

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Dopady pandemie covid-19 na ekonomickou situaci států
skupiny G7, E7 a BRICS**

Filip Weiss

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Filip Weiss

Ekonomika a management

Název práce

Dopady pandemie Covid-19 na ekonomickou situaci států skupiny G7, E7 a BRICS

Název anglicky

The impacts of the Covid-19 pandemic on economies of G7, E7, and BRICS countries

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě makroekonomických ukazatelů porovnat vliv pandemie covidu-19 na vybrané státy skupiny G7, E7 a skupiny BRICS, následně zhodnotit jejich pozici ve světové ekonomice a schopnost reagovat na pandemickou krizi.

Metodika

Studium odborné literatury, internetových materiálů světových organizací a databází (Světová banka, OSN, MMF, OECD...)

Komparace a analýza teoretických a reálných přístupů a dat, použití statistických metod a ukazatelů ekonomického potenciálu, síly, úrovně, dynamiky růstu a ostatních makroekonomicko-environmentálních ukazatelů.

Aplikace nastudovaných teoretických poznatků na reálné ukázce/příkladu.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Krize, covid-19, makroekonomie, G7, E7, BRICS, komparace, potenciál, úroveň

Doporučené zdroje informací

BAYNE, N. Hanging in There: The G7 and G8 Summit in Maturity and Renewal: The G7 and G8 Summit in Maturity and Renewal: The G7 and G8 Summit in Maturity and Renewal. 2017. ISBN 9781138701311.
BRČÁK, Josef; SEKERKA, Bohuslav; STARÁ, Dana. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-492-3.
CÍLEK, V. Doba koronavirová. Praha: Zeď, 2020. ISBN 978-80-907674-4-7.
HELLER, V. Pandemie od starověku po současnost. Praha: Petrklíč, 2020. ISBN 978-80-7229-810-5.
SOUKUP, J. PAVELKA, T. POŠTA, V. NESET, P. Makroekonomie. Praha: Management Press, 2018 ISBN 978-80-726-1537-7.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Zdeňka Gebeltová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 9. 2023

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Dopady pandemie covid-19 na ekonomickou situaci států skupiny G7, E7 a BRICS" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.03.2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní Ing. Zdeňce Gebeltové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, za cenné rady a konzultace

Dopady pandemie covid-19 na ekonomickou situaci států skupiny G7, E7 a BRICS

Abstrakt

Cílem diplomové práce je na základě vybraných makroekonomických ukazatelů porovnat vliv pandemie covidu-19 na státy skupiny G7, E7 a skupiny BRICS. V analytické části práce je na základě metod analýzy a komparace zhodnotit přímé dopady pandemie na ekonomiky států a vytvoření komparací mezi skupinami států. Pandemie výrazně ovlivnila růst HDP všech tří skupin zemí. V roce 2019 a 2020 byl zaznamenán nejhlubší meziroční pokles o 7,5 % u skupiny G7. Naproti tomu skupiny E7 a BRICS zaznamenaly menší pokles s podobným trendovým vývojem, avšak s nepatrně hlubším meziročním rozdílem ve skupině BRICS o zhruba 0,49 %. Nejvyšší meziroční nárůst v míře nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupiny BRICS, kde se mezi lety 2019 a 2020 nezaměstnanost zvýšila o 1,43 %. Země G7 mají obecně nižší míru nezaměstnanosti oproti ostatním skupinám, ačkoliv značný meziroční nárůst nastal mezi lety 2019 a 2020 o 1,28 %. Skupina E7 mezi lety 2020 a 2022 zaznamenala nejvyšší meziroční nárůst míry inflace o 13,1 %. Nejnižší míru inflace skupina G7 zaznamenala v roce 2020, konkrétně na hodnotě 0,51 procenta, naopak nejvyšší hodnota byla naměřena v roce 2022 a to 7,09 %. V zemích BRICS mezi lety 2020 a 2022 stoupla míra inflace o 3,98 % a skupina tak v porovnání s ostatními zaznamenala nejnižší průměrný meziroční nárůst. Pandemie koronaviru tak ovlivnila vyspělé ekonomiky razantním způsobem, oproti rozvíjejícím se ekonomikám, které pandemie také značně ovlivnila, např. meziroční pokles HDP v letech 2019-2020 u skupiny BRICS byl o 5,8 %, ale jelikož se jedná o ekonomiky rozvíjejících se států, které ještě nedosáhly svého úplného maximálního ekonomického potenciálu, procentuální pokles o 5,8 % zde například oproti G7, které kleslo o 7,5 % není tak výrazný.

Klíčová slova: krize, covid-19, G7, E7, BRICS, komparace, makroekonomie, potenciál

Dopady pandemie covid-19 na ekonomickou situaci států skupiny G7, E7 a BRICS

Abstract

The aim of the thesis is to compare the impact of the COVID-19 pandemic on the G7, E7, and BRICS countries based on selected macroeconomic indicators. In the analytical part of the thesis, the direct impacts of the pandemic on the economies of the countries and comparisons between the groups of countries are evaluated using analysis and comparison methods. The pandemic significantly affected the GDP growth of all three groups of countries. In 2019 and 2020, the deepest year-on-year decline of 7.5 % was recorded for the G7 group. In contrast, the E7 and BRICS groups experienced smaller declines with similar trend development, although with a slightly deeper year-on-year difference within the BRICS group of approximately 0.49 percent. The highest year-on-year increase in unemployment rate was recorded in the BRICS group, where unemployment increased by 1.43 % between 2019 and 2020. The G7 countries generally have lower unemployment rates compared to other groups, although a significant year-on-year increase occurred between 2019 and 2020 by 1.28 percent. The E7 group saw the highest year-on-year increase in the inflation rate of 13.1 % between 2020 and 2022. The lowest inflation rate for the G7 group was recorded in 2020, specifically at 0.51 percent, while the highest value was measured in 2022 at 7.09 percent. In the BRICS countries, the inflation rate increased by 3.98 % between 2020 and 2022, making it the group with the lowest average year-on-year increase compared to others. The coronavirus pandemic has significantly impacted advanced economies compared to emerging economies, which have also been greatly affected by the pandemic. For instance, the year-on-year GDP decline from 2019 to 2020 among the BRICS group was 5.8 %. However, since these are economies of developing countries that have not yet reached their full economic potential, a 5.8 % decline, for example, compared to the G7, which declined by 7.5 %, is not as significant.

Keywords: crisis, COVID-19, G7, E7, BRICS, comparison, macroeconomics, potential

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	15
3.1 Definice pandemie a epidemie.....	15
3.2 Vymezení makroekonomie.....	16
3.3 Hrubý domácí produkt.....	18
3.3.1 Výdajová metoda	18
3.3.2 Důchodová metoda.....	19
3.3.3 Produkční metoda	19
3.4 Nezaměstnanost	20
3.5 Inflace.....	21
3.6 Skupina států G7	24
3.7 Skupina států BRICS.....	27
3.7.1 Historie BRICS	28
3.7.2 Význam BRICS	28
3.8 Skupina států E7.....	32
4 Analytická část práce.....	35
4.1 Skupina zemí G7	35
4.1.1 Spojené státy americké.....	36
4.1.2 Japonsko	38
4.1.3 Německo.....	41
4.1.4 Spojené království.....	44
4.1.5 Francie	46
4.1.6 Itálie.....	49
4.1.7 Kanada.....	51
4.1.8 Srovnání mezi zeměmi G7	54
4.2 Skupina zemí BRICS.....	57
4.2.1 Indie.....	58
4.2.2 Čína	60
4.2.3 Brazílie	63
4.2.4 Rusko.....	65
4.2.5 Jihoafrická republika	67
4.2.6 Srovnání mezi zeměmi BRICS	69
4.3 Skupina států E7.....	71

4.3.1	Skupina států E7 bez BRICS	71
4.4	Komparace skupin zemí G7, E7 a BRICS	75
5	Výsledky a diskuse.....	79
6	Závěr	81
7	Seznam použitých zdrojů	83
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	89
8.1	Seznam obrázků.....	89
8.2	Seznam tabulek	89
8.3	Seznam grafů	89

1 Úvod

Život s pandemií a následnou krizí by si před pár lety nikdo nedovedl ani představit. A právě krize, za které vyvstává na povrch řada nezodpovězených otázek: „Je ekonomika důležitější než zdraví? Je tato krize pro lidstvo šancí? Může přinést něco pozitivního?“ Poukazuje spíše a především na křehkost naší civilizace a nejistotu zítřků. Ke konci roku 2019 zaznamenala Světová zdravotnická organizace v Číně výskyt virového onemocnění SARS-CoV-2 (WHO, 2020). Bylo jen otázkou času, kdy se virus vlivem globalizace rozšíří do dalších zemí. Již v minulosti bylo zaznamenáno několik pandemií. Byly to nemoci, které zapříčinily úmrtí stovek statisíců lidí. Nemoci, které naprosto změnilly lidské i ekonomické hodnoty. V důsledku negativních dopadů na zdraví občanů byly vlády jednotlivých zemí nuceny omezit pohyb osob na nejnútnejší minimum. V důsledku těchto omezení došlo především k zmírnění zátěže na zdravotní systém, omezení cestovního ruchu a uzavření škol a mnoho dalších. Především postupné zpřísnění opatření v reakci na pandemii narušilo mnoho ekonomických aktivit. Téměř ze dne na den došlo k omezení mezinárodního obchodu a k prudkému omezení spotřeby a investice. Taktéž došlo k omezení dostupnosti práce, což současně vyvolalo výrazný nárůst nezaměstnanosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je na základě vybraných makroekonomických ukazatelů porovnat vliv pandemie covidu-19 na vybrané státy skupiny G7, E7 a skupiny BRICS.

Dílčí cíli jsou:

- a) na základě metod analýzy a komparace zhodnotit přímé dopady pandemie na ekonomiky států a vytvoření komparací mezi skupinami států.
- b) Zhodnotit pozici analyzovaných skupin států ve světové ekonomice a schopnost reagovat na pandemickou krizi.

2.2 Metodika

Postup:

1. Volba tématu
2. Stanovení cílů práce a způsob jejich naplnění
3. Obsahová analýza pramenů literatury a dalších informačních zdrojů, publikací, článků a dat
4. Výběr, shromáždění a třídění odborné literatury, dokumentů a patřičných zdrojů
Výtah datové základny z národních databází použitelných k sestavení analytické části práce (světové organizace, ministerstva apod.)
5. Studium odborných publikací, článků související s problematikou
6. Ucelení a studium použitelných dat pro analytickou část práce
7. Analýza jednotlivých zemí dle vybraných makroekonomických ukazatelů
8. Souhrnná analýza a komparace jednotlivých skupin, dat získaných studiem databází a ostatních pramenů a jejich grafické vyhodnocení
9. Sumarizace všech zkoumaných makroekonomických jevů, vytvoření finální komparace mezi jednotlivými skupinami, výpočet ukazatelů (viz vzorce a metodické postupy)
10. Zhodnocení výsledků
11. Závěr

Vzorce a metodické postupy:

Nezaměstnanost

$$u = \frac{U}{E+U} * 100 \quad (1)$$

Kde:

u – míra nezaměstnanosti

U – počet nezaměstnaných osob

E – zaměstnané osoby

Míra inflace

$$\pi = \frac{P_t - P_{t-1}}{P_{t-1}} * 100 \quad (2)$$

Kde:

P_t – představuje průměrnou úroveň cen určitého souboru statků v běžném období

P_{t-1} – představuje průměrnou úroveň cen určitého souboru statků v předcházejícím období

Parita kupních sil

$$E = \frac{P}{P_f} \quad (3)$$

Kde:

E – nominální měnový kurz

P – domácí cenová hladina

P_f – zahraniční cenovou hladina

Tempo růstu

$$g = \frac{Y_t^* - Y_{t-1}^*}{Y_{t-1}^*} * 100 \quad (4)$$

Kde:

Y_t^* – produkt v daném období

Y_{t-1}^* – produkt v předchozím období

Řetězový index

$$\frac{q_2}{q_1}, \frac{q_3}{q_2}, \dots, \frac{q_s}{q_{s-1}} \quad (5)$$

Kde:

q – extenzitní ukazatel

i – časovém období, kde $i = 1, 2, \dots, s$

Ekonomický potenciál představuje dlouhodobé zvyšování produkčních možností ekonomiky, zahrnuje tak například ekonomické ukazatele typu: velikost státu, počet obyvatel, zdroje nerostných surovin.... Dále ekonomická síla je potom určena vytvořeným podílem HDP na světové ekonomice za konkrétní stát. Lze vyjádřit v nominální i reálné podobě, v dolarech nebo v procentech.

Datová základna:

Pro tvorbu teoretické části budou použity především zdroje: BRČÁK a kol. (2014), SOUKUP a kol. (2018). A dále zdroje internetové: World bank (WB), International Monetary Fund (IMF), Goldman Sachs (GS) a další.

Statistická data budou vybrána z databází World bank (WB), OECD, tradingeconomics, International Monetary Fund (IMF) a dalších zdrojů. Data jsou vybrána především z let 2018-2023. Analýzy a komparace jednotlivých skupin zemí je tvořena především z dat International Monetary Fund (IMF) a OECD. Komparace mezi všemi skupinami států je tvořena pomocí průměrných hodnot z dat International Monetary Fund (IMF) a OECD.

3 Teoretická východiska

3.1 Definice pandemie a epidemie

Pandemie provázejí lidstvo již odnepaměti a vždy za sebou zanechaly hluboké sociální i ekonomické dopady. Pro většinu společnosti byl pojem pandemie donedávna pouhou historickou událostí, či jen problémem v rozvojových zemích. V dnešní svět zná pojem pandemie takřka každý.

Světová zdravotnická organizace (2019) definuje epidemii jako neobvykle vysoký výskyt infekčního onemocnění osob na omezeném území během definovaného časového období.

Pandemie je v podstatě epidemie velkého rozsahu zasahující celé kontinenty. Jedná se tedy o výskyt onemocnění s vysokou incidencí na velkém území za určité časové období. Podle definice WHO je pak pandemie chřipky charakterizována šířením pandemického viru v komunitách v alespoň 2 zemích jednoho WHO regionu a alespoň v jedné zemi z dalšího WHO regionu.

Historie pandemií

Heller (2020) zmiňuje že, první známá pandemie byla zaznamenána v 6. století, označovala se jako Justiniánský mor a padla mu za oběť polovina obyvatel Evropy, uvádí se počet až 100 milionů mrtvých. Ve 14. století zemi zasáhla Černá smrt, jak se infekční nemoc označovala, přišla z Číny a rychle se rozšířila po celé Evropě. Globálně se tak populace snížila téměř o čtvrtinu. Třetí vlna morové pandemie proběhla v 19. století, avšak následky nebyly tak drastické jako v předchozích vlnách, a to díky rozvinuté výstavbě kanalizací. Další rozšířenou infekcí byl tyfus.

V průběhu 19. století se cholera výrazně rozšířila do celého světa z části delty řeky Gangy v Indii. Cholera se vyskytuje především v Asii, Africe, jižní Americe a v dalších částech světa. Pandemie cholery zabila již miliony lidí. Odhaduje se, že přibližně z 3 až 5 milionů nakažených podlehně nemoci kolem 100 000 lidí každý rok.

Ebola se v současnosti řadí mezi nejnebezpečnější infekční onemocnění na světě. Je tak nakažlivá, že úmrtí končí až 90 % nemocných. Poprvé byla nemoc objevena v roce 1976 v Africe.

Během 20. a 21. století zasáhlo svět hned několik pandemií, které měly za následek smrt desítek milionů osob a rozvrácená hospodářství postižených států. Jednou z nejděsivějších se stala pandemie Španělské chřipky, která propukla před koncem první světové války a vyžádala si přes 40 milionů obětí. Kritickým faktorem zde nebyla pouze tehdejší neznalost antibiotik, ale zároveň pozdní detekce viru a nepřipravenost zdravotnických zařízení.

Asijská chřipka 1957 až 1958. I zde se jedná o katastrofický scénář, neboť počet obětí přesáhl 20 milionů. Zlom nastal díky pokroku medicíny v očkování, kdy se virus podařilo omezit.

Deset let poté se v Hongkongu objevuje virus A/H3N2 geneticky příbuzný asijské chřipce a zanechá za sebou přibližně 1 milion mrtvých. Počet obětí byl výrazně nižší hlavně díky protilátkám, které si v sobě lidé z předchozích pandemií vytvořili. V roce 2009 je však v Mexiku nahlášen nový typ chřipkového viru. Virus známý pod pojmem prasečí chřipka způsobil smrt téměř 100 000 lidí a dodnes se ho nepodařilo vymýtit.

Cílek (2020) přidává poznatky ze začátku prosince roku 2019 byly v čínské provincii Hubei zaznamenány první případy nové virové nákazy. Jeho genetická struktura byla popsána ihned, jeho původ však není zcela jasný dodnes. Virus byl přenesen na člověka ze zvířat prodáváných na trhu s mořskými plody ve městě Wu-chan. Konkrétně by se mělo jednat o netopýry, mezi kterými většina koronavirů cirkuluje. Vlivem globalizace se nemoc rychle rozšířila do sousedních zemí stejně jako do ostatních kontinentů. Důsledkem této bezprecedentní situace byla pozastavena veškerá ekonomika.

3.2 Vymezení makroekonomie

Obor ekonomie je již tradičně rozdělen do dvou širokých podoborů. Mikroekonomie, která studuje způsob, jakým se domácnosti a firmy rozhodují, a jaké jsou na různých trzích jejich interakce. Makroekonomie studuje ekonomiku jako celek. Mankiw (1999) jako příklad uvádí, mikroekonomové mohou studovat dopad regulace nájemného na bytovou situaci ve městě, dopad mezinárodní konkurence na automobilové odvětví, nebo dopad povinné školní docházky na pracovní výdělků. Mikroekonomie tedy studuje způsob, jakým se domácnosti a firmy rozhodují a jaké jsou jejich interakce na různých trzích. Makroekonomie naopak spíše studuje dopady státního zadlužení, změny v čase v míře nezaměstnanosti nebo alternativní politiky, které by podpořily životní úroveň daného

národa. Tedy makroekonomie studuje ekonomiku jako celek, např. inflace, nezaměstnanost a ekonomický růst. Mikroekonomie a makroekonomie jsou spolu úzce provázané. Protože změny v ekonomice jako celku vycházejí z rozhodování milionů jednotlivců, je nemožné rozumět makroekonomii, aniž bychom nebrali v úvahu rozhodování na mikroekonomické úrovni. Makroekonomie mohou například studovat dopad snížení daně z příjmů na celkovou výrobu zboží a služeb. Přes velmi úzkou provázanost mikroekonomie a makroekonomie jsou tyto dva obory odlišné. Tuleja (2012) dodává, ekonomická teorie se věnuje nejvšeobecnějším zákonitostem ekonomického života společnosti. Analyzuje abstraktní mechanismy a jejich fungování, což nám umožňuje lépe porozumět skutečným ekonomickým procesům. Tuleja (2012) dále popisuje ekonomickou teorii jako, popisující mechanismus, jehož prostřednictvím jsou v dané společnosti rozdělovány vzácné zdroje mezi vzájemně si konkurující užití. Macák a kol. (2003) doplňují že, tato vědní disciplína se člení na dvě důležité oblasti, a to na mikroekonomii a makroekonomii. Zatímco mikroekonomie vysvětluje a zkoumá především chování jednotlivých ekonomických subjektů, z nichž se ekonomika skládá, makroekonomie se zabývá hospodářstvím jako celkem. Jurečka a kol. (2017) už jen dodávají že, makroekonomie se nezabývá především tím, jak rozdělují domácnosti své důchody na úspory a spotřebu, ani co určuje výrobu jedné firmy nebo jednoho odvětví, ale spíše tím, jaká je celková výroba v dané zemi, jaké faktory určují národní produkt země, deficit státního rozpočtu či úroveň nezaměstnanosti. Samozřejmě, že ve výsledku lze zpozorovat nespočet mikroekonomických dějů, které dohromady tvoří makroekonomickou veličinou.

Národní hospodářství

Dle Švarcové (2011) národní hospodářství představuje velmi složitý systém všech hospodářských činností ve státě složený z mnoha prvků a jednotlivých vazeb mezi nimi, který se vytvořil za účelem produkce statků. Úroveň národního hospodářství je závislá především na politice státu, pracovních schopnostech obyvatelstva, přírodním bohatství a na rozsahu a kvalitě kapitálu. Blažek (2014) již jen doplňuje, že národní hospodářství je organismus, v němž probíhají děje, které zajišťují fungování společného systému. Urban (2006) rozšiřuje národní hospodářství o řada ekonomických jednotek tedy subjektů. Tyto subjekty ekonomického rozhodování v něm sehrávají různé role: nakupují a prodávají, najímají a pronajímají, pracují a vyrábějí. Národní hospodářství se zabývá vzájemnými

vztahy mezi ekonomickými subjekty a tím, jak rozhodování ekonomických subjektů ovlivňuje celkovou aktivitu národního hospodářství.

3.3 Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt je jeden z nejsledovanějších makroekonomických ukazatelů, který umožňuje vhléd na výkonnost dané ekonomiky. Český statistický úřad (2022) definuje hrubý domácí produkt jako peněžní vyjádření celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území. Tato definice je obdobná i s tvrzením Pavelky (2007) který tvrdí, že hrubý domácí produkt je tržní hodnota veškerých finálních statků a služeb vyprodukovaných v dané ekonomice za dané časové období. Jurečka (2017) dodává že, hrubý domácí produkt představuje součet peněžních hodnot finálních statků a služeb, vyprodukovaných během jednoho roku výrobními faktory alokovanými v dané zemi. Autoři se v definici hrubého národního produktu velmi shodují, Jurečka jen dodává přesný časový interval a tržní hodnotu nazývá jako peněžní hodnotu.

Pavelka (2007) tvrdí, že finální statky a služby jsou takové statky, které slouží ke konečné spotřebě, investicím nebo exportu. Tržní hodnota se vztahuje k ceně, za kterou jsou produkty nebo služby prodávány na trhu, a tuto cenu následně platí kupující. Tržní ceny se odlišují od cen, za které prodávají výrobci, protože zahrnují i nepřímé daně (spotřební daně a DPH). Tržní ceny nám umožňují vyjádřit společnou hodnotu rozdílných statků a služeb. V situacích, kdy některé služby nebo statky nejsou běžně obchodovány, je třeba jejich cenu odhadnout pomocí statistiky. Všechny finální statky a služby jsou takové, které lze statisticky zachytit. V některých situacích může být obtížné nebo komplikované statisticky zachytit určité jevy, a to zejména v případě nelegálních činností.

Pro výpočet HDP jsou z pravidla definovány tři základní metody, metoda výdajová, důchodová, produkční.

3.3.1 Výdajová metoda

Český statistický úřad (2022) tvrdí, že výdajová metoda se počítá jako součet konečného užití výrobků a služeb rezidentskými jednotkami (skutečná konečná spotřeba a tvorba hrubého kapitálu) a salda vývozu a dovozu výrobků a služeb. Skutečná konečná spotřeba je odvozena prostřednictvím naturálních sociálních transferů od výdajů na

konečnou spotřebu domácností, vlády a neziskových institucí sloužících domácnostem. Tvorba hrubého kapitálu se člení na tvorbu hrubého fixního kapitálu, změnu zásob a na čisté pořízení cenností. Sčítá tedy výdaje domácností, podniků, vlády a zahraničních subjektů na nákup výrobků a služeb vyprodukovaných v dané zemi v daném roce.

HDP = Výdaje na konečnou spotřebu *plus* Tvorba hrubého kapitálu *plus* Vývoz výrobků a služeb *minus* Dovoz výrobků a služeb

3.3.2 Důchodová metoda

Česká statistický úřad (2022) uvádí důchodovou metodu jako součet prvotních důchodů za národní hospodářství celkem: náhrad zaměstnancům, daní z výroby a z dovozu snížených o dotace a hrubého provozního přebytku a smíšeného důchodu (resp. čistého provozního přebytku a smíšeného důchodu a spotřeby fixního kapitálu). Dle Tuleji (2012) je důchodová metoda součet všech důchodů, které ve sledovaném období získají za poskytnuté služby výrobních faktorů jejich vlastníci.

HDP = Náhrady zaměstnancům *plus* Daně z výroby a z dovozu *minus* Dotace *plus* Čistý provozní přebytek *plus* Čistý smíšený důchod *plus* Spotřeba fixního kapitálu

3.3.3 Produkční metoda

Produkční metoda podle českého statistického úřadu (2022) je počítána jako výpočet hrubého domácího produktu spočívá v součtu hrubé přidané hodnoty jednotlivých institucionálních sektorů nebo odvětví a čistých daní na produkty (které nejsou rozvrženy do sektorů a odvětví). Je to také vyrovnávací položka účtu výroby za národní hospodářství celkem, kde se na straně zdrojů zachycuje produkce a na straně užití mezispotřeba. Hrubá přidaná hodnota je definována jako rozdíl mezi hodnotou produkce a hodnotou mezispotřeby. Vzhledem k tomu, že produkce se oceňuje v základních cenách a užití v kupních cenách, je strana zdrojů za národní hospodářství celkem doplněna o daně snížené o dotace na výrobky.

HDP = Produkce *minus* Mezispotřeba *plus* Daně z produktů *minus* Dotace na produkt

Je potřeba zmínit Brčáka a kol. (2014), který dodává, i když je pro měření výkonnosti ekonomiky nejčastěji využíván hrubý domácí produkt, může však i tento ukazatel obsahovat nepřesnosti, kvůli produkci mimo oficiální trh. Jurečka (2017) již jen tvrdí, že hrubý domácí produkt se vyjadřuje buď v běžných nebo stálých cenách, rozlišujeme proto produkt nominální a reálný. Nominální HDP vychází z cen běžných (tržních), tzv. z cen, které převládají na trhu v daném roce. Běžné ceny zohledňují inflaci. Pro zjištění skutečné produkce ekonomie se však sledují údaje o reálném HDP. Reálné HDP je počítáno ve stálých cenách, které jsou očištěny od změn, tudíž nezahrnují inflaci. Pro výpočet reálného HDP je potřeba si určit stálé ceny, které vychází z určitého období.

3.4 Nezaměstnanost

Brčák a kol. (2014) uvádějí, jestliže ekonomika efektivně využívá své zdroje, je považována za ekonomiku výkonnou. Pracovní síla, zaměstnanci představuje klíčový zdroj práce, a proto by jedním z hlavních cílů hospodářské politiky měla být již zmíněná zaměstnanost. Stejně jako zaměstnanost je také pojem nezaměstnanost řazen mezi makroekonomické problémy. Nezaměstnanost je velmi úzce spjata právě s trhem práce a jeho fungováním, který vychází z funkce nabídky a poptávky pracovních sil na pracovním trhu. Domácnosti představují subjekt národního hospodářství, který z pravidla nabízí pracovní sílu. Poptávku obvykle vyjadřují hlavně firmy, které hledají pracovní sílu především za co nejnižší možnou cenu, jelikož mzda je pro firmy brána jako náklad, zatímco pro pracovníky představuje důchod čili zdroj příjmu.

Existuje však vztah, který je označován jako vyčištění trhu práce. Tento stav nastává v momentě, kdy nabízené pracovní příležitosti odpovídají poptávce po práci za předpokladu stabilních mzdových podmínek. V praxi není dosažení tohoto stavu zcela možné, avšak je možné se mu alespoň přiblížit.

Zláma a Mendl (2007) zmiňují, že vznik nezaměstnanosti je spojen s nedokonalostmi tržního mechanismu a představuje situaci na pracovním trhu, kdy část ekonomicky aktivního (pracovně schopného) obyvatelstva nenachází zaměstnání. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo zahrnuje jak zaměstnané osoby, tak i nezaměstnané jedince od úrovně věku 15 let, kteří aktivně hledají práci a jsou schopni nastoupit do zaměstnání do 14 dnů. Nezaměstnanost lze dělit na přirozenou, též nazývaná jako dobrovolná nezaměstnanost, která je způsobena především v důsledku útlumu odvětví, migrací osob a působení sezónních

vlivů. Dále rozdělují nezaměstnanost na nedobrovolnou nezaměstnanost, která nastává v momentě kdy je absolutní počet lidí, kteří hledají práci, větší, než počet volných pracovních míst. Podmínky pro růst nezaměstnanosti vytváří situace jako, politika dané země, strukturální transformace a demografické změny. S cílem předejít vzrůstající nezaměstnanosti byly vytvořeny takzvané pasivní a aktivní nástroje státní politiky zaměstnanosti. Pasivní nástroje zahrnují opatření, která mají za cíl poskytnout pomoc jednotlivcům během období nezaměstnanosti, jsou navrženy tak, aby minimalizovaly dopady nezaměstnanosti například poskytování dávek, školením a rekvalifikací, nebo také poskytováním pracovního poradenství či podpory při hledání práce. Zatímco aktivní nástroje jsou navrženy tak, aby aktivně snižovaly nezaměstnanost tím, že poskytují přímou podporu nebo vytvářejí podmínky pro nalezení nové práce. Nezaměstnanost je měřena především pomocí obecné procentní míry nezaměstnanosti, která je běžně používaným ukazatelem, který je vyjádřen jako podíl nezaměstnaných osob vůči celkovému počtu ekonomicky aktivních osob v dané populaci.

Mankiw (2003) zmiňuje vztah, který charakterizoval ekonom Arthur Okun který existuje mezi růstem domácího produktu a mírou nezaměstnanosti. Tento zákon vysvětluje spojení mezi úrovní nezaměstnanosti a tempem růstu hrubého domácího produktu. Lze konstatovat, že jednotlivec, který není zaměstnán nijak nepřispívá k ekonomice daného státu, čili nepřispívá žádnou hodnotou. Jeho ekonomická aktivita a přidaná hodnota pro stát se objeví až v momentě, když je zaměstnán, což se následně projeví v celkovém výpočtu HDP.

3.5 Inlace

Inlace stejně jako již zmíněná nezaměstnanost jsou dlouhodobé trvalé jevy v rámci tržního hospodářství. Pavelka (2007) zmiňuje, že inflace je v očích většiny občanů synonymem ekonomického a sociálního zla, proti kterému je třeba bojovat. Ovšem vyskytují se i tvrzení, že inflace, pokud je mírná a pod kontrolou hospodářskopolitických autorit, není pro ekonomiku škodlivá. Inflaci můžeme zařadit mezi jevy s peněžním charakterem. Inflace je zde dále definována jako zvyšování cenové hladiny, které má za následek snižování kupní síly peněz. Kupní síla peněz se mění nepřímou úměrou k vývoji cenové hladiny. Pokud se cena hladiny nemění a zůstává stabilní, bez růstu či poklesu, hovoříme o takzvané cenové stabilitě. Pavelka (2007) dále dodává, že inflaci nerozumíme růst cen jednotlivých druhů

výrobků či služeb, nýbrž růst obecné cenové hladiny v dané ekonomice. Průměrná úroveň cen v ekonomice, která se neustále mění, je označována jako všeobecná cenová hladina. Pokud však stoupá cena specifických druhů výrobků, nelze automaticky tento stav považovat za inflaci. Je důležité si uvědomit, že portfolio statků a služeb je velmi rozsáhlé a některé z nich mohou udržovat cenovou stabilitu nebo dokonce v některých situacích zaznamenávat pokles ceny. V situaci, kdy se v průměru zvyšuje cenová hladina, dochází k poklesu kupní síly peněz. Jedná se tak o zcela nepřímou úměrnost vztahu mezi cenovou hladinou a kupní silou peněz.

Jurečka (2013) dále definuje pojem nazývaný jako deflace, což představuje přesný opak k inflaci. Deflace nastává v situaci, kdy dochází k poklesu cenové hladiny. Pavelka (2007) ještě dodává, že je to situace, kdy dochází k poklesu cenové hladiny, který má za následek zvyšování kupní síly peněz. Pavelka (2007) dále zmiňuje, jestliže považujeme-li nízkou míru inflace za velmi žádaný cíl ekonomické politiky, mohlo by se na první pohled zdát, že ideální by byla míra inflace na úrovni nuly. Však není tomu tak, jelikož z nulové inflace se může poměrně snadno stát již zmíněná deflace. Deflaci obecně nelze považovat za pozitivní ekonomický jev, protože klesají ceny, které nutně nemusí být pouze ceny za statky a služby. Cenou může být rovněž určitá forma investice nebo mzda.

V případě že nastane moment, kdy ekonomika za určité období zažívá stagnaci, hovoříme o jevu zvaným stagflace. Pavelka (2007) dodává že, stagflace je situace, kdy ekonomika stagnuje tzn. že její reálný produkt se nemění, avšak cenová hladina roste. Pokud by však došlo k poklesu reálného produktu, jednalo by se o jev zvaný slumpflace.

Brčál a kol. (2014) zmiňují že vzhledem k již zmíněným situacím lze obvykle vymezit několik základních typů inflace. Při vzrůstu cenové hladiny, lze hovořit o zjevné neboli otevřené inflaci. Dále dodávají, jestliže orgány státní moci podnikají opatření s cílem zpomalit, nebo zastavit růst cenové hladiny, hovoříme o inflaci potlačené. Většinou se potlačená inflace projevuje v jiných oblastech ekonomiky. V situaci potlačené inflace musí dojít k rozhodnutí o přijetí nových opatření, která povedou ke změně typu inflace z potlačené na zjevnou. To může zahrnovat omezení růstu mezd, snížení spotřebitelské poptávky nebo změny ve fiskální politice. Tyto opatření mají za cíl udržet cenovou stabilitu a omezit nepříznivé dopady inflace na ekonomii. Obdobně jako u hrubého domácího produktu lze pozorovat, že, i v oblasti inflace existuje oficiální a neoficiální trh. V rámci neoficiálního trhu můžeme hovořit o službách a statcích jako o produktech, které spadají do sféry takzvané

stínové ekonomiky. Fluktuace cen těchto produktů může vyvolávat skrytou inflaci, což následně představuje další formu ekonomické nerovnováhy.

Brčák a kol. (2014) shrnují, že inflaci lze dělit na mírnou, pádivou a hyperinflaci. Mírná inflace nastane, pokud tempo růstu cen je vyšší než tempo růstu výroby. Subjekty národního hospodářství se v tomto případě neuchylují ke zbavování peněz. Zpravidla se jedná o inflaci rovnou nebo menší 10 %. Pavelka (2007) tento typ inflace nazývá jako plíživá inflace a zmiňuje, že probíhá po delší časovou dobu relativně mírným a víceméně stabilním tempem. Oba autoři se dále shodují na tvrzení, že by míra inflace měla být pod již zmíněnou hranici. Pokud tempo růstu cen předběhne tempo růstu výroby, subjekty nechtějí své peníze zadržovat, jelikož peníze rapidně ztrácejí svoji hodnotu. V tomto případě se jedná o pádivou inflaci, která může v některých případech dosahovat na desítky ale i stovky procent. Pavelka (2007) dále hovoří o pádivé inflaci, která představuje roční cenový růst ve výši dvou, ale někdy i třiciferných čísel. Tento typ inflace je spojen především se značnými ekonomickými a sociálními náklady. Snižuje tedy výkonnost ekonomického systému a není považována za přijatelnou a mnohdy je vnímána jako příznak nezdravého ekonomického vývoje. Oba autoři se dále shodují, že hyperinflace je extrémní formou inflace, při níž rostou ceny o tisíce a více procent ročně. Pavelka (2007) ještě upřesňuje, že za hyperinflaci se zpravidla považuje situace, kdy růst cenové hladiny přesahuje 50 % měsíčně.

Soukup a kol. (2018) již jen zdůrazňují, že vysoká míra inflace často přináší nedůvěru obyvatelstva v měnu a obecně k penězům, zatímco hyperinflace obvykle vede k úplnému kolapsu hospodářství. Obecně peníze nízké hodnoty představují hrozbu pro cenovou stabilitu, protože velmi rapidní nárůst množství peněz v oběhu může vážně narušit ekonomickou rovnováhu. Zachování cenové stability a udržení nízké inflace jsou obecně považovány za hlavní úkoly, které by měla vláda aktivně zajistit.

3.6 Skupina států G7

Evropská komise (2010) zmiňuje, že skupina zemí G7 je mezivládní politické fórum, které tvoří sedm ekonomicky nejvyspělejších států světa. Jejimi členy jsou Spojené státy americké, Japonsko, Německo, Spojené království, Francie, Itálie a Kanada. Na rozdíl od jiných mezinárodních organizací jako je např. OSN, není G7 formální institucí s trvalým sekretariátem nebo stanovami. Technické záležitosti jednotlivých setkání a agenda skupiny jsou určovány jednotlivými členskými státy, které mají roční předsednictví.

Obrázek 1 G7 (USA, Japonsko, Německo, Spojené království, Francie, Itálie, Kanada)

Zdroj 1 Shutterstock, (2021)

Hajnal (2007) zmiňuje, že od roku 1975 se hlavy států a vlád hlavních průmyslových demokracií každoročně scházejí, aby řešili hlavní ekonomické a politické problémy, jimž čelí jejich domácí společnosti a mezinárodní společenství jako celek. Šest zemí na prvním summitu, který se konal v Rambouillet ve Francii v listopadu 1975, byly Francie, Spojené státy americké, Británie, Německo, Japonsko a Itálie (někdy označované jako G6). K nim se připojila Kanada na summitu v San Juan v roce 1976 v Portoriku. Od té doby bylo členství ve Skupině sedmi, neboli G7 pevné. Dále uvádí, že počínaje neapolským summitem v roce 1994 G7 se scházela s Ruskem na každém summitu (označovaném jako P8 nebo Political Eight). Denverský summit Osmičky byl milníkem, který znamenal plnou ruskou účast ve všech diskusích kromě finančních a určitých ekonomických záležitostech. V roce 1998 na summitu v Birminghamu došlo k plné ruské účasti, což dalo vzniknout Skupině osmi neboli G8 (ačkoli G7 nadále fungovala vedle formálních summitů). Na Kananaskis Summit v

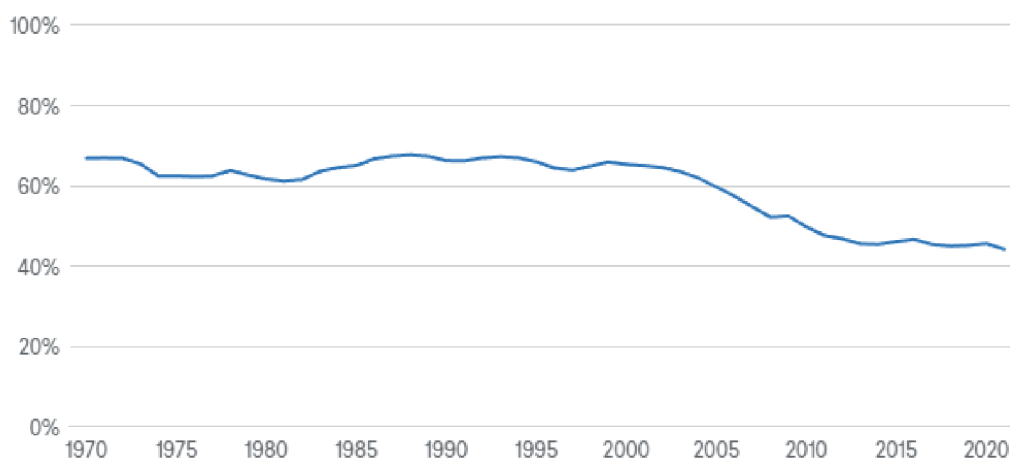
Kanadě v roce 2002 bylo oznámeno, že Rusko bude hostit G8 Summit v roce 2006, čímž završí svůj proces stát se plnoprávným členem. Evropská unie se plně účastní G7 od roku 1981 jako „nevedený“ člen. Zastupují ji předsedové Evropské rady, která se skládá z vedoucích představitelů členských států EU, a předsedové Evropské komise, výkonného orgánu EU. Dne 2. března 2014 v reakci na akci Ruska na Ukrajině vedoucí představitelé G7 oznámili pozastavení své účasti na přípravách summitu G8 v Soči pořádaného Ruskem. 24. března 2014 oznámili, že se nezúčastní summitu v Soči a místo toho uspořádají schůzku G7 v Bruselu. Bayne, (2017) dodává, že na rozdíl od jiných mezinárodních organizací, G7 není formální institucí se stálým sekretariátem, ani stanovami. Technická stránka organizace jednotlivých schůzek, spolu s agendou skupiny, je určována jednotlivými členskými státy, které mají roční předsednictví.

Dne Hajnala (2007) se Summit G7/8 soustavně zabýval makroekonomickým řízením, mezinárodním obchodem a vztahy s rozvojovými zeměmi. Otázky ekonomických vztahů mezi Východem a Západem, energetiky a terorismu také vzbuzovaly opakované obavy. Od tohoto počátečního základu se program summitu značně rozšířil, aby zahrnoval mikroekonomické otázky, jako je zaměstnanost a informační dálnice, nadnárodní problémy, jako je životní prostředí, kriminalita a drogy, a řadu politicko-bezpečnostních otázek od lidských práv přes regionální bezpečnost až po kontrolu zbrojení. Oba autoři dále zmiňují, že Odpovědnost hostitele se během vrcholného cyklu na konci kalendářního roku střídá takto: Francie, Spojené státy americké, Spojené království, Rusko (od roku 2006), Německo, Japonsko, Itálie a Kanada. Hajnal (2007) již jen doplňuje, že v průběhu roku se osobní zástupci vůdců, známí jako šerpové, pravidelně scházejí, aby projednali agendu a sledovali celkový pokrok. Skupina států G7/8 vytvořila síť podpůrných ministerských setkání, která umožňují ministrům pravidelně se setkávat v průběhu roku, aby pokračovali v práci stanovené na každém summitu; mezi ně patří mimo jiné jednání ministrů financí, zahraničních věcí a ministrů životního prostředí. Ministři a úředníci G7/8 se také setkávají, aby řešili naléhavé problémy, jako je terorismus, energetika a rozvoj; vedoucí představitelé také čas od času vytvářejí pracovní skupiny nebo pracovní skupiny, které se intenzivně zaměřují na určité problémy, jako je praní špinavých peněz související s drogami, jaderná bezpečnost a nadnárodní organizovaný zločin. Autor dále uvádí, že skupina států poskytuje zaneprázdněným lídrům důležitou příležitost k diskusi o hlavních, často složitých mezinárodních otázkách a k rozvíjení osobních vztahů, které jim pomohou efektivně a kolektivně reagovat na náhlé krize nebo otřesy. Bayne (2017) dodává, že Summit také udává

směr mezinárodnímu společenství stanovením priorit, a to definováním nových problémů a poskytováním vedení mezinárodním organizacím.

V roce 2005 skupina států G7 společně představovala dvě třetiny světového HDP. Významnost zemí potvrzují také následující agregátní údaje všech členů: zajišťují 49 % světového exportu zboží a služeb, 51 % veškeré průmyslové výroby nebo vlastnictví 49 % aktiv Mezinárodního měnového fondu. Podle kritiků představuje G7 zastaralý západně orientovaný pohled na rozdělení moci ve světě. Kritici poukazují právě na nedostatečné zohlednění názorů rozvíjejících se ekonomik, jako jsou Brazílie a Indie, z nichž některé překonaly členské státy G7 v hodnotě HDP (PPP).

Graf 1 Podíl G7 na globální ekonomice (v %, v paritě kupní síly)

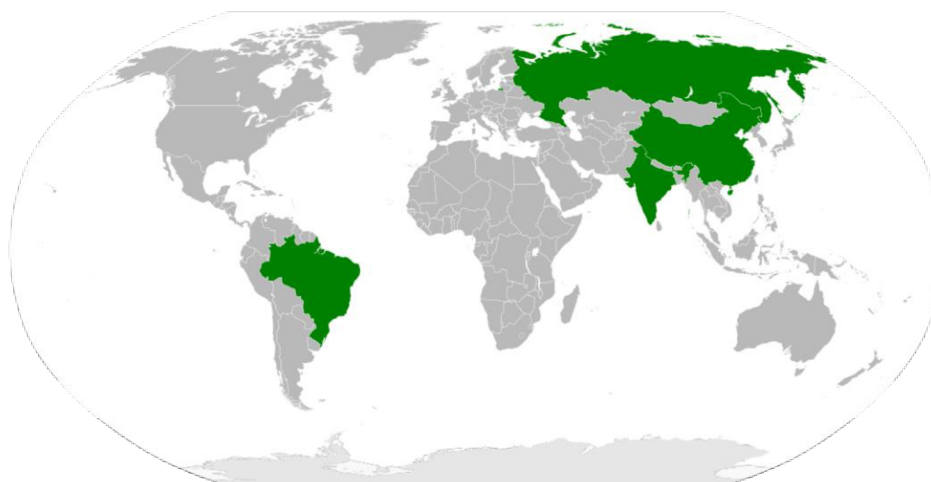
Zdroj 2 IMF (2021), vlastní zpracování

O'Neill. (2001) ve své studii zmiňuje vývoj nominálního HDP, který bere v potaz vliv cen. Je patrné, že podíl zemí BRIC na světovém nominálním HDP v roce 2001 činil 8 %, zatímco země G7 reprezentovaly okolo 70 % světového nominálního HDP. Ještě před deseti lety představovaly státy G7 více než polovinu celkového světového ročního hrubého domácího produktu. Nicméně v poslední době došlo ke změně poměru v neprospěch skupiny států G7, především díky rychlému ekonomickému růstu zemí BRICS (Brazílie, Rusko, Indie, Jihoafrická republika, Čína). V roce 2015 dosáhlo HDP členských států G7 hodnoty 34,067 bilionů USD. Zatímco celkové světové HDP dosáhlo v té době hodnoty 73,171 bilionů USD. To představovalo zhruba 46,5% podíl G7 na celosvětovém HDP. Předpokládá se, že se tento podíl bude dále snižovat. Nynější data ukazují, že podle údajů z World Bank (2020) a Worldometers (2020) představují země G7 zhruba 46 % globálního HDP.

3.7 Skupina států BRICS

Zkratka BRICS označuje skupinu pěti předních rozvíjejících se zemí – Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Jihoafrické republiky. Původní zkratka BRIC, zahrnující země čtyři bez Jihoafrické republiky, je světově známá již od roku 2001 díky britskému ekonomovi Jimu O’Neillovi z globální investiční banky Goldman Sachs, který pojem BRIC zavedl. Scaffardi (2014) uvádí, že v dokumentu Building Better Global Economic BRICs z roku 2001 přináší O’Neill posouzení rozvíjejících se tržních ekonomik Brazílie, Ruska, Indie a Číny, poukazuje na dynamiku jejich vývoje a dává tak najevo investorům i celému světu, že BRIC jsou budoucností světové ekonomiky.

Obrázek 2 BRICS (Brazílie, Ruska, Indie, Čína a Jihoafrická republika)

Zdroj 3 Shutterstock, (2020)

Skupinu BRIC představuje jako skupinu silných rozvíjejících se ekonomik s potenciálem stát se klíčovými hráči ve světovém hospodářství a předčit tak současné vyspělé ekonomiky. O’Neill (2011) tvrdí, že všechny čtyři země BRIC překonaly očekávání, která jsem měl v roce 2001. Souhrnné HDP zemí BRIC se od roku 2001 téměř zdvojnásobilo, z přibližně 3 bilionů dolarů na hodnotu mezi 11 a 12 bilionů dolarů. Světová ekonomika se od roku 2001 zdvojnásobila a třetina tohoto růstu pochází z BRIC zemí. Kombinovaný růst HDP zemí BRIC byl více než dvojnásobný oproti Spojeným státům a byl srovnatelný s vytvořením dalšího Japonska a jednoho Německa nebo pěti Spojeného království během jediného desetiletí. Rychle rostoucí země BRIC do roku 2050 kolektivně ovládnou globální

ekonomiku. Indie a Čína patří mezi deset největších ekonomik světa. Všechny pět zemí je členy skupiny G20 s kombinovaným globálním podílem na HDP 26 procent (v přepočtu na aktuální ceny) v roce 2022.

3.7.1 Historie BRICS

Dle Kundu (2014) označení BRIC vzniklo již v roce 2001, trvalo dalších 5 let než se země tvořící zkratku BRIC sešly. První setkání proběhlo v roce 2006, kdy se sešli ministři zahraničních věcí Ruska, Brazílie, Indie a Číny v roce 2006 v New Yorku v rámci 61. Valného shromáždění Organizace spojených národů. V roce 2009 se v Rusku konal první Summit BRIC. Hlavním tématem prvního summitu byly stabilita a předvídatelnost mezinárodního měnového systému a diskuse týkající se stability amerického dolaru, jakožto světové rezervní měny. V tomto směru země BRIC ve svém společném prohlášení stanovily, že je nutné provést reformu finanční a ekonomické architektury světového řádu. Vedoucí představitelé BRIC následně po summitu vydali společné prohlášení, ve kterém stanovili cíle BRIC a nastínili způsoby, jak se vyrovnat s globální finanční a hospodářskou krizí. V prosinci roku 2010 se po čínské pozvánce oficiálně připojila Jihoafrická republika a skupina se přejmenovala na BRICS. Jihoafrická republika je zatím jedinou africkou zemí ve skupině a jediným dalším přijatým členem. Během Summitu BRICS v roce 2014 v brazilské Fortaleze byla založena Nová rozvojová banka (NDB) s cílem mobilizovat zdroje pro infrastrukturu a projekty udržitelného rozvoje v zemích BRICS a dalších rozvíjejících se ekonomikách. Tato multilaterální rozvojová banka zahájila provoz v roce 2015. Následně se k NDB přidaly Bangladéš, Spojené arabské emiráty, Uruguay a Egypt. V roce 2018 navrhla Jihoafrická republika další rozšíření BRICS. Je velmi důležité si uvědomit, že základem vlivu zemí BRICS na mezinárodní scéně je jejich rostoucí ekonomická síla, velká populace a bohaté přírodní zdroje. Například Brazílie je největší zemí na jižní polokouli. Rusko je velmi významné v oblasti zdrojů, kde se nachází všechny prvky Mendělejevovy periodické tabulky. Indie je nejlidnatější zemí. Čína je druhou největší ekonomikou na světě a továrnou světa. Jihoafrická republika je extrémně bohatá na nerostné zdroje.

3.7.2 Význam BRICS

Především rostoucí ekonomická síla zemí skupiny BRICS spolu s jejich velkým počtem obyvatel a bohatými přírodními zdroji tvoří základ jejich vlivu na mezinárodní

scéně. Vliv skupiny, především tedy ekonomický se v posledních několika desetiletích zvýšil, protože se její členové stali hnacími motory globálního hospodářského růstu. Podle výpočtů agentury Bloomberg (2023) založených na údajích IMF se očekává, že do roku 2028 budou tyto země přispívat téměř 40 procenty ke globálnímu hospodářskému růstu. (běžných cenách). V roce 2022 dosáhl kombinovaný HDP členů skupiny 25,9 bilionu dolarů, což podle údajů Světové banky představovalo 26 % globálního HDP. Čína, Rusko a Indie patří mezi deset největších ekonomik světa. Celkový vývoz zboží členů skupiny BRICS dosáhl v roce 2022 celkem 5 bilionů dolarů, což podle Světové obchodní organizace tvořilo 20 % světového obchodu.

Těchto pět zemí pokrývalo v roce 2020 rozlohu 38,3 miliony čtverečních kilometrů, což je podle Světové banky 30 procent území planety. Brazílie, Rusko, Indie a Čína patří mezi deset největších zemí světa podle rozlohy. Brazílie je také největší zemí na jižní polokouli. V zemích BRICS žilo v roce 2022 podle Světové banky celkem 3,2 miliardy lidí, což je 41 procent celkové populace světa. Země BRICS jsou také vlivnými členy předních mezinárodních organizací a agentur, včetně OSN, G20, Světové banky a IMF. Podle Konference OSN (UNCTAD) o obchodu a rozvoji hrály od roku 2001 do roku 2021 důležitou roli v růstu ekonomik BRICS přímé zahraniční investice (FDI), přičemž od roku 2001 do roku 2021 se roční příliv zahraničních investic do těchto zemí více než čtyřnásobil. V průběhu roku 2022 byl čistý příliv FDI do členských zemí BRICS 287,3 miliardy amerických dolarů, což je podle údajů Světové banky (2022) 16-procentní globální podíl.

Autoři Hawksworth a Cooksom (2008) zmiňují, že do roku 2050 budou nově vznikající ekonomiky E7 přibližně o 50 % větší než současná skupina G7 (USA, Japonsko, Německo, Velká Británie, Francie, Itálie a Kanada). Dále předpokládají, že Čína předstihne USA jakožto největší ekonomiku světa kolem roku 2025. Je zde zmíněna také Indie, která je nyní hodnocena jako země s potenciálem téměř dohnat USA do roku 2050. Nicméně lze očekávat významné změny v relativních růstových mírách uvnitř skupiny E7, které budou řízeny rozdílnými demografickými trendy. Zejména je očekáváno, že Čína a Rusko budou mezi lety 2005 a 2050 zažívat významné poklesy ve své pracovní populaci. Naopak u zemí jako je Indie, Indonésie, Brazílie, Turecko a Mexiko, jejichž pracovní populace by měla v průměru vykazovat pozitivní růst během tohoto období, ačkoliv i tyto země začnou do poloviny století pociťovat účinky stárnutí. Autoři dále předpokládají, že by Brazílie mohla mít do roku 2050 větší ekonomiku než Japonsko a turecká ekonomika by do roku 2050 mohla být podobně velká jako italská ekonomika.

Obrázek 3 světové největší ekonomiky

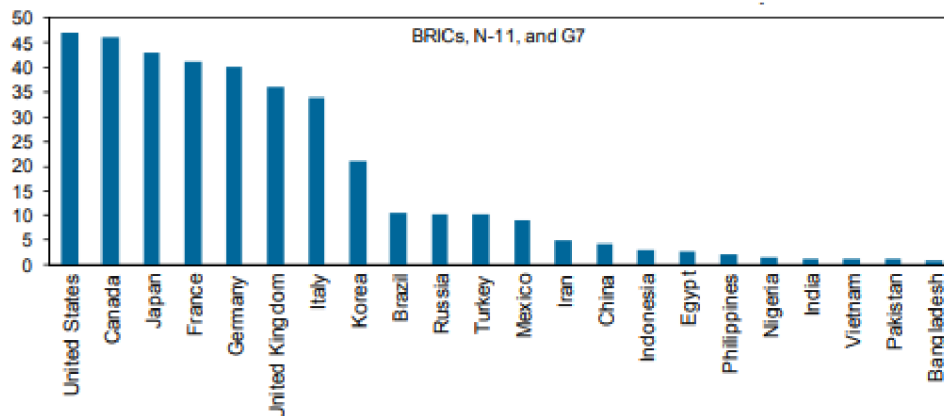
Zdroj 4 Goldman sachs investment research (2022)

V roce 2011 byla zveřejněna poslední komplexní studie, která aktualizovala předpovědi pro skupinu BRIC, pod názvem "BRICs 10 Years On: Halfway Through The Great Transformation". Wilson, Trivedi, Carlson a Ursúa (2011) tvrdí že, se může příští desetiletí stát vrcholným bodem růstového potenciálu světové ekonomiky, avšak růst BRIC by měl být pomalejší. Autoři tvrdí, že minulé desetiletí bylo charakterizováno vzrůstajícím významem rozvíjejících se zemí a zemí skupiny BRIC. Proces přesunutí ekonomického významu směrem k BRIC a zemím E7 (rozvíjející se ekonomiky), je označován jako "Velká transformace", která probíhala rychleji, než se původně očekávalo. Autoři tvrdí, že tato transformace byla v roce 2011 naplněna více než z poloviny. V roce 2011 představovaly země BRIC 25 % světového HDP. Dále autoři vyjádřili očekávání, že do roku 2050 tento podíl vzroste na téměř 40 %. Během poslední dekády země BRIC přispěly téměř polovinou ke globálnímu růstu. Autoři očekávají, že tato skupina nadále udrží tyto hodnoty v příštích letech a stanou se významnou silou v globální ekonomice. Do roku 2050 by země BRIC mohly patřit mezi pět největších ekonomik světa v reálných dolarových hodnotách HDP. Čína by měla překonat USA v roce 2026 a BRIC by měly společně předstihnout USA v roce 2015 a skupinu G7 v roce 2032.

Z grafu č 2 společnosti Goldman Sachs vyplývá, že v roce 2050 bude Čína tím státem, který povede světovou ekonomiku. Z grafu je patrné, že by trend mohl nastat již okolo roku 2030. USA se tak podle predikcí propadne na druhé místo a Indie podle dat bude na místě třetím. Predikce na rok 2075 jsou opět Čína na prvním místě, Indie na místě druhém a USA až na třetím místě. Je tedy patrné, že ekonomika USA bude postupem času slábnout, zatímco ekonomika Asijských zemí bude na vzestupu. Nejnovější sada projekcí společnosti

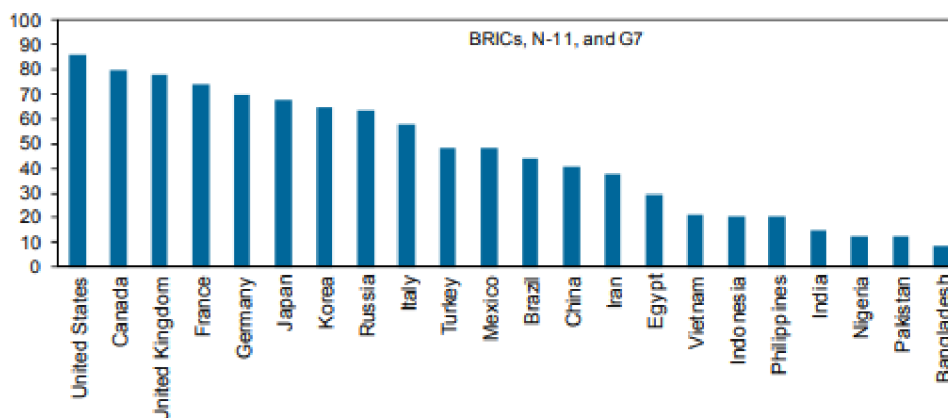
Goldman se zaměřuje na více než 70 zemí světa a pokrývá 90 procent současného světového HDP. Goldman očekává, že do roku 2050 bude BRICS tvořit téměř 40 % celosvětového HDP a že se stanou čtyřmi z pěti největších světových ekonomik.

Graf 2 Vývoj HDP (PPP) v letech 2010

Zdroj 5 GS Global ECS Research (2010)

Graf 3 Vývoj HDP (PPP) v letech 2050

Zdroj 6 GS Global ECS Research (2010)

Konvergence příjmů samozřejmě vyžaduje čas a stojí za zmínku, že podle projekcí společnosti Goldman by se HDP v USD na hlavu v Rusku a Brazílii mohl do roku 2050 zvýšit šestinásobně, respektive čtyřnásobně, zatímco v Číně a Indii je nárůst devětkrát vyšší.

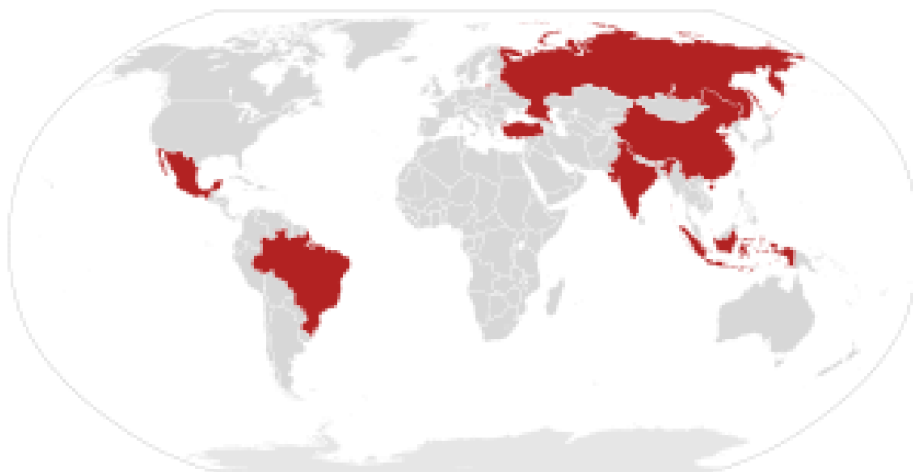
Wexler (2023) dodává, že skupina rozvíjejících se zemí BRICS se na začátku roku 2024 rozrostla o pět členských států z Afriky a Blízkého východu. Počet členů skupiny se tak zdvojnásobí na deset. Vedle stávajících členů Indie, Číny, Jihoafrické republiky, Ruska a Brazílie začínají v BRICS působit i Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Írán, Egypt

a Etiopie. Za zmínku stojí také fakt, že země BRICS, kterými jsou členy také Írán, Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty, produkují zhruba okolo 44 % světové ropy.

3.8 Skupina států E7

Skupina států známá jako E7 vznikla v rámci snahy o posílení spolupráce mezi rychle se rozvíjejícími ekonomikami. E7, zkratka pro „Emerging 7“ Termín byl vytvořen v roce 2006 ekonomy PricewaterhouseCoopers Johnem Hawkesworthem a Gordonem Cooksonem. Růst zemí E7 je charakterizován srovnáním velikosti se zeměmi G7, které tvoří mnohé z největších světových ekonomik. Její vznik byl reakcí na skutečnost, že několik zemí zažívalo významný ekonomický růst a chtělo společně pracovat na sdílení znalostí, zkušeností a řešení problémů, které byly specifické pro jejich situaci. Obecně z pohledů ekonomů, obchodníků a investorů patří země BRICS mezi nejperspektivnější světové ekonomiky. Existuje však i jiné vymezení nejperspektivnějších států, a to například právě skupina států E7, kam kromě států BRIC patří také Indonésie, Mexiko a Turecko.

Obrázek 4 E7 (Indonésie, Mexiko, Turecko, Brazílie, Ruska, Indie, Čína a Jihoafrická republika)

Zdroj 7 Shutterstock, (2020)

Hawksworth (2008) zmiňuje, že původní jádro E7 bylo tvořeno Brazílskou, Čínskou, Indickou a Mexickou ekonomikou. Tyto země se začaly scházet a diskutovat o společných tématech, a tak v roce 1998 zformovaly skupinu známou jako "E4" nebo "Group of Four" (Skupina čtyř). Později se k nim přidaly další ekonomiky, a to Jihoafrická republika, Turecko a Indonésie, což vedlo k vzniku "E7." Cílem E7 je posílit spolupráci mezi těmito státy a vytvořit platformu pro sdílení informací a zkušeností, podporu inovací a technologického

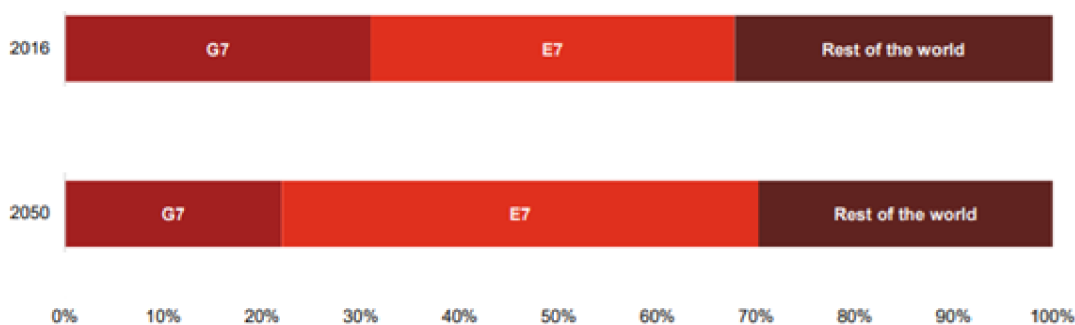
rozvoje a také společné úsilí při řešení výzev udržitelného růstu a rozvoje. Vůbec první setkání skupiny E4 se konalo v březnu 1999 v Mexiku. Na tomto setkání členové diskutovali o tématech týkajících se mezinárodního obchodu, investic a rozvojových otázek. E4 měla za cíl prosazovat zájmy těchto ekonomik v mezinárodním prostředí, zejména v souvislosti s obchodem, financemi a rozvojem. Diskutovali o otázkách jako je reforma mezinárodních finančních institucí, otevřený obchod a spolupráce na regionální a globální úrovni. Se změnou počtu účastníků a šířením zemí byl rozšířen i záběr cílů skupiny E7. Nové země přinesly své vlastní priority a témata, což umožnilo skupině lépe zastupovat různorodé zájmy rozvíjejících se ekonomik. Země E7, které v 90. letech měly poloviční ekonomickou velikost ve srovnání se zeměmi G7. Země E7 se v průběhu posledních 25 let výrazně rozvinuly a staly se jedněmi z největších ekonomik světa, téměř dosahující velikosti G7. Očekává se, že do roku 2050 budou E7 země dvakrát větší než G7 země. Agentura PwC (2017) ve své zprávě srovnala 32 světových zemí podle jejich očekávaného hrubého domácího produktu a parity kupní síly. Podíl Evropy a USA na celkovém HDP planety bude podle PwC v následujících dekadách dále klesat.

Evropská sedmadvacítka by se tak v polovině 21. století mohla na globálním HDP podílet méně než deseti procenty. Oproti tomu rozvíjejíc se země skupina států E7 (Čína, Indie, Brazílie, Mexiko, Rusko, Indonésie, Turecko) budou svůj podíl nadále zvyšovat. V roce 2050 by jejich podíl na globálním HDP měl dosáhnout zhruba poloviny. Celých 20 procent světového hrubého domácího produktu pak v tomto roce podle prognóz vytvoří Čína. Spoluautor studie poradenské společnosti PwC Thomas Modly (2017) podotýká že, Fenomén ekonomické dominance Západu poměrně rychle slábné. Co nyní vidíme, je návrat světové ekonomiky k větší vyrovnanosti mezi jednotlivými centry růstu. Je tedy patrné, že současné nejvyspělejší ekonomiky světa skupina států G7 budou klesat, ve prospěch expandujících států ze spolku E7, tedy nejvýznamnějších zemí prozatím označovaných přívlastkem rozvíjející se. Kříž (2017) doplňuje že zatímco ještě v roce 2014 podle dat PwC vytvořily země G7 o 80 procent vyšší ekonomický výstup než spolek E7, v roce 2050 má být situace přesně opačná. Sedmička rozvíjejících se ekonomik vyprodukuje hodnoty za 138 bilionů dolarů, zatímco G7 nedosáhne ani na 70. Bukovský (2017) zmiňuje že, především globální ekonomický růst bude zásadně ovlivňován ekonomikami rozvíjejících se trhů, jež postupně zvýší svůj podíl na světovém HDP. Dle agentury pwc, která sama upozorňuje, že prognózy jsou poznamenány značnou mírou nejistoty, by se měla světová ekonomika do roku 2042 zhruba zdvojnásobí, s roční průměrnou mírou růstu kolem 2,6 %. Obrat v poměru

sil odráží propastný chronický rozdíl v tempích hospodářského rozvoje mezi vyspělými a rozvíjejícími se zeměmi světa, který ekonomové očekávají pro příští dekády. Do konce dvacátého století rostly obě skupiny zemí po dlouhou dobu přibližně stejně rychle, nyní rostou rozvíjející se ekonomiky neustále přibližně dvojnásobným tempem oproti rozvinutým ekonomikám.

Tento růst bude především podporován rozvíjejícími se trhy a rozvojovými zeměmi, přičemž ekonomiky skupiny E7, tedy Brazílie, Čína, Indie, Indonésie, Mexiko, Rusko a Turecko, by měly růst průměrnou roční mírou téměř 3,5 % během následujících 34 let. Naopak pokročilé země G7, jako je: Kanada, Francie, Německo, Itálie, Japonsko, Spojené království a USA, by oproti tomu měly dosahovat růstu pouze 1,6 %. Jak je již patrné z grafu č. 4, podíl ekonomik E7 by mohl do roku 2050 tvořit téměř 50 % světového HDP, zatímco podíl skupiny G7 by se snížil na pouhých mírně přes 20 %.

Graf 4 Předpokládaná změna podílů na světovém HDP od roku 2016 do roku 2050 (v % v PPP)

Zdroj 8 pwc, (2017)

V roce 2011 se předpovídalo, že země E7 budou mít do roku 2020 větší ekonomiky než země G7. Do roku 2014 země E7 předstihly její země G7 na základě parity kupní síly. Jiné odhady naznačují, že země E7 tvořily v roce 2016 80 % G7 v PPP. V roce 2016 jiná prognóza odhadovala, že ekonomiky E7 budou do roku 2030 větší než ekonomiky G7.

Plessis a kol. (2023) tvrdí, že lídři skupiny rozvíjejících se zemí BRICS na summitu v Johannesburgu rozhodli, že pozvou šest států včetně Íránu a Saúdské Arábie, aby se k 1. lednu 2024 staly novými členy bloku. Dalšímu pozvanými státy tak bude Argentina, Egypt, Etiopie a Spojené arabské emiráty. O členství v BRICS má podle údajů jihoafrických úřadů zájem zhruba 40 zemí světa, z nichž 22 o přijetí formálně požádalo.

4 Analytická část práce

Analytická část práce vychází z teoretických poznatků první části práce. V analytické části, byly vybrány ke komparaci tři významné skupiny států a jejich země – G7 (skupina sedmi nejvyspělejších průmyslových zemí), E7 (sedm nejrychleji rozvíjejících se ekonomik světa) a skupina BRICS (Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika). Dále na základě studia odborné literatury, dostupných dat z patřičných zdrojů, internetových materiálů světových organizací a databází (WB, IMF, OECD...) byla vytvořena komparace dat pomocí makroekonomických ukazatelů (HDP, nezaměstnanost, inflace...). Na základě komparace a analýzy teoretických a reálných přístupů a dat bylo provedeno srovnání s hodnotami z minulých let. Dle výsledku výzkumu a všech zjištěných informací byla vypracována komparace mezi jednotlivými skupinami států. Následně byl vypracován závěr.

4.1 Skupina zemí G7

Skupina zemí G7 je mezivládní politické fórum, které tvoří sedm ekonomicky nejvyspělejších států světa. Jejimi členy jsou Spojené státy americké, Japonsko, Německo, Spojené království, Francie, Itálie a Kanada. Země G7 představují zhruba 46 % globálního HDP k roku 2020.

Tabulka 1 Státy G7 dle rozlohy země a počtu obyvatel ke konci roku 2023

Stát	rozloha země	počet obyvatel
Spojené státy americké	9 833 517 km ²	341 018 368
Japonsko	377 974 km ²	122 920 924
Německo	357 023 km ²	83 270 905
Spojené království	242 495 km ²	65 553 048
Francie	643 801 km ²	64 827 037
Itálie	301 338 km ²	58 773 332
Kanada	9 985 000 km ²	38 964 277

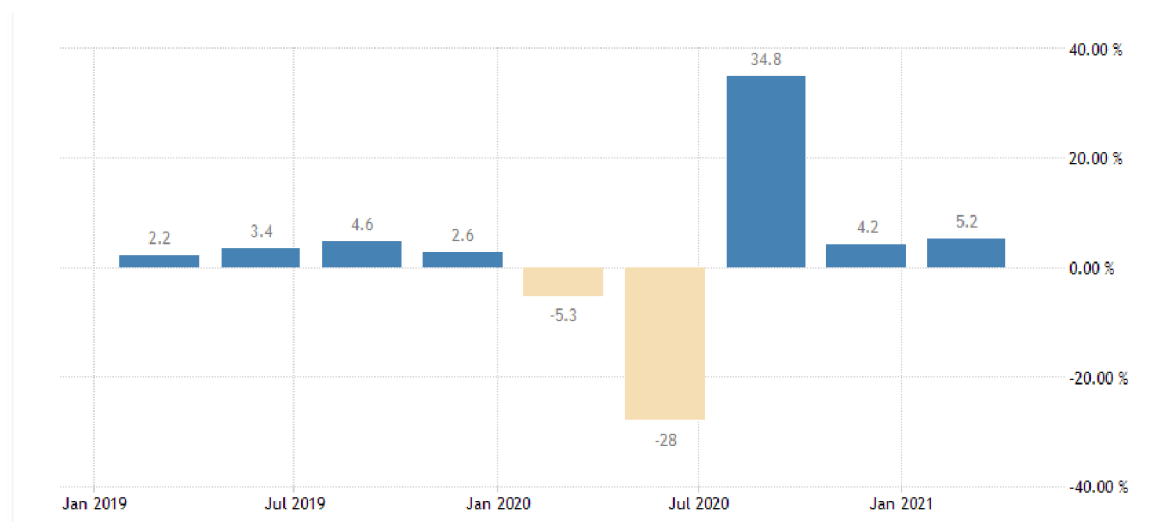
Zdroj 9 worldometers (2024), vlastní zpracování

4.1.1 Spojené státy americké

Spojené státy americké jsou bezesporu jednou z předních ekonomických velmocí světa a zaujímají klíčovou pozici v globální ekonomice. Jejich ekonomika je považována za jednu z největších na světě. Své postavení získala především díky rozsáhlému hospodářství, inovacím, technologickému vývoji a globálnímu obchodu.

Kvůli rychlému šíření koronaviru se americká vláda na konci března rozhodla citelně utlmit ekonomickou aktivitu. Zavřít musela řada firem, což se dotklo například hotelů, restaurací, barů a dalších služeb. Desítky milionů lidí se tak ocitly bez práce, právě služby se na tvorbě HDP ve Spojených státech totiž podílejí nejvíce. Americká ekonomika kvůli dopadům šíření koronaviru zažila nejhlubší propad v historii a ve druhém čtvrtletí roku 2020 se meziročně domácí produkt v přepočtu na celý rok snížil o 28 % (bea.gov, 2024) a to zejména kvůli citelnému propadu spotřebitelských výdajů.

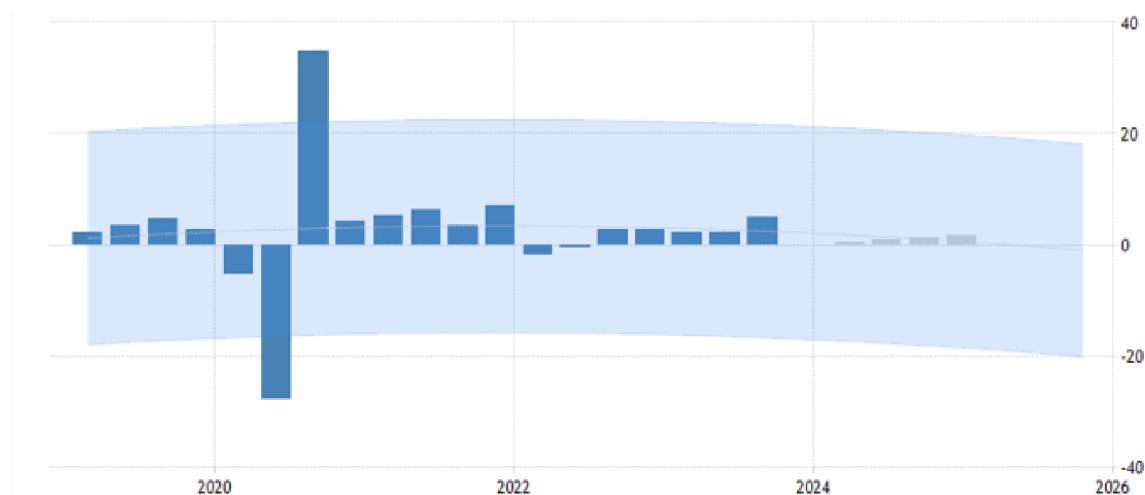
Graf 5 Míra růstu HDP Spojených států

Zdroj 10 tradingeconomics.com, (2024)

Hrubý domácí produkt ve Spojených státech vzrostl ve třetím čtvrtletí roku 2023 oproti předchozímu čtvrtletí o 4,90 procenta. Podle globálních makromodelů se očekává, že tempo růstu HDP ve Spojených státech bude do konce čtvrtletí roku 2024 činit 0,50 procenta. Z dlouhodobého hlediska se podle ekonometrických modelů očekává, že míra růstu HDP Spojených států bude v roce 2025 kolem 1,80 procenta (tradingeconomics, 2024).

Graf 6 Prognóza růstu HDP Spojených států (v %)

Zdroj 11 tradingeconomics.com, (2024)

Podle studie Mezinárodní organizace práce (2020) pandemie nemoci covid-19 snížila v letošním prvním čtvrtletí po celém světě počet pracovních hodin o 5,4 procenta, což odpovídá zrušení 155 milionů pracovních míst. V druhém čtvrtletí se počet pracovních hodin dokonce snížil o 14 procent, což odpovídá zrušení zhruba 400 milionů pracovních míst.

V USA v dubnu 2020 zaniklo rekordních 20,5 milionu pracovních míst. Míra nezaměstnanosti vzrostla na 14,7 procenta z březnových 4,4 procenta a dostala se tak na nejvyšší úroveň od velké hospodářské krize ve 30. letech minulého století. Od té doby se postupně situace zlepšuje a v říjnu roku 2021 již klesla pod úroveň 6,9 procenta.

Graf 7 Míra nezaměstnanosti ve Spojených státech

Zdroj 12 tradingeconomics.com, (2024)

V současné době se míra nezaměstnanosti ve Spojených státech v prosinci 2023 držela na úrovni 3,7 %, tedy beze změny oproti předchozímu měsíci a mírně pod úrovní 3,8

%, což bylo ovlivněno především zpomalením nových vstupů do pracovního prostředí. Dále došlo k nárůstu počtu nezaměstnaných osob o 6 tisíc na 6,27 milionu, zatímco počet zaměstnaných osob klesl o 683 tisíc na 161,2 milionu (bls.gov, 2024).

Roční míra inflace v USA se v květnu 2020 snížila na 0,1 % z dubnových 0,3 % a pod prognózu 0,2 %. Je to nejnižší míra inflace od září 2015, a to především kvůli 33,8 % propadu cen benzínu. Také ceny oděvů klesly o 7,9 % a dopravní služby poklesly o 8,7 %, protože mnoho obchodů zůstalo zavřených a Američané byli nuceni zůstat doma kvůli omezením blokování koronaviru. Na druhé straně inflace potravin zrychlila na 4 % (bls.gov, 2024), což je nejvíce od ledna 2012.

Graf 8 Inflace Spojených států

Zdroj 13 tradingeconomics.com, (2024)

Naprostu opačná situace nastává po pandemii, kdy se roční míra inflace v USA v březnu roku 2022 zrychlila na úroveň 8,5 %. Ceny energií vzrostly o 32 %, konkrétně benzínu (48 %) a topného oleje (70,1 %), protože ruská invaze na Ukrajinu vytlačila ceny ropy nahoru. Také ceny potravin vyskočily o 8,8 %, nejvíce od května 1981 (bls.gov, 2024).

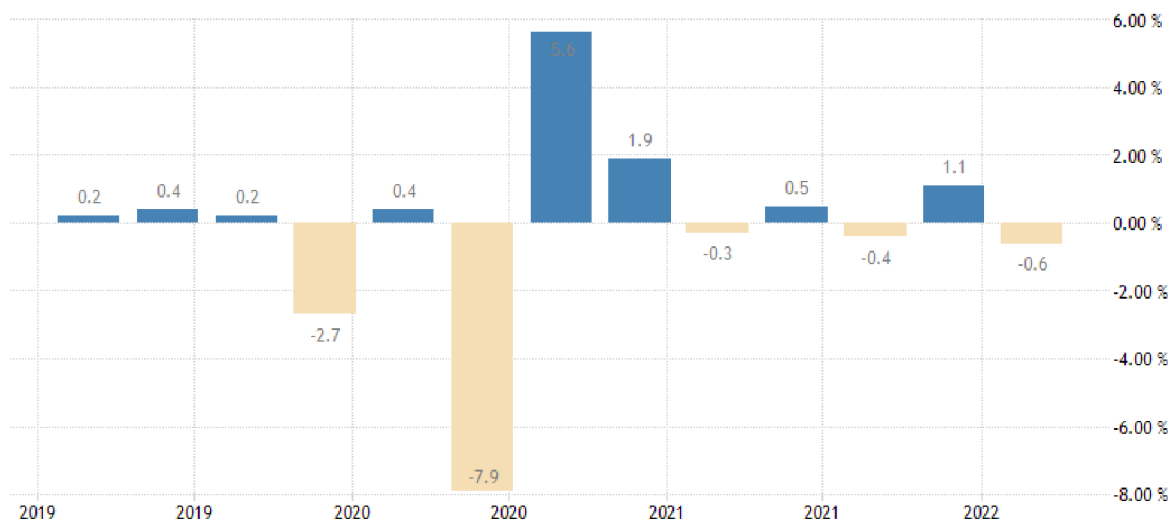
4.1.2 Japonsko

Japonská ekonomika je čtvrtou největší a nejrozvinutější světovou ekonomikou dle HDP. Japonsko je známo především svou pokročilou technologií a průmyslovým sektorem, včetně automobilového průmyslu, elektroniky a strojírenství. Japonsko je jednou z nejvíce

exportně orientovaných ekonomik na světě. Export hraje klíčovou roli v japonském hospodářství. Země je známa svou nízkou mírou nezaměstnanosti a relativním sociálním stabilitou. Bohužel v posledních letech čelí výzvám spojeným s rychle stárnutím populace. Tento demografický trend má vliv na sociální a ekonomické politiky, včetně péče o starší občany a pracovní síly.

Japonská ekonomika se propadla nejrychlejším tempem za posledních šest let. Japonská ekonomika se během tří měsíců do června 2020 mezičtvrtletně propadla o 7,8 procenta. Jednalo se o třetí čtvrtletí v řadě a nejstrmější pokles v historii, během krize COVID-19. Došlo také k poklesu soukromé spotřeby (-8,2 procenta oproti -0,8 procenta v 1. čtvrtletí) (OECD, 2023).

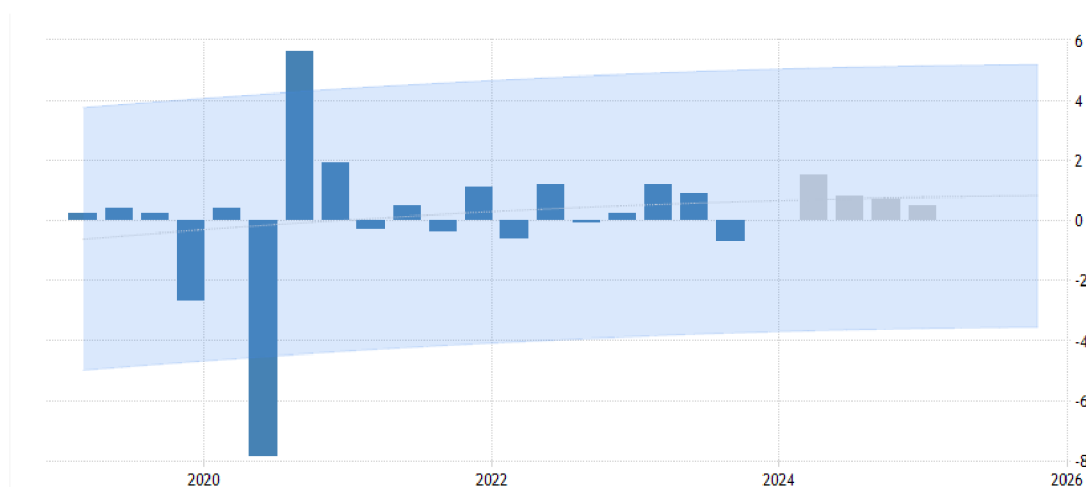
Graf 9 Míra růstu HDP Japonska

Zdroj 14 *tradingeconomics.com*, (2024)

Hrubý domácí produkt Japonska se ve třetím čtvrtletí roku 2023 oproti předchozímu čtvrtletí snížil o 0,70 procenta. Podle globálních makromodelů lze očekávat, že tempo růstu HDP v Japonsku bude do konce tohoto čtvrtletí činit 0,40 procenta. Z dlouhodobého hlediska se podle modelů očekává tempo růstu japonského HDP v roce 2024 kolem 0,50 procenta a 0,40 procenta v roce 2025 (*tradingeconomics*, 2024).

Graf 10 Prognóza růstu HDP Japonska (v %)

Zdroj 15 tradingeconomics.com, (2024)

Míra nezaměstnanosti v Japonsku vystoupila na maximum za více než tři roky a k dispozici je navíc i nejméně volných pracovních míst za více než šest let. Japonská míra nezaměstnanosti se v říjnu zvýšila na úroveň 3,1 procenta. Jedná se dosud o nejvyšší míru nezaměstnanosti od roku 2017. Počet nezaměstnaných vzrostl ve srovnání s loňským srpnem o 490 000 na 2,06 milionu. Zvýšil se už sedmý měsíc za sebou a hranici dvou milionů překonal poprvé od května 2017. Nezaměstnanosti v Japonsku však stále zůstává nízká ve srovnání s dalšími předními ekonomikami světa. Důvodem je nedostatek zaměstnanců kvůli rapidně stárnoucí populaci (OECD, 2023).

Graf 11 Míra nezaměstnanosti Japonska

Zdroj 16 tradingeconomics.com, (2024)

Inflace spotřebitelských cen v Japonsku zažila v měsíci květnu roku 2020 pokles na úroveň 3letého minima, tedy na hodnotu -1,2 procenta, čímž pandemie covidu zapříčinila

deflaci. Deflace je v Japonsku přetrvávajícím problémem od prasknutí bubliny cen aktiv v roce 1992. Je důležité si uvědomit, že dalším faktorem, který zmírnil dopad inflace na japonskou ekonomiku, je skutečnost, že před pandemií bylo Japonsko vystaveno deflaci. Japonsko například uvolňovalo svá omezení pomaleji než většina ostatních velkých ekonomik, což zabránilo postpandemickým spotřebitelským výdajům, které mohly způsobit větší inflaci.

Graf 12 Inflace Japonska

Zdroj 17 *tradingeconomics.com*, (2024)

V lednu roku 2023 vzrostla inflace na maximální hodnotu 4,3 procenta. Postupně však začala klesat a v prosinci roku 2023 zaznamenala již hodnotu 2,6 % (stat.go, 2024). Začaly tak například pomalu klesat ceny potravin, které vzrostly nejméně za 14 měsíců, snížily se také náklady na zdravotní péči a ceny pohonných hmot.

4.1.3 Německo

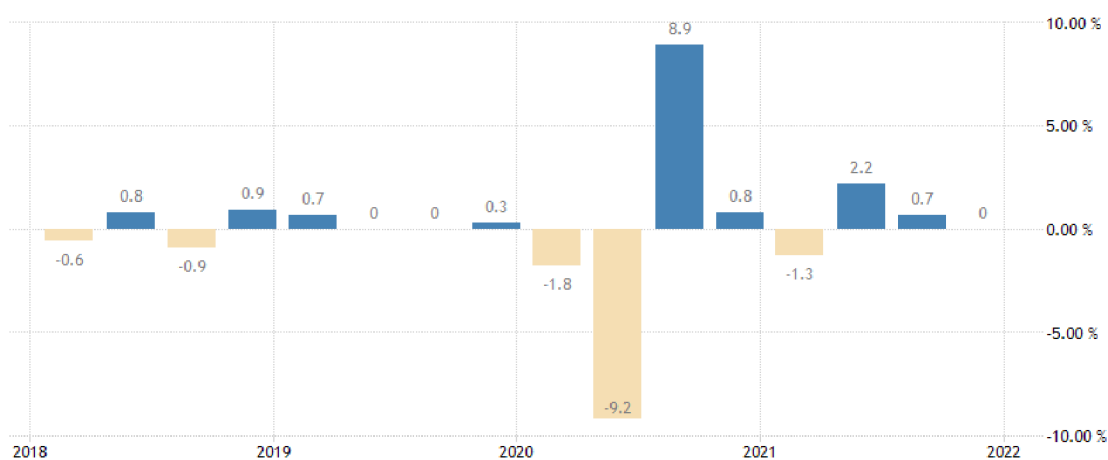
Německo je bezesporu ekonomicky i hospodářsky jedním z nejsilnějších států Evropy. Je známé především svým silným exportním sektorem. Země je jedním z předních světových vývozců průmyslových výrobků, strojů, vozidel a chemikálií. Exportní sektor sehrává klíčovou roli v ekonomice Německa.

Německá ekonomika se v letošním druhém čtvrtletí kvůli koronavirové krizi propadla proti předchozím třem měsícům o 9,2 procenta. Pandemie nemoci covid-19 ve

druhém čtvrtletí vedla k prudkému poklesu spotřebitelských výdajů, podnikových investic i zahraničního obchodu, nárůst naopak zaznamenaly vládní výdaje.

Ve třetím čtvrtletí roku 2020 se hrubý domácí produkt zvýšil na rekordních 8,2 procenta a snažil se tak zotavit z předešlého propadu, který zaznamenal ve druhém čtvrtletí. Patříčný růst byl podpořen především oživením spotřeby domácností, silnými fixními investicemi do strojů a zařízení a prudkým nárůstem vývozu (OECD, 2023).

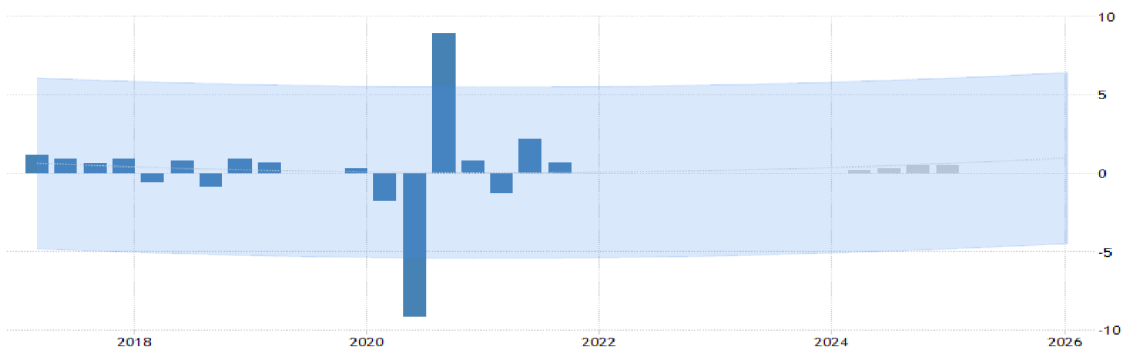
Graf 13 Míra růstu HDP Německa

Zdroj 18 tradingeconomics.com, (2024)

V současné době se hrubý domácí produkt Německa ve třetím čtvrtletí roku 2023 oproti předchozímu čtvrtletí snížil o 0,10 procenta. Podle odhadovaných prognóze se očekává, že tempo růstu HDP do konce tohoto čtvrtletí dosáhne 0,20 procenta. Z dlouhodobého hlediska je očekáván růst kolem 0,20 procenta (tradingeconomics, 2024).

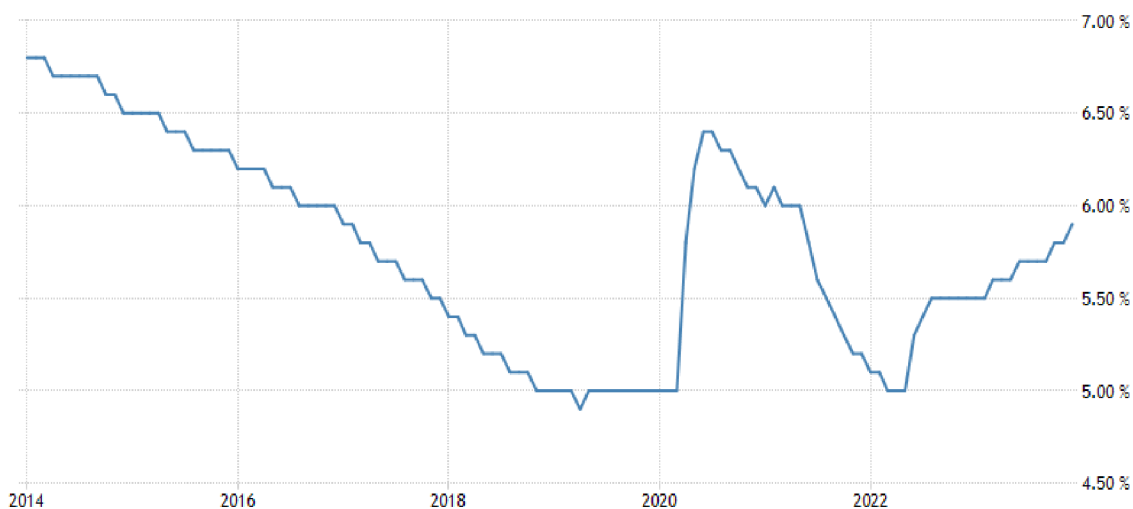
Graf 14 Prognóza růstu HDP Německa (v %)

Zdroj 19 tradingeconomics.com, (2024)

Pandemie koronaviru se na míra nezaměstnanosti promítla, ale ne asi tak výrazně, jak by se možná dalo očekávat. Před rokem, na podzim 2019, se nezaměstnanost v Německu pohybovala kolem 4,8 %. Poté vzrostla na začátku roku na 5,3 % a po vypuknutí pandemie se míra nezaměstnanosti na začátku roku 2020 zvýšila na hodnotu okolo 6,4 procenta. Také velmi dobře zavedená „Kurzarbeit“ (podpora zkrácené pracovní doby) se stala klíčovým prvkem při udržení pracovních míst. Nejvyšší míra byla hlášena v Brémách (10,2 procenta) a Berlíně (9,2 procenta) a nejnižší v Bayernu (3,1 procenta) (IMF, 2024).

Graf 15 Míra nezaměstnanosti Německa

Zdroj 20 tradingeconomics.com, (2024)

Na začátku roku 2020 se míra inflace pohybovala na úrovni pod hranicí 2 procent, následně klesala. V polovině roku 2020 se začalo projevovat mírná deflace, která dosáhla hodnoty až – 0,5 procenta. Poté nastává růst, který roste až do maxima na hodnotu přes 8 procent v roce 2022 (IMF, 2024).

Graf 16 Inflace Německa

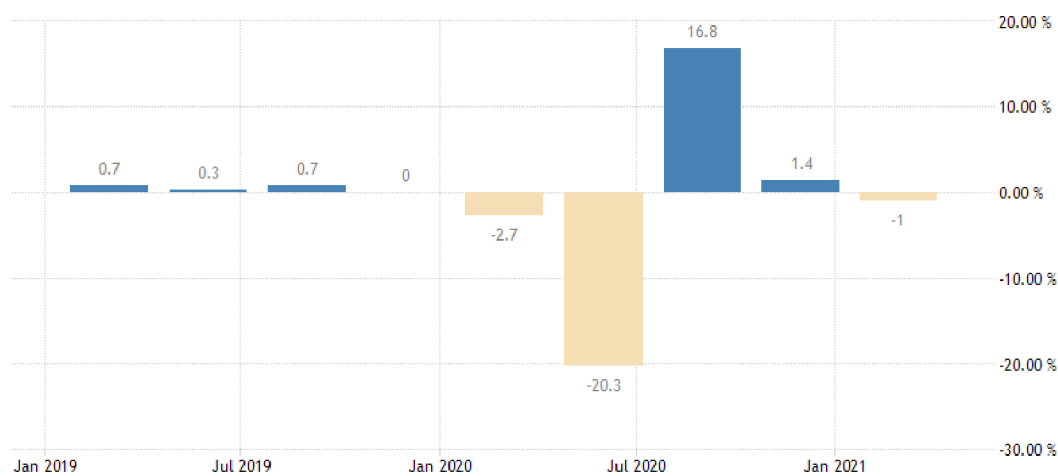

Zdroj 21 tradingeconomics.com, (2024)

4.1.4 Spojené království

Spojené království má rozvinutou a tržně orientovanou ekonomiku. Ekonomika je založená na širokém spektru odvětví, včetně finančních služeb, průmyslu, zemědělství a technologií. Ekonomika Spojeného království patří mezi největší světové ekonomiky. Hraje klíčovou roli ve světových finančních trzích. Britská libra je čtvrtou největší rezervní měnou na světě. Významným bodem v historii této země bylo schválení odchodu Spojeného království z Evropské unie. Podobně jako v jiných zemích, nejen v Evropě, začala koncem března platit tvrdá restriktivní opatření k omezení šíření koronaviru, která se projevila nejen na ekonomice země. Nejhorším obdobím se stalo 2. čtvrtletí 2020, kde nastal pokles britské ekonomiky o rekordních 20,3 %. Pak za celý loňský rok se HDP Spojeného království propadl o zhruba rekordních 9,9 %. Dle odborníků se jedná o nejhorší pokles za období zhruba 300 let (OECD, 2023).

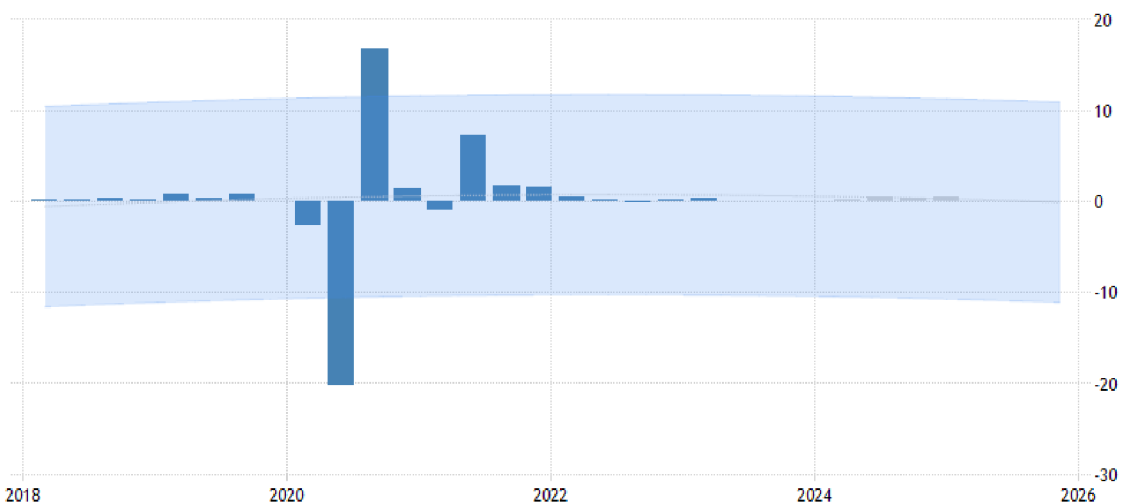
Graf 17 Míra růstu HDP Spojeného království

Zdroj 22 tradingeconomics.com, (2024)

Hrubý domácí produkt ve Spojeném království se ve třetím čtvrtletí roku 2023 oproti předchozímu čtvrtletí snížil o 0,10 procenta. Dle dostupných makromodelů lze očekávat, že tempo růstu HDP do konce tohoto čtvrtletí činí 0,20 procenta. Z dlouhodobého hlediska je očekáván mírný růst HDP a v roce 2025 bude trendovat kolem 0,50 procenta (tradingeconomics, 2024).

Graf 18 Prognóza růstu HDP Spojeného království (v %)

Zdroj 23 tradingeconomics.com, (2024)

Ve Velké Británii přišlo v tříměsíčním období do konce října o práci rekordních zhruba 370 000 lidí. Míra nezaměstnanosti se zvýšila na 4,9 procenta. Kvůli kovidovým restrikcím tak zůstává i nadále nejvyšší mírou nezaměstnanosti od období na přelomu druhého a třetího čtvrtletí roku 2016. K růstu míry nezaměstnanosti přispěly také značně britské podniky, které se připravovaly na to, až skončí platnost státního programu na podporu zaměstnanosti, který se ale vláda nakonec rozhodla prodloužit až do března příštího roku (IMF, 2024).

Graf 19 Míra nezaměstnanosti Spojeného království

Zdroj 24 tradingeconomics.com, (2024)

V důsledku pandemie COVID-19 zažilo Spojené království od září 2022 do března roku 2023 sedm měsíců dvouciferné inflace, která vyvrcholila na 11,1 procenta v říjnu 2022. Ceny

potravin v červnu 2023 vzrostly o 17,3 procenta, zatímco inflace bydlení a energií byla 12 procent. Potraviny se tak staly sektorem s nejvyšší mírou inflace. Obecně vzato, celková inflace rostla na srovnatelné úrovni naposledy v roce 1992, kdy inflace dosáhla vrcholu 8,4 procenta. Mezi lety 1993 a 2021 míra inflace ve Spojeném království nikdy nepřesáhla 5,4 procenta a obvykle byla na mnohem nižších úrovních. Inflace ve Spojeném království byla v prosinci 2023 čtyři procenta, což je nárůst z 3,9 procenta v předchozím měsíci (IMF, 2024).

Graf 20 Inflace Spojeného království

Zdroj 25 *tradingeconomics.com*, (2024)

Míra inflace ve Spojeném království by měla být do konce tohoto čtvrtletí 2,70 procenta, podle globálních makromodelů se z dlouhodobého hlediska v roce 2025 očekává, že míra inflace bude trendovat kolem hodnoty 1,70 procenta (*tradingeconomics*, 2024).

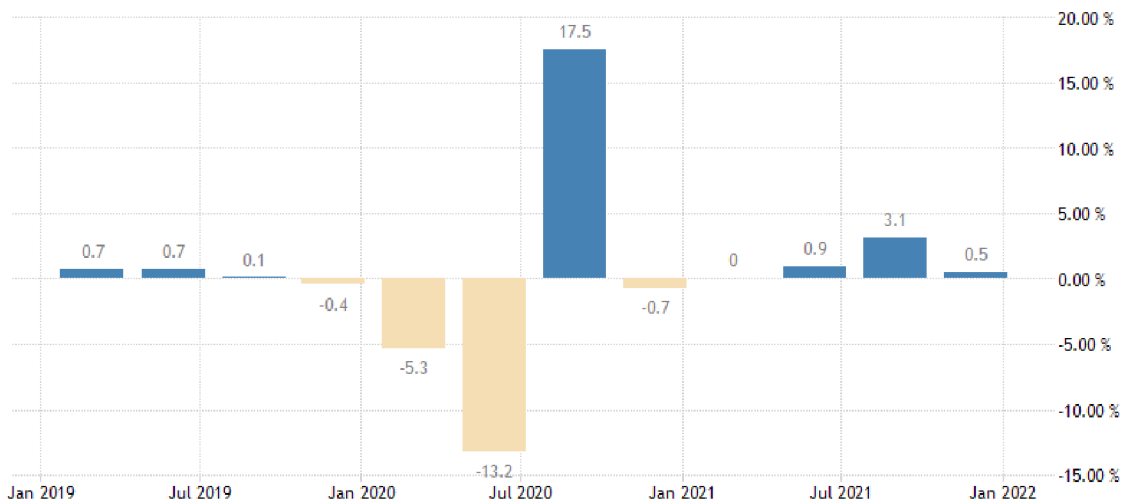
4.1.5 Francie

Francouzská ekonomika je jednou z největších na světě. V EU se francouzská ekonomika nachází hned za Německem a Velkou Británií. Francouzská ekonomika má velmi silný automobilového průmyslu, letectví, farmaceutického průmyslu, potravinářství a cestovního ruchu a služeb. Významnými průmyslovými sektory jsou ale také i telekomunikace, či lodnictví.

V druhém čtvrtletí 2020 se hospodářství země propadlo o rekordních 13,2 %. Francouzská ekonomika se ale rychle vzpamatovala z propadu způsobeném pandemií. V průběhu roku 2022 však hospodářský růst přišel o svou dynamiku, zejména v důsledku

vysoké inflace a navzdory snahám vlády zmírnit dopad rostoucích cen energií. HDP za rok 2022 vzrostl v průměru o 2,6 % (OECD, 2023).

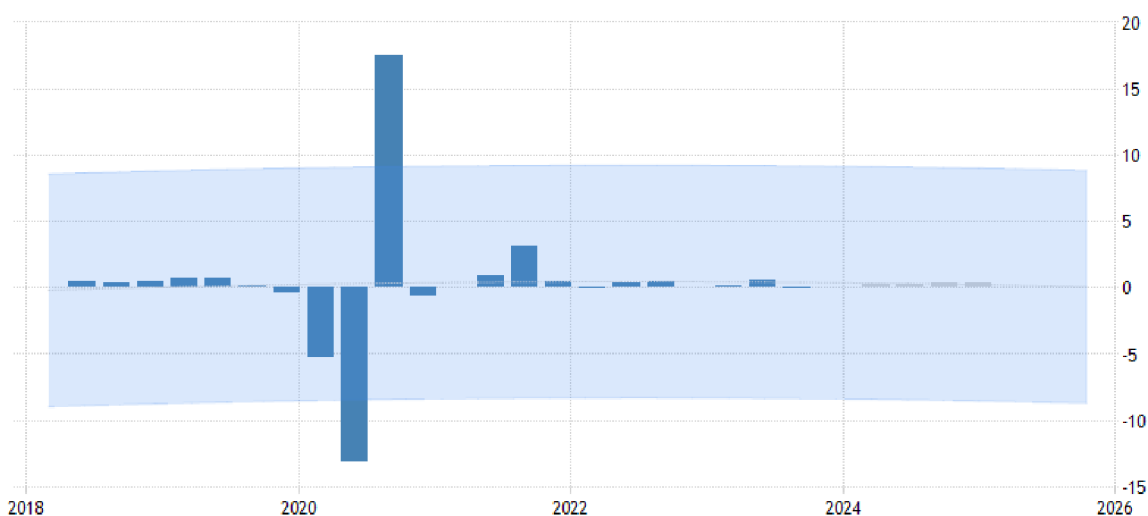
Graf 21 Míra růstu HDP Francie

Zdroj 26 tradingeconomics.com, (2024)

Hrubý domácí produkt se ve třetím čtvrtletí roku 2023 oproti předchozímu čtvrtletí snížil o 0,10 procenta. Podle globálních analytik lze očekávat, že míra růstu HDP bude do konce tohoto čtvrtletí činit 0,00 procenta. Z dlouhodobého hlediska pak míra HDP mírně poroste, v roce 2024 kolem 0,40 procenta a v roce 2025 kolem 0,30 procenta (tradingeconomics, 2024).

Graf 22 Prognóza růstu HDP Francie (v %)

Zdroj 27 tradingeconomics.com, (2024)

Míra nezaměstnanosti ve Francii ve druhém čtvrtletí klesla nejnižší za 37 let. Několikaletý čtvrtletní trend poklesu zkreslila pandemie nemoci covid-19, protože kvůli

omezení pohybu nemohli lidé hledat práci. Míra nezaměstnanosti se tak prudce zvýšila na hodnotu okolo 9 %, následně postupně klesala. V prvním čtvrtletí a ocitla se nejnižší od roku 1983. Míra nezaměstnanosti obecně v posledních letech postupně klesá a v roce 2022 dosáhla 7,1 % (IMF, 2024).

Graf 23 Míra nezaměstnanosti Francie

Zdroj 28 tradingeconomics.com, (2024)

Míra nezaměstnanosti se ve třetím čtvrtletí roku 2023 zvýšila na 7,40 procenta. Očekává se, že do konce tohoto čtvrtletí klesne na hodnotu 7,30 procenta (IMF, 2024). Z dlouhodobého hlediska se očekává, že míra nezaměstnanosti v roce 2024 bude trendovat kolem 7,50 procenta a v roce 2025 se dostane až na hodnotu k 7,60 procenta. Inflace se v roce 2022 vyšplhala v průměru na 5,9 %, a stala se tak jedna z nejnižších v Evropě, a to díky včasným krokům vlády ke stanovení cenového stropu pro energie (tradingeconomics, 2024).

Graf 24 Inflace Francie

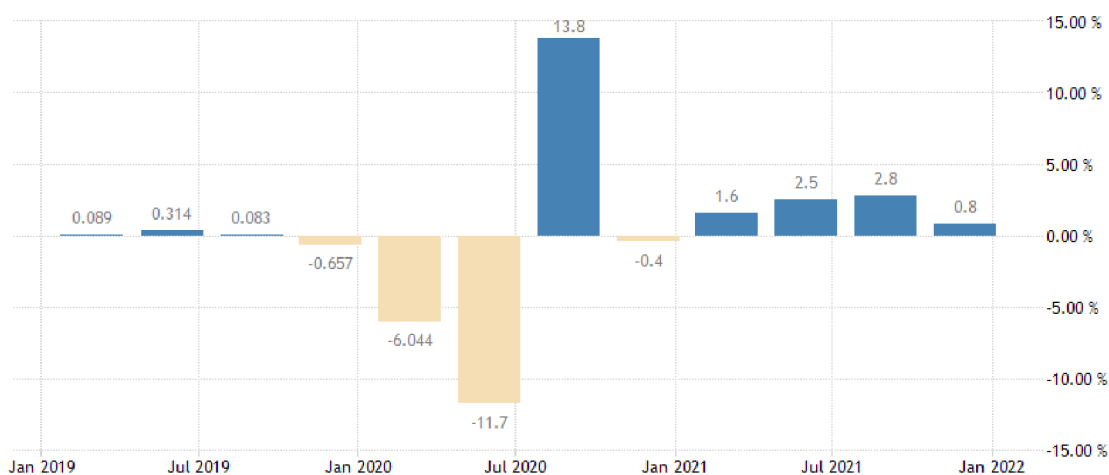
Zdroj 29 tradingeconomics.com, (2024)

4.1.6 Itálie

Ekonomika Itálie je třetí největší národní ekonomikou v Evropské unii a osmou největší ekonomikou na světě vzhledem k HDP. Itálie je známá svým silným průmyslovým sektorem, který zahrnuje výrobu automobilů, potravinářských výrobků, módy, chemikálií a strojírenství. Země je domovem mnoha známých mezinárodních firem.

V Itálii se hrubý domácí produkt výrazně snížil. Podle oficiálních údajů zveřejněných v únoru 2022 se italské HDP ve druhém čtvrtletí roku 2020 snížilo na zápornou hodnotu 11,7 procenta. Přesto se dopad koronaviru na italskou ekonomiku může lišit. Během měsíců přísných opatření a pravidel došlo v některých sektorech k mírnému nárůstu spotřeby, například v potravinářství, médiích a elektřině. Na druhou stranu v mnoha odvětvích došlo k masivnímu poklesu spotřeby s poklesem o více než 80 procent. Hotely, gastronomie, volnočasové aktivity a také doprava patří k odvětvím, která v roce 2020 zaznamenala největší ztráty (OECD, 2023).

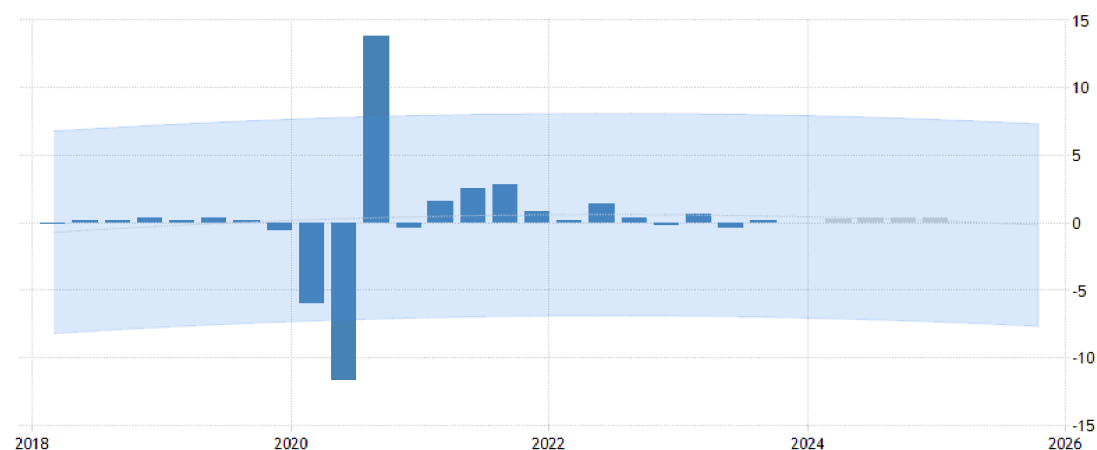
Graf 25 Míra růstu HDP Itálie

Zdroj 30 tradingeconomics.com, (2024)

Hrubý domácí produkt v Itálii vzrostl ve třetím čtvrtletí roku 2023 oproti předchozímu čtvrtletí o 0,10 procenta. Dle globálních makromodelů lze očekávat, že tempo růstu HDP v Itálii bude do konce tohoto čtvrtletí činit 0,20 procenta. Z dlouhodobého hlediska se podle modelů očekává v roce 2025 tempo růstu italského HDP kolem 0,40 procenta (tradingeconomics, 2024).

Graf 26 Prognóza růstu HDP Itálie (v %)

Zdroj 31 tradingeconomics.com, (2024)

Italská ekonomika měla již před pandemií koronaviru některé strukturální problémy, včetně vysoké míry nezaměstnanosti, zejména mezi mladými lidmi. Přispěly k tomu také faktory jako jsou pomalý ekonomický růst, vysoký veřejný dluh a problémy na trhu práce. Již před vypuknutím pandemie, v roce 2019 činila nezaměstnanost 9,9 procenta. Nejvyšší míru nezaměstnanosti však Itálie zaznamenala po hospodářské krizi v letech 2008 až 2010, kdy se hodnota dostala až na 12,7 procenta. Itálie dlouhodobě patří mezi země Evropské unie s nejvyšším počtem nezaměstnaných obyvatel. Italská míra nezaměstnanosti byla na začátku roku 2022 na hranici 8,2 procenta. Toto číslo se neustále snižuje a v roce 2023 zaznamenává nejnižší míru za poslední desetiletí (IMF, 2024).

Graf 27 Míra nezaměstnanosti Itálie

Zdroj 32 tradingeconomics.com, (2024)

Zhruba ke konci roku 2021 se Itálie ještě potýkala s deflací. Nicméně rok 2022 byl charakterizován vysokou mírou inflace po celém světě právě z důvodu pandemie COVID-19. Nejvyšší hodnota inflace byla zaznamenána na konci roku 2022, kdy nejprve přesáhla hranici přes 8 procent, a poté zaznamenala dokonce hranici lehce pod 12 procent. Míra inflace se v Itálii v roce 2023 ve srovnání s předchozím rokem výrazně zmírnila. Zlom ve vývoji inflace nastal v říjnu, kdy se meziroční růst spotřebitelských cen dostal poprvé za více než jeden rok pod dvě procenta. Za příznivým vývojem stojí především ceny energetických statků, které vloni vzrostly o 1,2 % a rok předtím o skoro 51 %. Meziroční inflace se tak dostala pod limit dvou procent (IMF, 2024).

Graf 28 Inflace Itálie

Zdroj 33 tradingeconomics.com, (2024)

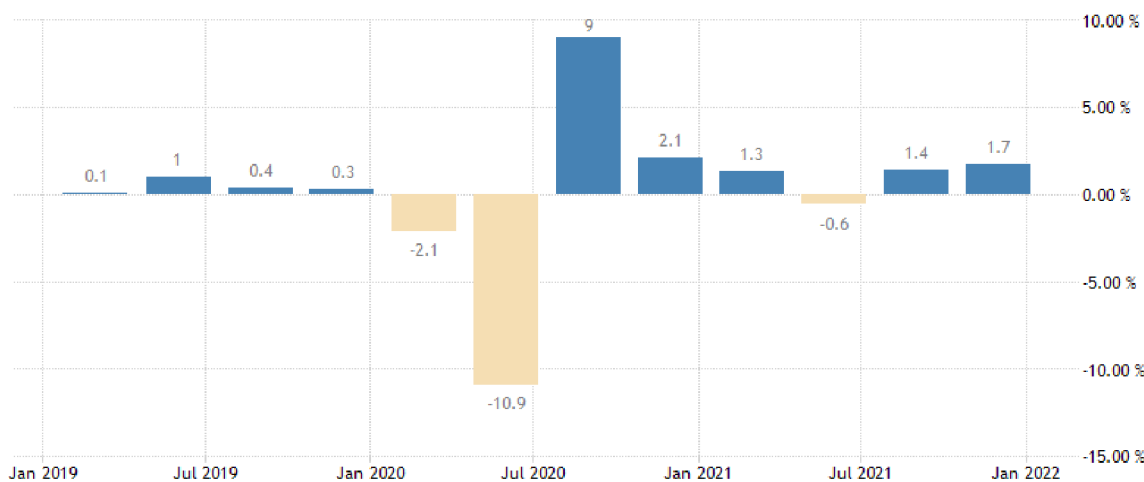
4.1.7 Kanada

Kanadská ekonomika je desátá největší na světě. Kanada je bohatá především na přírodní zdroje, jako jsou minerály, dřevo, ropa a zemní plyn. Tato surovinná bohatství hrají klíčovou roli v kanadském hospodářství. Ekonomika země má dostatek energetických zdrojů i díky vodním elektrárnám a jako jedna z mála zemí si Kanada může dovolit elektrickou energii vyvážet.

Stejně jako ve zbytku světa má pandemie COVID-19 také značný dopad na kanadskou ekonomiku. Hrubý domácí produkt Kanady se navíc v roce 2020 poprvé po desetiletích snížil. Pandemie negativně ovlivnila mnoho průmyslových odvětví, přičemž nejhůře zasáhla cestovní ruch, letecké společnosti a další odvětví související se

službami. Největší propad HDP byl zaznamenán v druhém čtvrtletí roku 2020. V reakci na to vláda zahájila programy finanční pomoci a sociálního zabezpečení zaměřené na pomoc jednotlivcům a rodinám i podnikům. Kanadská ekonomika to i přes všechny pandemické opatření a problémy zvládla velmi pozitivně, a to díky silnému oživení trhu práce, úsporám domácností, vysokým cenám komodit nebo zvýšením podnikatelských investic. A přestože ekonomika směrem ke konci roku 2022 zpomalovala, dosáhla nakonec růstu ve výši 3,4 % (OECD, 2024).

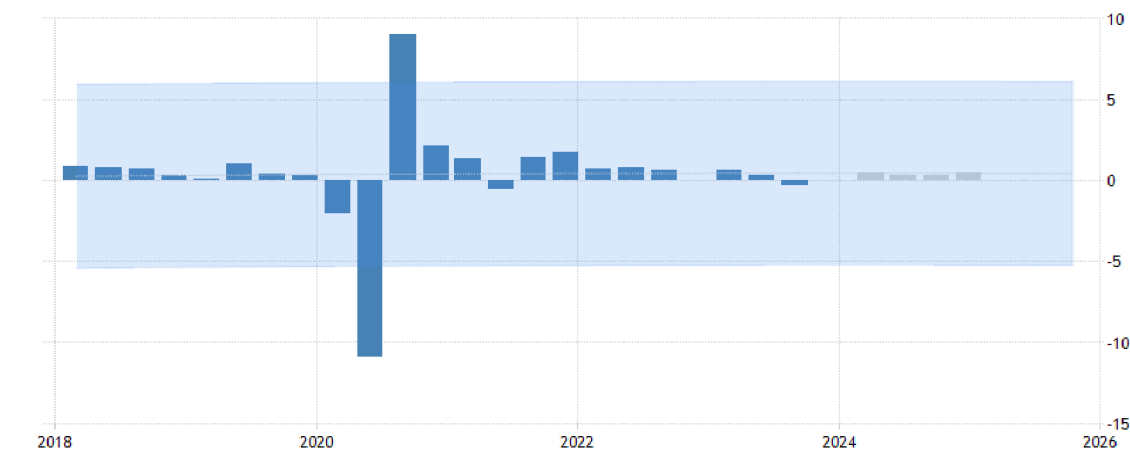
Graf 29 Míra růstu HDP Kanady

Zdroj 34 tradingeconomics.com, (2024)

Hrubý domácí produkt se ve třetím čtvrtletí roku 2023 oproti předchozímu čtvrtletí snížil o 0,30 procenta. Podle globálních makromodelů se očekává, že tempo růstu HDP bude do konce tohoto čtvrtletí činit 0,50 procenta. Z dlouhodobého hlediska je pak očekáván růstu a v roce 2025 bude HDP trendovat kolem 1,00 procenta (tradingeconomics, 2024).

Graf 30 Prognóza růstu HDP Kanady (v %)

Zdroj 35 tradingeconomics.com, (2024)

V září a říjnu 2019 zaznamenala kanadská ekonomika pokles míry nezaměstnanosti z 5,7 %, kterou dosahovala během letních měsíců, na 5,5 %. Stejnou míru vykazovala také v červnu a o trochu nižší už pouze v květnu 2019. V první třetině roku 2019 nezaměstnanost dosahovala až k 5,8 %. Skokový nárůst zaznamenala Kanada v měsíci dubnu 2020, kdy se hodnota dostala až na úroveň přes 13 procent, což je o 5,2 procenta více než v březnu. Jedná se tak o nejvyšší měsíční nárůst od roku 1982 (IMF, 2024).

Graf 31 Míra nezaměstnanosti Kanady

Zdroj 36 tradingeconomics.com, (2024)

Ve druhé polovině roku se již výrazně projeví dopady vysoké inflace, která se za rok 2022 vyšplhala až na úroveň 6,8 %, což je nejvyšší míra za 31 let. Od července 2020 míra inflace v Kanadě roste stabilním tempem. V té době činila 0,1 procenta, ale do října roku 2022 dosáhla přes 6 procent, což je nárůst, který byl způsoben především rostoucími cenami plynu (IMF, 2024).

Graf 32 Inflace Kanady

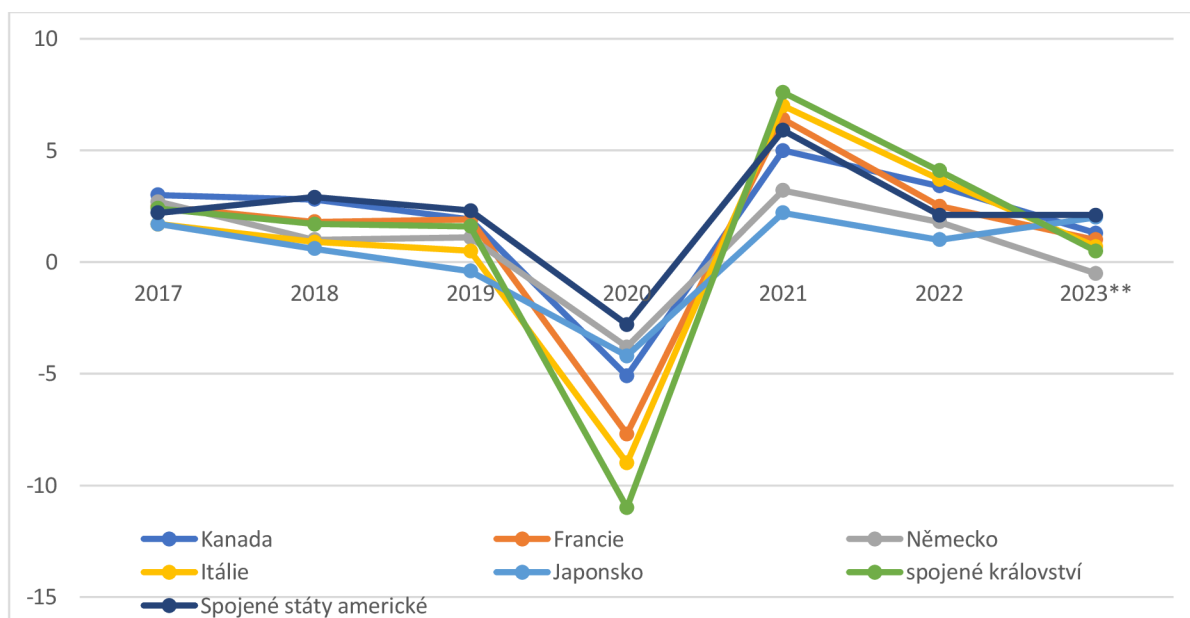

Zdroj 37 tradingeconomics.com, (2024)

4.1.8 Srovnání mezi zeměmi G7

Míra růstu HDP zemí G7 prudce klesl, především v roce 2020 z důvodu pandemie covid-19. Nejhlubší propad zaznamenala v roce 2020 Itálie společně s Velkou Británií, kdy se hodnoty propadly o více jak 9 procent. Konkrétně mezi lety 2019 a 2020 v Itálii o 9,5 procenta a ve Velké Británii o 12,6 procenta. Pandemie měla vliv také na Spojené státy americké, které ale vykázali nejnižší pokles ze skupiny zemí G7. Konkrétně z hodnoty 2,3 procenta v roce 2019 na zápornou hodnotu 2,8 procenta v roce 2020. Značný nárůst pak nastal v roce 2021, kdy největší meziroční skok zaznamenala Velká Británie o 18,6 procenta, podobný vývoj pak měla tak Itálie (IMF, 2024).

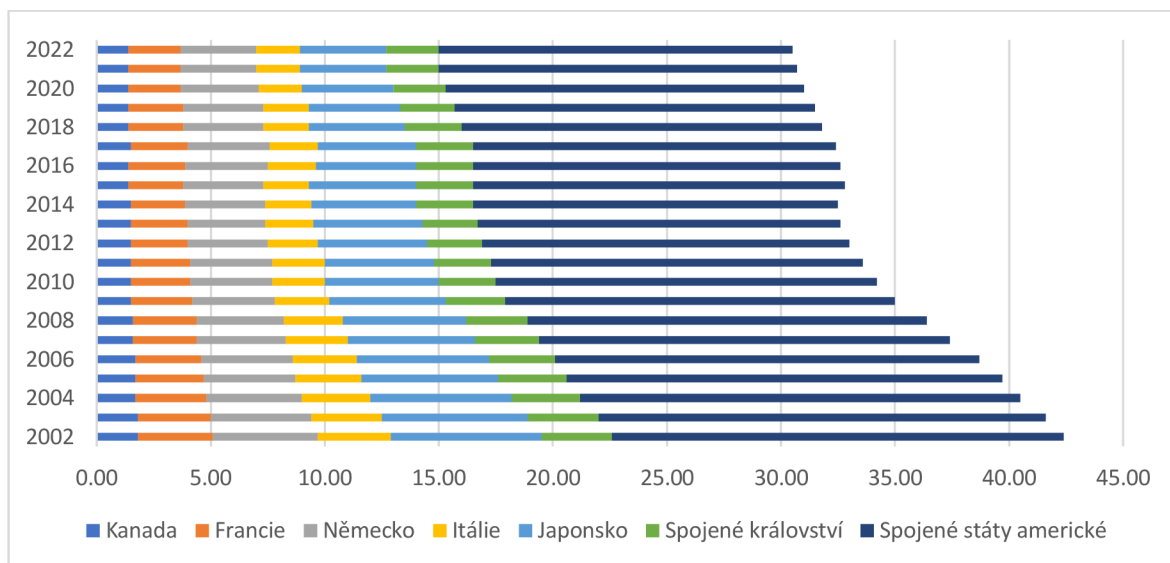
Graf 33 Míra růstu HDP zemí G7 (v %)

Zdroj 38 IMF (2024), vlastní zpracování.

V grafu č. 34 je zmíněn podíl zemí G7 na světovém hrubém domácím produktu, který od roku 2002 značně klesal. Zatímco v roce 2002 držely země více než 40 procent celkového světového HDP, do roku 2022 klesl na téměř 30 procent, což je vývoj, který je třeba vidět v souvislosti s ekonomickým rozvojem především rozvíjejících se ekonomik a Číny v posledním desetiletí. Ze zemí G7 měly Spojené státy největší podíl na světovém HDP s 15,6 procenty podle parity kupní síly (PPP).

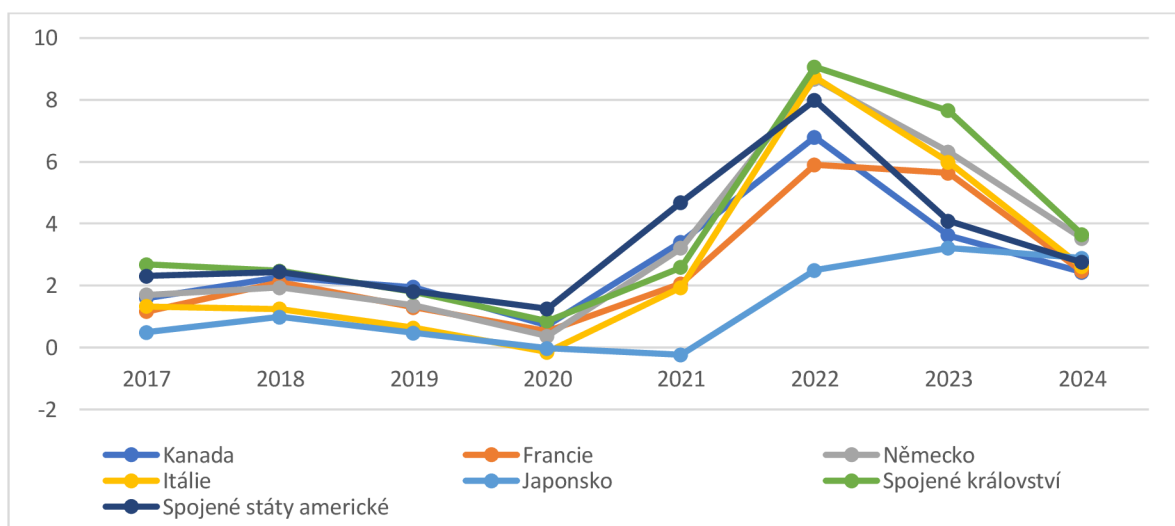
Graf 34 Podíl zemí G7 na světovém HDP 2002-2022 (v %)

Zdroj 39 IMF (2024), vlastní zpracování.

Obecně míra inflace od roku 2020 rostla, až na svá maxima v roce 2022 takřka po celém světě, tedy i v zemích G7. Z grafu č. 35 je patrné, že v roce 2020 nejnižší inflaci společně s mírnou deflací zaznamenalo Japonsko a Itálie. Meziroční nárůst mezi lety 2020 a 2022 byl nejvyšší byl zaznamenán v Itálii nárůst o 8,8 procenta a v Německu o zhruba 8,3 procenta. Nejnižší meziroční nárůst mezi lety 2020 a 2022 byl zaznamenán v Japonsku konkrétně o zhruba o 2,5 procenta. Následně míra inflace o roku 2022 klesá (IMF, 2024).

Graf 35 Roční míra inflace v zemích G7 od roku 2017 (v %)

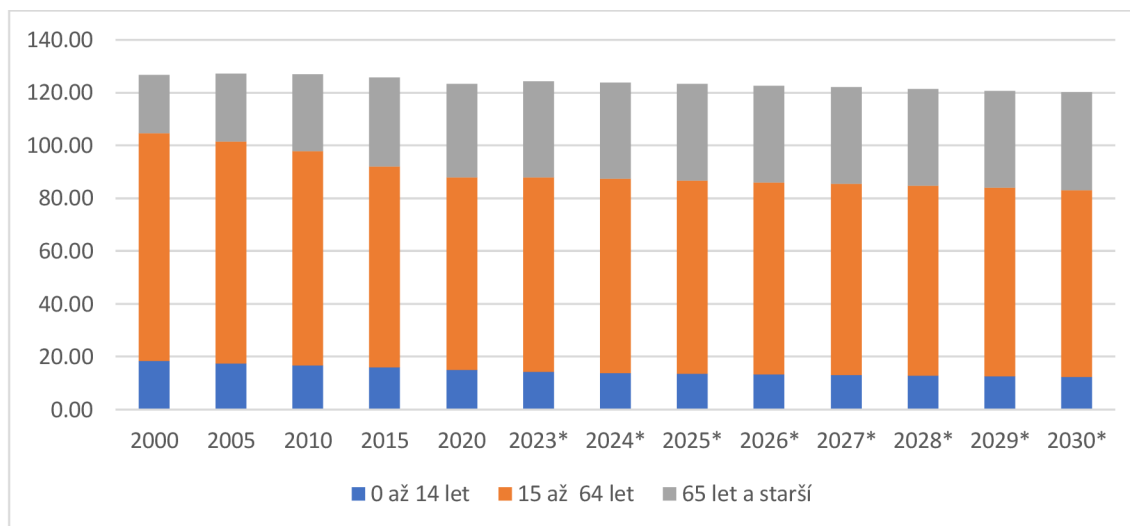

Zdroj 40 IMF (2024), vlastní zpracování.

Země tak budou muset v nadcházejících desetiletích čelit několika výzvám. Jednou z nich je například úbytek populace, které již zaznamenávají především Japonsko v důsledku nízké porodnosti, což je vývoj, který bude podle předpovědi pokračovat i v nadcházejících

desetiletích. Navíc ve všech zemích dochází ke stárnutí populace, což znamená, že podíl populace v produktivním věku k důchodcům klesne, jak je již patrné z grafu č. 36. V roce 2023 se předpokládalo, že počet lidí ve věku 65 let nebo starších v Japonsku vzroste na přibližně 36,3 milionu v roce 2023 a na zhruba 37 milionů do roku 2030. Naopak, počet dětí, stejně jako pracovní aktivní populace, by se měl postupem času snižovat (IMF, 2023).

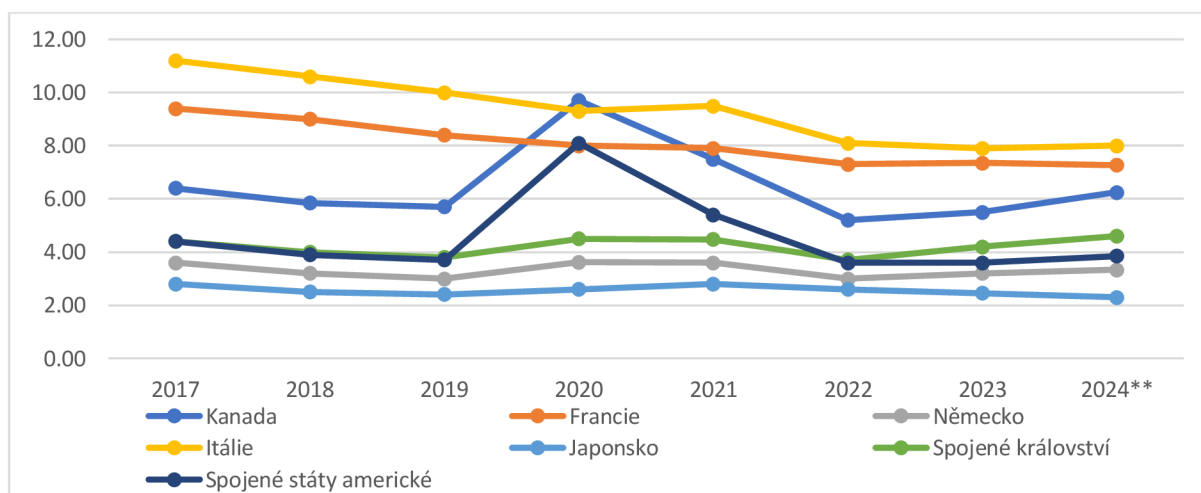
Graf 36 Populace Japonska v letech 2000-2020 s prognózou do 2030 (v mil.)

Zdroj 41 statista (2023), vlastní zpracování

Od roku 2021 měla Itálie nejvyšší míru nezaměstnanosti ze zemí G7, dosahovala více než osm procent. Zejména v Kanadě a Spojených státech míra nezaměstnanosti v roce 2020 prudce vzrostla. V období od roku 2019 do roku 2020, kdy se hodnota nezaměstnanosti Kanadě zvýšila o 4 % a ve Spojených státech za stejné období o 4,4 procenta. Nejnižší míru nezaměstnanosti, jak je již patrné z grafu č. 37 má Japonsko (IMF, 2024).

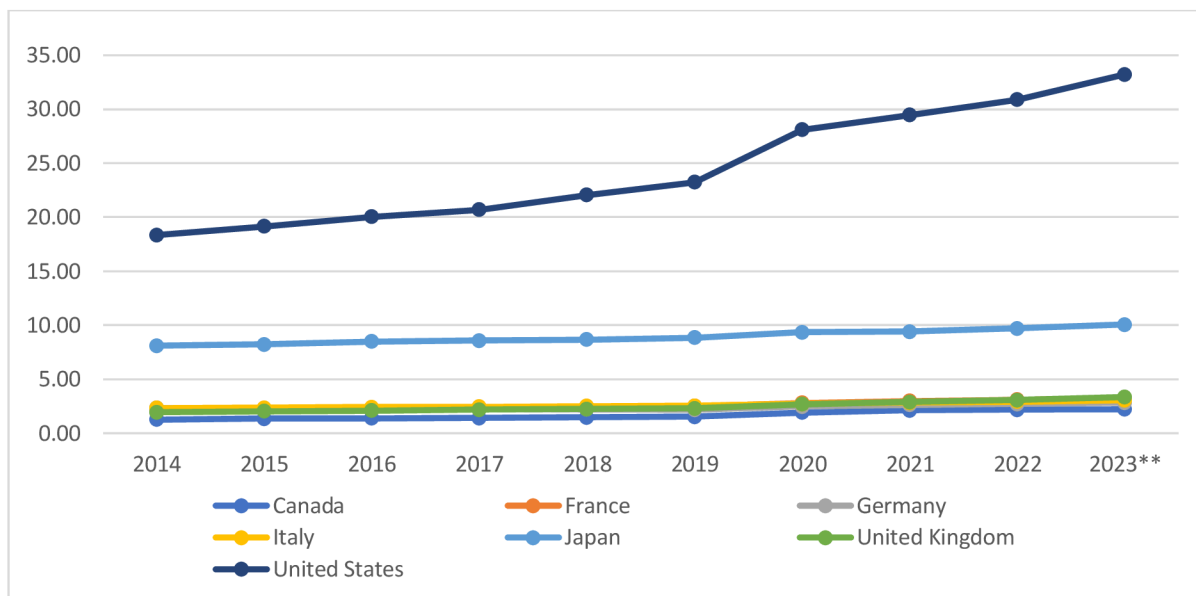
Graf 37 Míra nezaměstnanosti zemí G7 od roku 2000 (v %)

Zdroj 42 IMF (2024), vlastní zpracování.

Dluh zemí G7 v roce 2023 měly Spojené státy nejvyšší hrubý státní dluh ze všech zemí G7, odhadem činil 33 bilionů amerických dolarů. Trend zadluženosti se stále zvyšuje (IMF, 2024).

Graf 38 Hrubý vládní dluh v zemích G7 (v bilionech usd)

Zdroj 43 IMF (2024), vlastní zpracování.

4.2 Skupina zemí BRICS

BRICS je zkratka vytvořená z počátečních písmen pěti hlavních rozvíjejících se ekonomik (Brazil, Russia, India, China, South Africa). Skupinu BRIC představuje jako skupinu silných rozvíjejících se ekonomik s potenciálem stát se klíčovými hráči ve světovém hospodářství a předčit tak současné vyspělé ekonomiky.

Tabulka 2 Skupina států BRICS dle rozlohy země a počtu obyvatel ke konci roku 2023

Stát	Rozloha země	Počet obyvatel (2023)
Indie	3 287 590 km ²	1,435,979, 012
Čína	9 596 960 km ²	1,425,394,199
Brazílie	8 547 403 km ²	217 105 124
Rusko	17 098 246 km ²	144,169,998
Jihoafrická republika	1 219 912 km ²	60 754 553

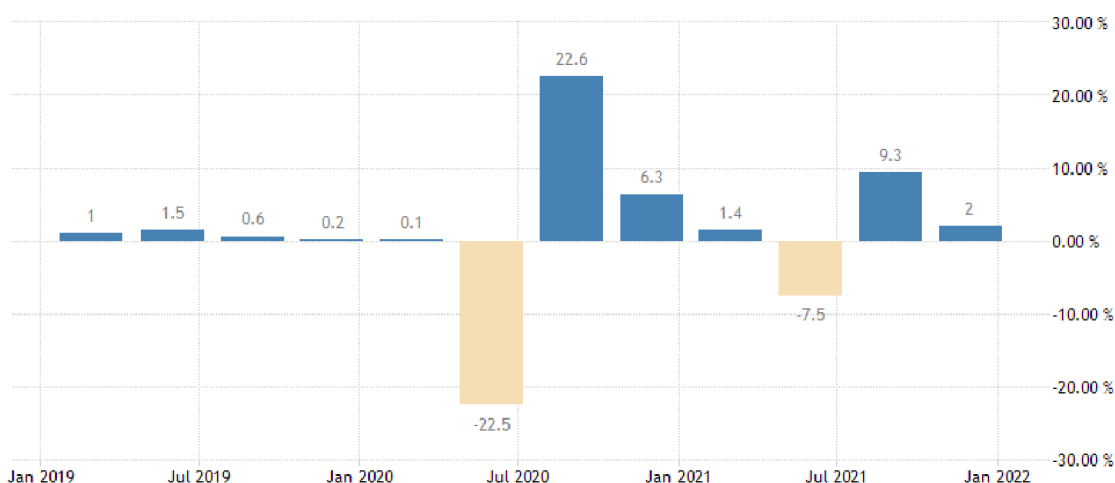
Zdroj 44 worldometers (2024), vlastní zpracování

4.2.1 Indie

Indie dosahuje významného hospodářského růstu po mnoho let, což je činí jednou z nejrychleji se rozvíjejících ekonomik na světě. V posledních letech byla rychlost růstu poměrně vysoká, i když došlo k určitým výkyvům. V Indii existuje velká regionální nerovnováha, což znamená, že některé oblasti jsou ekonomicky významnější než jiné. Například jižní Indie je známá pro svůj vyspělý průmysl a služby, zatímco některé oblasti na severovýchodě zůstávají zaostalé. Indie je bohaté na různé přírodní zdroje, včetně nerostných surovin jako uhlí, železná ruda, mangan, měď a další. Služební sektor hraje v indické ekonomice klíčovou roli, především v oblastech jako informační technologie, outsourcing a finanční služby. Navzdory růstu ekonomiky se v Indii stále vyskytují výzvy spojené s chudobou, nerovností a nedostatečnou sociální spravedlností.

Indická ekonomika se ve druhém čtvrtletí roku 2020 meziročně propadla zhruba o 22,5 %. Jde o největší zaznamenaný propad, jelikož Indie koncem března velmi razantně zpřísnila a prodloužila pandemická opatření, čímž zastavila většinu ekonomiky. Indie tak v roce 2020 zůstala třetí nejhůře zasaženou zemí na světě. Největší pokles zaznamenalo stavebnictví zhruba o více jak 50, %, ubytování a doprava (-47 %) a zpracovatelský průmysl (-39,3 %). Těžba nerostných surovin (-23,3 %) (OECD, 2024).

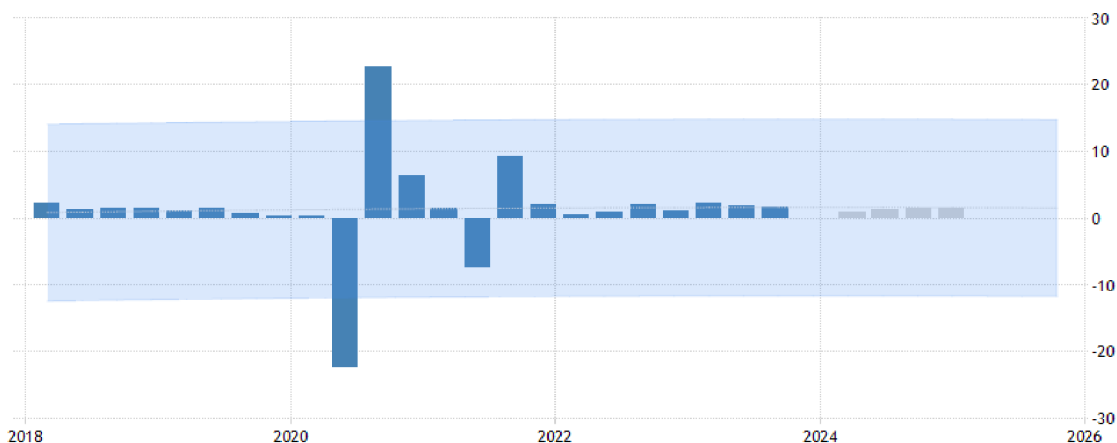
Graf 39 Míra růstu HDP Indie

Zdroj 45 tradingeconomics.com, (2024)

Lze očekávat že tempo růstu HDP v Indii bude do konce tohoto čtvrtletí činit 0,90 procenta. Z dlouhodobého hlediska je predikováno, že tempo růstu HDP Indie bude v roce 2025 trendovat kolem 1,60 procenta (tradingeconomics, 2024).

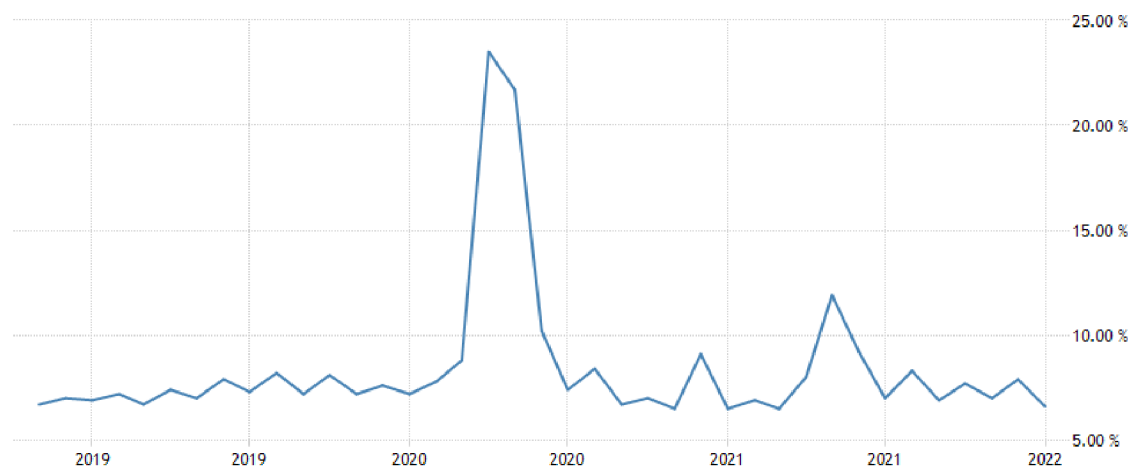
Graf 40 Prognóza růstu HDP Indie (v %)

Zdroj 46 tradingeconomics.com, (2024)

Nezaměstnanost v Indii v roce 2019 klesla na historicky nejnižší úroveň. Na začátku roku 2020 v důsledku různých protipandemických opatření se míra nezaměstnanosti v Indii značně zvýšila. V dubnu roku 2020 dosáhla historického maxima okolo hranice 23,50 procenta. Následně se snížila na 8,65 procenta. Míra nezaměstnanosti v Indii dosáhla v letech 2018 až 2023 v průměru 8,22 procenta (IMF, 2024).

Graf 41 Míra nezaměstnanosti Indie

Zdroj 47 tradingeconomics.com, (2024)

Indie, stejně jako většina ostatních zemí, zažila inflaci vyvolanou nabídkovým šokem kvůli postpandemickým problémům. To zhoršilo již existující inflaci, která byla zapříčiněna především cenami potravin a pohonných hmot v zemi. Inflace tak od roku 2019 vzrostla o zhruba 6 procent. Aby centrální banka země, Reserve Bank of India tomuto problému zabránila začala v roce 2022 důsledně revidovala repo sazby, což vedlo ke zvýšení úrokových sazeb (IMF, 2024).

Graf 42 Inflace Indie

Zdroj 48 tradingeconomics.com, (2024)

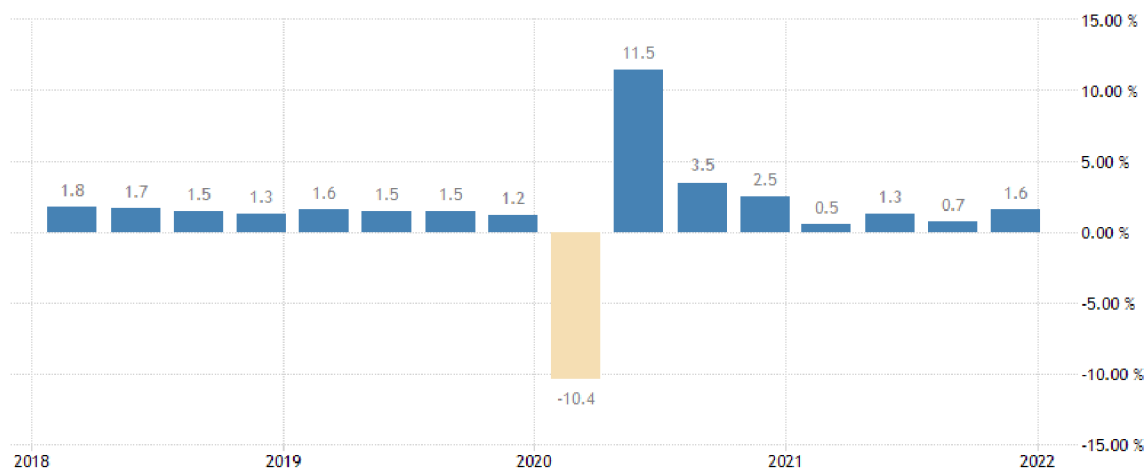
4.2.2 Čína

Čína je po USA druhou největší ekonomikou světa a očekává se, že se v nadcházejících desetiletích stane největší ekonomikou světa. Čína zažila v posledních desetiletích výjimečný růst, který ji řadí mezi nejrychleji se rozvíjející ekonomiky. Průmyslový sektor hraje v čínské ekonomice klíčovou roli. Čína je největším světovým výrobcem mnoha produktů, včetně elektroniky, oceli, textilu a automobilů. Dále je největším exportérem na světě a zároveň také jedním z největších dovozců. Čína aktivně investuje do modernizace infrastruktury, výzkumu a vývoje technologií, například rozvoj vysokorychlostních železnic, rozšíření telekomunikačních sítí a podporu inovací v oblasti kybernetiky. Rychlý hospodářský růst Číny má také negativní dopady na životní prostředí, včetně znečištění ovzduší, vody a půdy.

Před vypuknutím pandemie byl čtvrtletní růst čínské ekonomiky poměrně stabilní. S vypuknutím koronaviru se pak čínská ekonomika stejně tak jako jiné ekonomiky propadla, konkrétně se míra růstu HDP propadlo o více jak 10 % čtvrtletně. Jedná se tak o první pokles HDP od začátku záznamů v roce 1992, což odráží vážné škody způsobené epidemií COVID-19 poté, co úřady prosadily téměř dvouměsíční zastavení všech obchodních aktivit. Průmyslový sektor klesl o zhruba 10 procent, služby klesly o 5,2 procenta a primární sektor klesl o 3,2 procenta. Nejprudší pokles zaznamenala výroba automobilů (-44,6 procenta). Po silném zotavení v roce 2021 čínská ekonomika zpomalila kvůli různým opatření proti koronaviru. V průběhu roku 2021 tato politika neměla dopad na HDP. Navzdory tomu, že některá velká města měla úplný či částečný lockdown, tak

ekonomika země stále předstihuje mnoho jiných velkých ekonomik. Čínská politika nulového COVIDu neovlivnila všechna odvětví stejně. Průmyslová výroba vzrostla za prvních 11 měsíců roku 2021 o více než 10 %, a to i přes patřičné lockdowny (OECD, 2023).

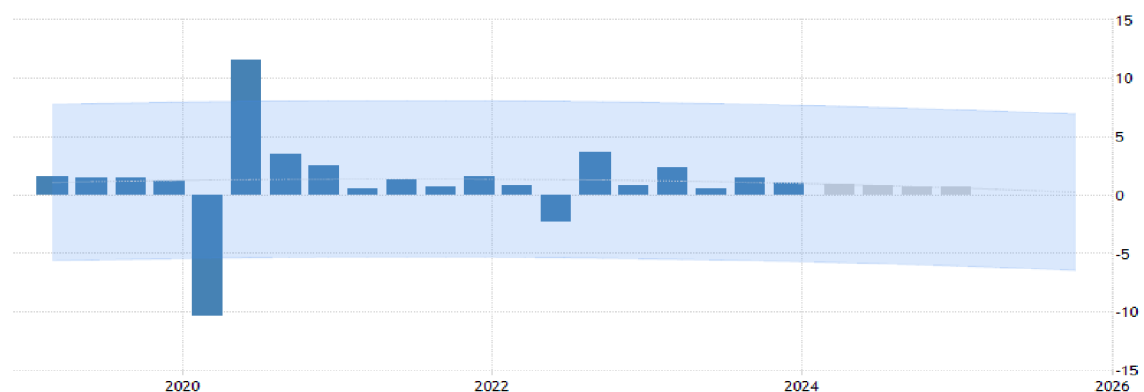
Graf 43 Míra růstu HDP Číny

Zdroj 49 tradingeconomics.com, (2024)

Hrubý domácí produkt v Číně vzrostl ve čtvrtém čtvrtletí roku 2023 o 1 procento oproti předchozímu čtvrtletí. Podle globálních makromodelů se očekává, že tempo růstu HDP v Číně bude do konce tohoto čtvrtletí činit 0,90 procenta. Z dlouhodobého hlediska se podle odhadovaných modelů očekává růst čínského HDP v roce 2025 kolem 1,00 procenta a 1,20 procenta v roce 2026 (tradingeconomics, 2024).

Graf 44 Prognóza růstu HDP Číny (v %)

Zdroj 50 tradingeconomics.com, (2024)

V roce 2017 zavedl Čínský národní statistický úřad zkoumanou nezaměstnanost jako nový ukazatel nezaměstnanosti v zemi. Proto je na grafu č. 45 zaznamenán ztelný skok na začátku roku 2018. Vychází z měsíčních průzkumů mezi pracovní silou v městských oblastech Číny. Zjišťovaná nezaměstnanost nahradila údaje o registrované nezaměstnanosti, které byly často kritizovány za to, že postrádají velkou část městské pracovní síly, a

neposkytují tak pravdivý obraz o míře nezaměstnanosti ve městech. Avšak i tak nemůžou být s přesností odhadovaná čísla, jelikož současná čísla o nezaměstnanosti však stále nezahrnují venkovské oblasti. Nepochybně značný vliv na nezaměstnanost měli razantní vládní zakazy. Nejvyšší zaznamenaná hodnota nezaměstnanosti byla na začátku roku 2020 nad hranicí 6 procent, poté se mírně snižovala. Hlavní problém současného stavu zaměstnanosti v Číně spočívá ve velkých regionálních rozdílech (IMF, 2024).

Graf 45 Míra nezaměstnanosti Číny

Zdroj 51 tradingeconomics.com, (2024)

Po pandemický vývoj inflace od začátku roku 2019 zaznamenal značný nárůst, a to na hodnotu přes 5 %. Poté nastal rázný propad pod nulovou hranici, kdy Čína zaznamenala deflaci, tedy poklesem všeobecné cenové hladiny. Deflace je nebezpečnější pro vývoj ekonomiky než mírně rostoucí ceny. Pokles všeobecné cenové hladiny se může zdát vhodný především pro spotřebitele, protože mohou platit méně za zboží a služby. Deflace však obvykle také vytváří tlak na zisky firem, a skrývá v sobě riziko snižování mezd či propouštění. Po deflačním období v konci roku 2021 se inflace postupně vrací na hodnoty okolo 2 procent (IMF, 2024).

Graf 46 Inflace Číny

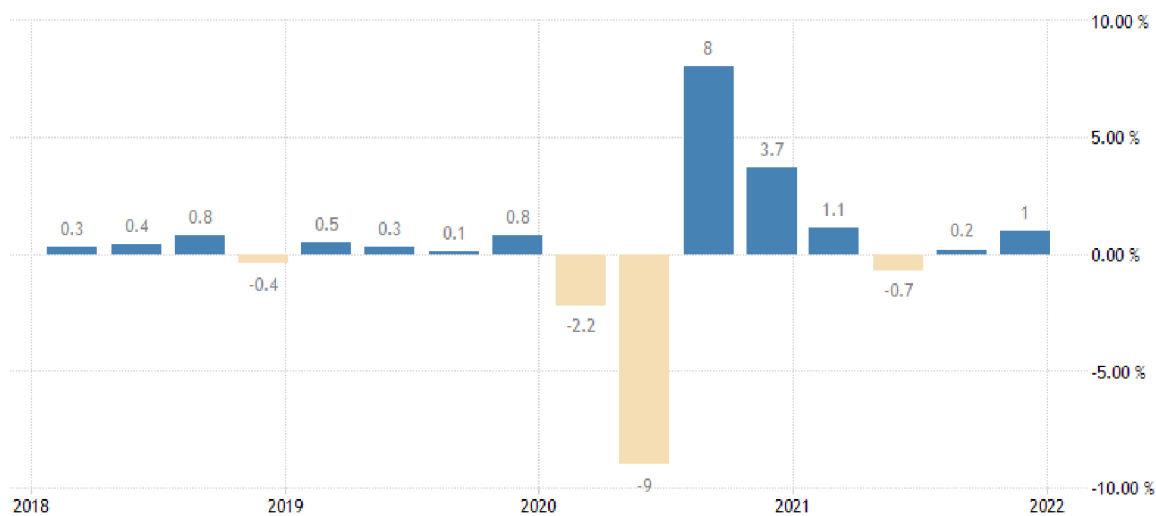

Zdroj 52 tradingeconomics.com, (2024)

4.2.3 Brazílie

Ekonomika Brazílie je jednou z největších v Latinské Americe a patří k největším ekonomikám na světě. Brazílie má rozmanitou ekonomiku, která zahrnuje především zemědělství, průmysl a služby. Zemědělství hraje důležitou roli v brazilské ekonomice, přičemž produkce cukru, sóji, kávy a dalších plodin má významný vliv na export. Brazílie disponuje obrovskými zásobami přírodních zdrojů, včetně ropy, železné rudy, dřeva a vodních zdrojů. Průmyslový sektor Brazílie zahrnuje výrobu automobilů, oceli, chemikálií a spotřebního zboží. Tento sektor představuje významnou část brazilské ekonomiky. Brazílie se potýká s vysokou mírou sociálních nerovností, což může mít negativní dopad na ekonomický růst a stabilitu země. Sektor služeb je nejdůležitější a na celkovém HDP se podílí 63 procenty. Největší segmenty v rámci služeb jsou: vláda, obrana, školství a zdravotnictví (15 procent celkového HDP). Také průmysl se na HDP podílí 18 procenty, přičemž největší podíl má výroba (11 procent) a stavebnictví (4 procenta). Sektor zemědělství a chovu hospodářských zvířat tvoří 5 procent HDP. V období pandemie se hrubý domácí produkt Brazílie během tří měsíců do června 2020 mezičtvrtletně snížil o zhruba 9 procent. Jednalo se tak o druhý čtvrtletní pokles HDP v řadě a zároveň nejstrmější v historii. Služby se propadly o 9,7 %. Propadl se také průmyslový sektor, zejména zpracovatelský průmysl, konkrétně o -17,5 % a stavebnictví o zhruba 5,7 %. Ve třetím čtvrtletí 2020 se HDP Brazílie zvýšil o zhruba 8 %m následně nastal mírný pokles (OECD, 2023).

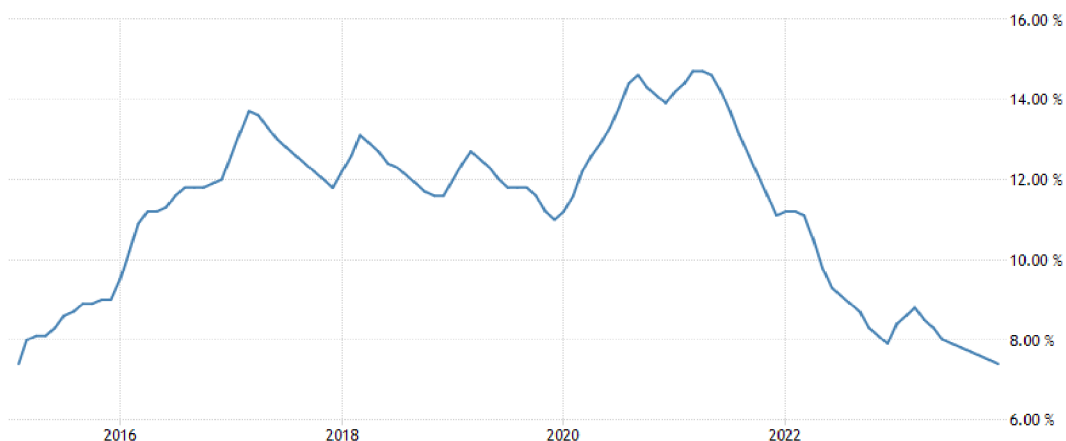
Graf 47 Míra růstu HDP Brazílie

Zdroj 53 tradingeconomics.com, (2024)

Brazílie zaznamenala postupný nárůst míry nezaměstnanosti od prosince 2019, který se v době pandemie COVID-19 rapidně zrychlil. Během března a dubna 2021 se nezaměstnanost přiblížila k hranici 15 procent. Avšak od května 2021 začala tato míra prudce klesat. V listopadu 2023 dosáhla nezaměstnanost hodnoty 7,5 procenta, což představuje nejnižší úroveň minimálně od ledna 2017 (IMF, 2024).

Graf 48 Míra nezaměstnanosti Brazílie

Zdroj 54 tradingeconomics.com, (2024)

Pandemie měla bezpochyby významný vliv také na zvyšující se inflaci, která především zasáhla spotřebitele, neboť se jejich reálné výdělky snižovaly. Inflace v Brazílii dosáhla ke konci roku 2021 hodnoty přes 10 procent, což byla téměř nejvyšší hodnoty za posledních zhruba pět let, přičemž meziroční míra inflace pro rok 2021 byla 8,4 % to je více než dvojnásobkem cíle centrální banky. Na první pohled je vidět mírná korelace mezi grafem č. 48 nezaměstnanosti a grafem inflace č. 49 (IMF, 2024).

Graf 49 Inflace Brazílie

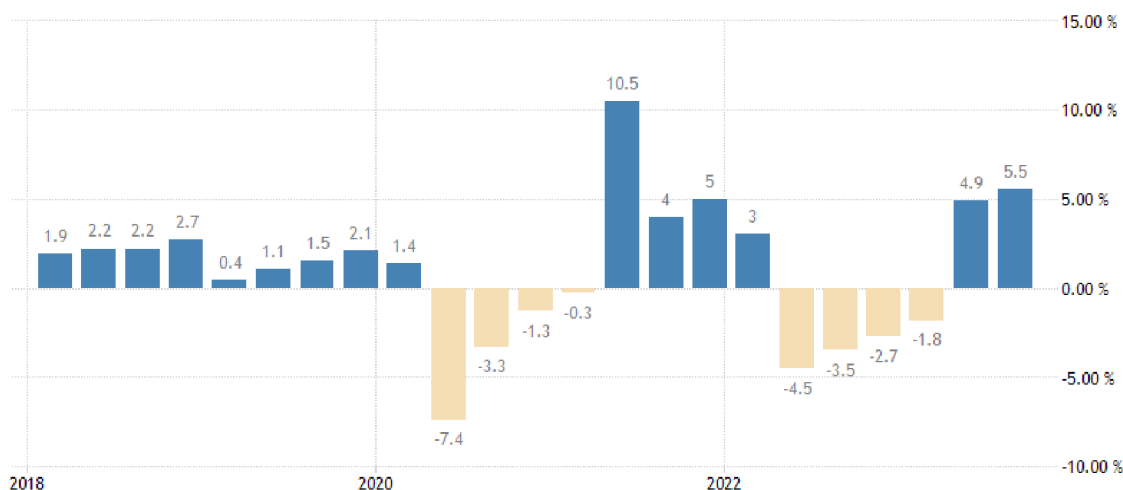

Zdroj 55 tradingeconomics.com, (2024)

4.2.4 Rusko

Ruská ekonomika je výrazně závislá na energetice, především na těžbě ropy a zemního plynu. Export energií představuje významnou část ruského HDP a příjmů z dovozu. Rusko je bohaté na přírodní zdroje, včetně ropy, plynu, dřeva a nerostných surovin. Na straně výroby jsou služby největším sektorem ekonomiky a tvoří 58 procent HDP. Ruská ekonomika se ve druhém čtvrtletí roku 2020 meziročně snížila o 8 procent. Bylo to doposud nejstrmější tempo poklesu od třetího čtvrtletí roku 2009 kvůli pandemii koronaviru a souvisejícím opatřením, a také klesajícím cenám ropy. Pokles HDP byl zaznamenán mezi druhým čtvrtletím roku 2022 a prvním čtvrtletím roku 2023 souvisel s ekonomickými dopady války na Ukrajině, na kterou západní země zavedly sankce proti Rusku. Ve třetím čtvrtletí roku 2023 vzrostl reálný hrubý domácí produkt (HDP) Ruska o 5,5 procenta ve srovnání se stejným čtvrtletím předchozího roku (world bank, 2023).

Graf 50 Míra růstu HDP Ruska

Zdroj 56 tradingeconomics.com, (2024)

Kvůli pandemii koronaviru se situace na trhu práce v zemi v létě 2020 zhoršila. Na přelomu prvního a druhého čtvrtletí roku 2020 se míra nezaměstnanosti zvýšila na hranici 6,4 %, což je nejvyšší hodnota za posledních zhruba osm let. V každém ze tří velkých odvětví jako jsou zpracovatelský průmysl, stavebnictví, maloobchod a pohostinství zaniklo mezi druhým čtvrtletím roku 2019 a 2020 přibližně nad čtyři sta tisíc pracovních míst. Naopak v druhém čtvrtletí roku 2021 se trh práce již výrazně zlepšuje ke konci roku 2021 byl již zaznamenán pokles míry nezaměstnanosti na 4,8 %, což je podobná míra jako na začátku pandemie. Kromě toho bylo Rusko svědkem odchodu společností v důsledku invaze na Ukrajinu v roce 2022. Přední mezinárodní společnosti jako například McDonald's, anebo

také PepsiCo pozastavily své operace v zemi, což následně ohrozilo tisíce zaměstnanců. Ruská míra nezaměstnanosti klesá k rekordně nízkým hodnotám (IMF, 2024).

Graf 51 Míra nezaměstnanosti Ruska

Zdroj 57 tradingeconomics.com, (2024)

Po kovidová inflace v Rusku dosahovala velmi vysokých hodnot, a to až přes 15 procent, především na začátku roku 2022. V červnu roku 2021 inflace zaznamenala hodnotu 6,5 %, což byla doposud nejvyšší hodnota za posledních 5 let. Ruská centrální banka v boji s inflací zareagovala zvýšením základní sazby. Dosažení požadovaného inflačního cíle 4 % očekává centrální banka až v roce 2022. Následně se hodnota poměrně rychle vrátila na hodnoty okolo 4 procent, které byly zaznamenány i před pandemií (IMF, 2024).

Graf 52 Inflace Ruska

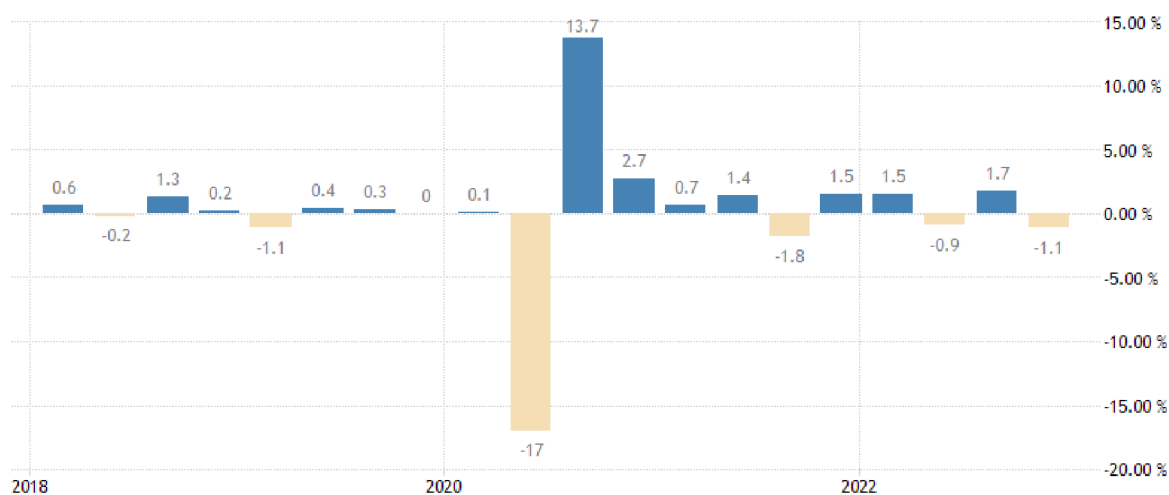
Zdroj 58 tradingeconomics.com, (2024)

4.2.5 Jihoafrická republika

Jihoafrická republika má jednu z nejrozvinutějších ekonomik v subsaharské Africe, s různorodým hospodářstvím a bohatstvím přírodních zdrojů. Země je bohatá na přírodní zdroje, jako je zlato, diamanty, uhlí, platina a další nerostné suroviny. Tyto zdroje jsou klíčovým faktorem pro hospodářství země a mají významný dopad na mezinárodní obchod. Dále má rozvinutý průmysl, který zahrnuje automobilový průmysl, chemický průmysl, strojírenství a zpracování potravin. Jihoafrická republika se potýká s vysokou mírou sociálních nerovností.

Největším sektorem ekonomiky jsou služby, které tvoří přibližně 73 procent HDP. V rámci služeb jsou nejvýznamnější finance, nemovitosti a obchodní služby okolo 22 procent a vládní služby zhruba 17 procent. Na zpracovatelský průmysl připadá 13,9 procenta; těžba a dobývání přibližně 8,3 procenta a zemědělství pouze 2,6 procenta. Již tak problémovou zemi zasáhla pandemie covidu-19. Po několika letech nízkého růstu a strukturálních problémů v ekonomice měla pandemie zásadní dopad na jihoafrickou ekonomiku. V 1. čtvrtletí roku 2020 poklesla o rekordních zhruba 17 procent. Tento výrazný pokles mělo za následek zvýšení počtu lidí žijících pod hranicí chudoby o 2 miliony. Za hranici chody jsou označováni lidé s příjmy do 5,5 USD na den (OECD, 2023).

Graf 53 Míra růstu HDP Jihoafrické republiky

Zdroj 59 tradingeconomics.com, (2024)

Míra nezaměstnanosti v Jihoafrické republice dlouhodobě stoupá. Naprosto razantní pokles byl ve druhém čtvrtletí roku 2020 na hodnotu 23,3 procent z dosavadních 30,1 procent v předchozím období. Byla to nejnižší míra nezaměstnanosti od druhého čtvrtletí roku 2009, jelikož přísná karanténa v zemi zkreslila počty pracovních sil a méně lidí aktivně

hledalo zaměstnání. Pracovní síla se tak snížila zhruba o 5 milionů na 18,4 milionů a počet nezaměstnaných se snížil z 2,8 milionů na 4,3 milionů. Mezitím zaměstnanost klesla z 2,2 milionu na 14,1 milionu, což je nejvíce od začátku průzkumu od roku 2008. Celková zaměstnanost klesla ve všech 10 odvětvích, přičemž největší pokles byl zaznamenán v komunitních a sociálních službách o více jak půl milionu. Například míra nezaměstnanosti mezi mladými Jihoafričany ve věku 15–24 let dosáhla ve druhém čtvrtletí roku 2023 ohromujících 60,7 procenta (IMF, 2024).

Graf 54 Míra nezaměstnanosti Jihoafrické republiky

Zdroj 60 tradingeconomics.com, (2024)

Roční míra inflace v Jihoafrické republice klesla v říjnu 2019 na 3,7 procenta ze zhruba 4,1 procenta v předchozím měsíci. Roční míra inflace se v květnu 2020 se rapidně snížila na hodnotu zhruba 2,1 % z dubnových 3 %, byla to nejnižší hodnota od září 2004. Ceny pohonných hmot klesly o 25,9 %. Hned vzápětí inflace opět rostla, až na svou maximální hodnotu okolo 35 procent (IMF, 2024).

Graf 55 Inflace Jihoafrické republiky

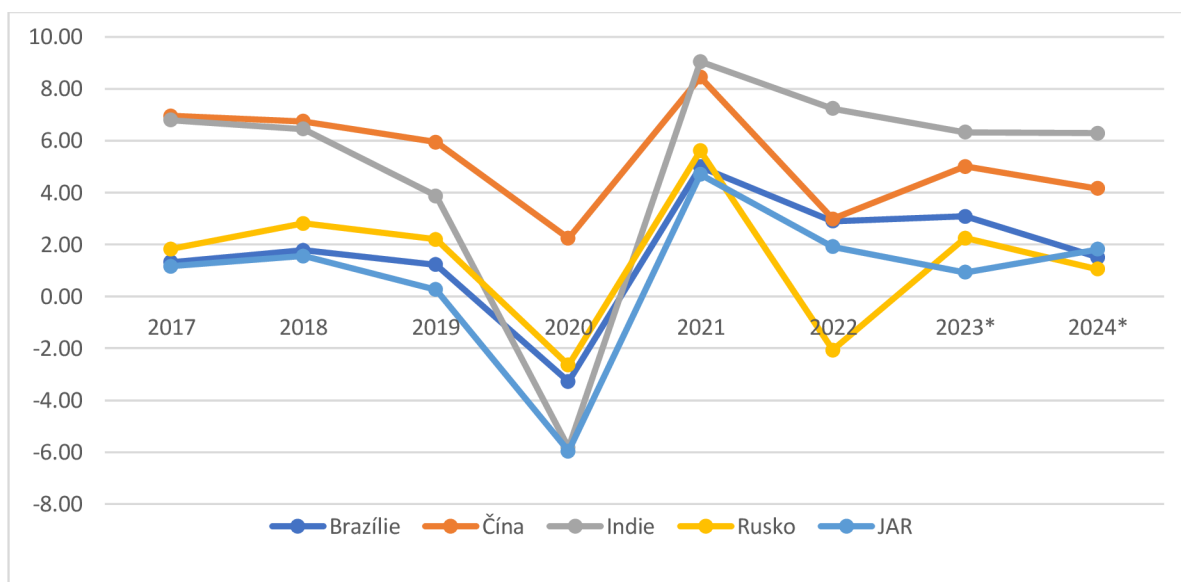

Zdroj 61 tradingeconomics.com, (2024)

4.2.6 Srovnání mezi zeměmi BRICS

Rok 2020 byl pro země BRICS rokem poklesu. Všechny pět zemí zaznamenalo pokles růstu HDP během pandemie koronaviru. Mezi lety 2019 a 2020 se míra růstu HDP propadla nejvíce u Indie, konkrétně o 9,7 procenta a u JAR ve stejném období o 6,2 procenta. Po většinu posledních dvou dekad měla Čína nejvyšší růst HDP ze všech zemí BRICS. Jak je již patrné z grafu č. 56, Čína byla jedinou ekonomikou, která pokračovala v růstu během krize. Meziroční kladný nárůst v letech 2020 a 2021 byl pozitivní pro všechny země především pro Brazílii, ale také Indii. Brazílie mezi lety 2019 a 2020 stoupla o 8,27 procenta (IMF, 2024).

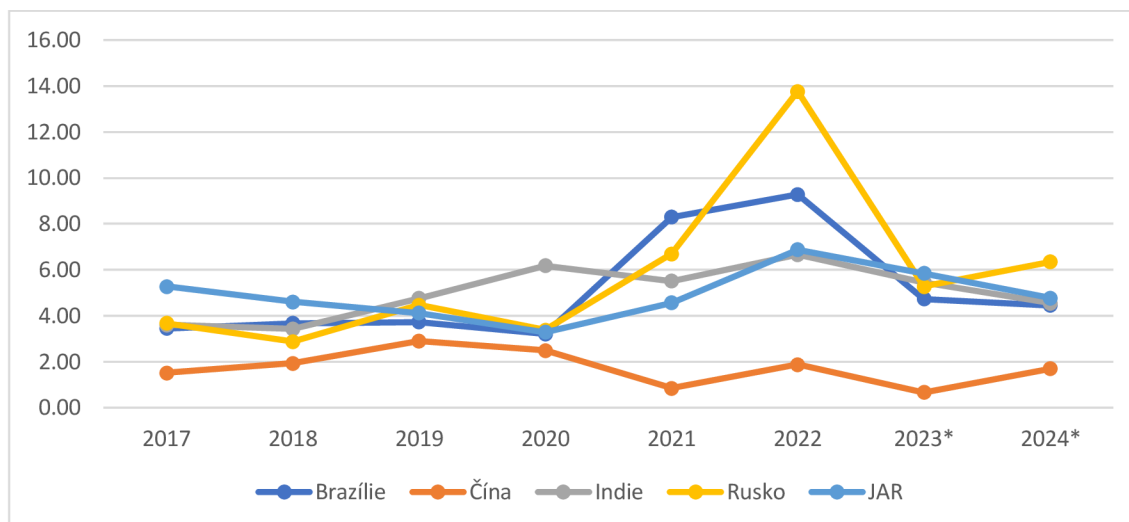
Graf 56 Míra růstu reálného HDP v zemích BRICS (v %)

Zdroj 62 IMF (2024), vlastní zpracování.

Hodnoty inflace nejvíce stouply v roce 2022. Nejvyšší míra inflace v roce 2022 byla v Rusku a dosáhla nejvyšší úrovně za poslední dvě desetiletí. Vysokou míru inflace v roce 2022 zaznamenala také Brazílie, především kvůli pandemickým protipatřením roční hodnota inflace byla zaznamenána na hranici 9,5 procenta. Mezi lety 2020 a 2022 byl zaznamenán nejvyšší nárůst inflace v Brazílii konkrétně o stoupla 6,07 procenta. U Jihoafrické republiky byl nárůst o 3,59 procenta. Vysoké hodnoty zaznamenalo také Rusko a to o 10,39 procenta. Od roku 2000 má Čína obecně velmi stabilní míru inflace ze zemí BRICS (IMF, 2024).

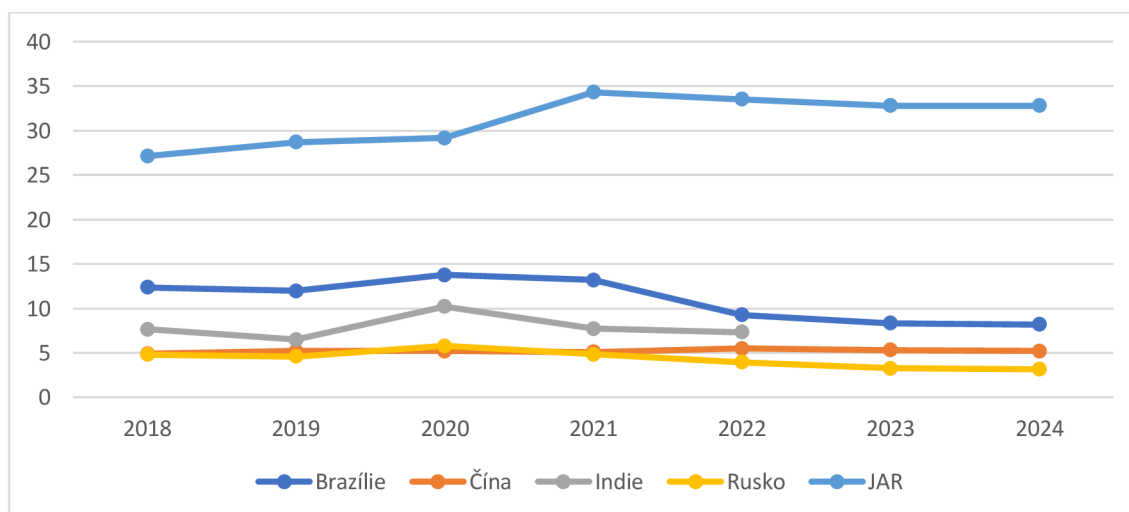
Graf 57 Míra inflace v zemích BRICS (v %)

Zdroj 63 IMF (2024), vlastní zpracování

Dalším důležitým ukazatelem je vývoj míry nezaměstnanosti, který je možné brát jako ukazatel konkurenceschopnosti trhu práce daných zemí. Následující graf č. 58 ilustruje vývoj míry nezaměstnanosti v zemích BRICS v letech 2018-2023 v %. Obecně nejstabilnější míru nezaměstnanosti má Čína a dle údajů také Rusko, kde nejvyšší hodnoty byly okolo pro Čínu 5,2 procenta a pro Rusko 5,8 procenta. Značně vyšší hodnoty mají země jako Jihoafrická republika, která se dlouhodobě potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti, například mezi lety 2020 a 2021 stoupla o zhruba 5,4 procenta. Značný skok zaznamenala také Indie, a to především z důvodu rázných protipandemických opatření (IMF, 2024).

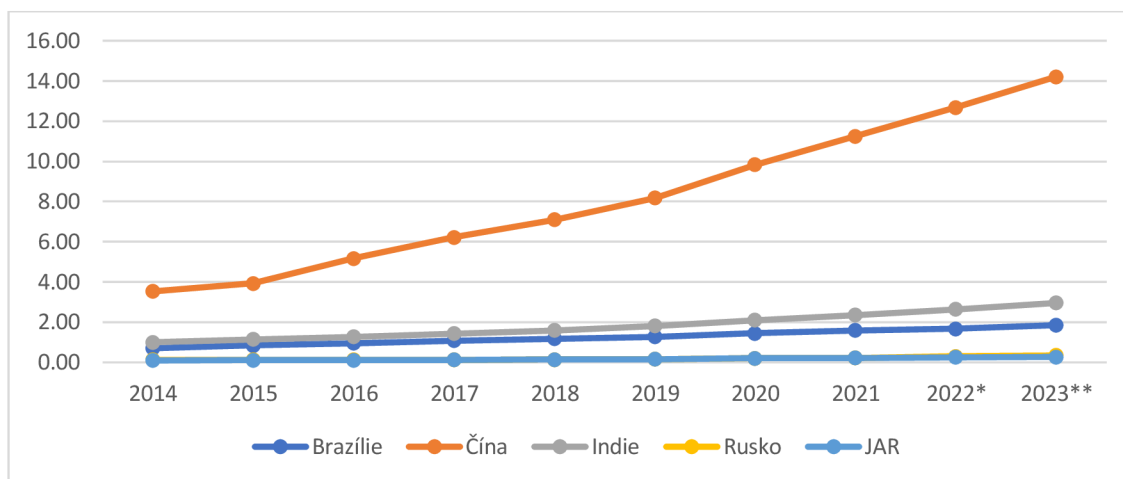
Graf 58 Míra nezaměstnanosti zemí BRICS (v %)

Zdroj 64 IMF (2024), vlastní zpracování

V roce 2024 se očekává, že hrubý vládní dluh v Číně dosáhne přibližně přes 14 bilionů amerických dolarů, což je v současnosti výrazně více než hrubý vládní dluh ostatních ekonomik BRICS. Očekává se, že hlavní rozvíjející se ekonomikou s nejnižším vládním dluhem bude Jihoafrická republika s 275 miliardami amerických dolarů (IMF, 2024).

Graf 59 Hrubý státní dluh v BRICS (v bilionech usd)

Zdroj 65 IMF (2024), vlastní zpracování.

4.3 Skupina států E7

Skupina států známá jako E7 vznikla v rámci snahy o posílení spolupráce mezi rychle se rozvíjejícími ekonomikami. Do skupiny států E7, kam kromě států BRICS patří také Indonésie, Mexiko a Turecko.

Tabulka 3 Státy E7 dle rozlohy země a počtu obyvatel ke konci roku 2023

Stát	rozloha země	počet obyvatel
Indonésie	1 905 000 km ²	278 805 961
Mexico	1 973 000 km ²	128 979 759
Turecko	783 562 km ²	86 065 919

Zdroj 66 worldometers (2024), vlastní zpracování

4.3.1 Skupina států E7 bez BRICS

Indonésie je zemí se 4. největší populací na světě. Indonésie hraje významnou roli ve světovém obchodu z hlediska komoditních trhů. Klíčovými odvětvími jsou zemědělství s produkcí palmového oleje, kávy a kaka, a těžba surovin jako uhlí, ropa a plyn, která přispívá

k exportu a státním příjmům. Současně se rozvíjí sektor služeb, zejména cestovního ruchu, bankovníctví a telekomunikací. Vládní politika se zaměřuje na podporu hospodářského růstu prostřednictvím investic, infrastrukturního rozvoje a boje proti korupci a byrokracii. Dlouhodobý ekonomický růst v kombinaci s politickou stabilitou pomáhají zemi na její cestě do „pětky“ největších světových ekonomik v horizontu roku 2040.

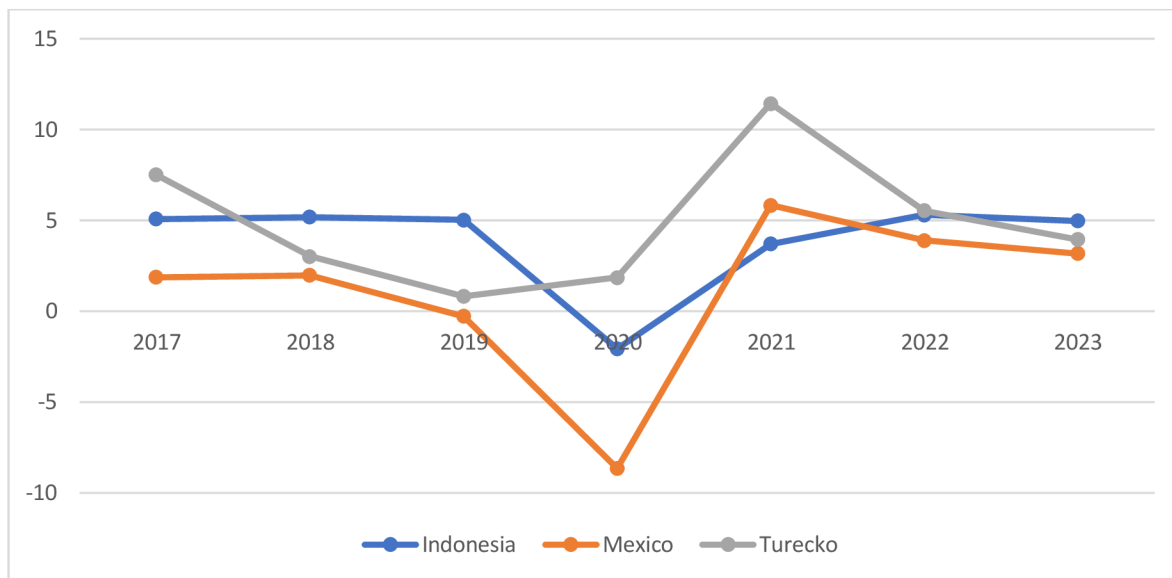
Mexiko je 16. největší ekonomikou a podle odhadů Světové banky by se do roku 2050 mohlo stát pátou největší ekonomikou světa. Mexiko je zemí bohatou na nerostné suroviny (14. světový producent ropy, 1. v produkci stříbra). HDP je tvořeno téměř ze dvou třetin sektorem služeb (obchod, nemovitosti, turismus), z jedné třetiny průmyslem. Nejdůležitějšími průmyslovými sektory jsou automobilový průmysl (6. největší výrobce vozidel na světě), strojírenství, elektronika, energetika, potravinářství, letectví a těžba. Zemědělské odvětví produkuje kukuřici, fazole, citrusy a další plodiny. Avšak ekonomika čelí výzvám v podobě korupce, chudoby a nerovnosti příjmů, přičemž vládní politika se snaží udržovat makroekonomickou stabilitu a podporovat růst a rozvoj.

Turecká ekonomika je charakterizována rozmanitostí odvětví, včetně průmyslu, zemědělství a turismu, přičemž klíčovou roli hraje především zahraniční obchod. Země čelí výzvám jako jsou vysoká inflace, nezaměstnanost a politická nestabilita. Navzdory těmto problémům zůstává turecká ekonomika důležitým hráčem v regionu a má potenciál pro další růst a rozvoj.

V souvislosti s covid-19 se Indonésie zařadila mezi nejvíce postižené ekonomiky jihovýchodní Asie. Příčinou byla zejména vysoká závislost země na přílivu zahraničního kapitálu a značný význam komoditního sektoru. Pokles cen komodit zasáhl zemi velmi tvrdě, protože komodity (palmový olej, ropa, plyn, uhlí atd.) představují zhruba polovinu indonéského vývozu. Indonéská ekonomika se během tří měsíců do března 2020 mezičtvrtletně propadla o 2,41 procenta. Krize COVID-19 si vybrala obrovskou daň na ekonomice, jelikož od poloviny března byly uzavřeny firmy a podniky. Pandemie měla především negativní vliv na spotřeby domácností, které klesly o 1,97 procenta. V polovině roku 2020 se HDP mezičtvrtletně propadlo o 4,19 %, což je nejstrmější čtvrtletní propad od roku 2009. Pandemie velmi značně zasáhla mexickou ekonomiku, která se propadla nejvíce ze tří států. A zaznamenala meziroční pokles v 8,2 procenta v roce 2020. Jednalo se o nejstrmější pokles v historii, především kvůli protipandemickým opatřením. Průmyslová aktivita klesla o 23,6 procenta, sektor služeb se propadl o 14,5 procenta. Také na ekonomiku Turecka měla pandemie covidu-19 značný vliv. Turecká ekonomika se nepropadla do

záporných hodnot, nejnižší hodnotu zaznamenala překvapivě v roce 2019 a to 0,8 procenta. V roce 2020 byla tato hodnota nejvyšší ze všech tří států, konkrétně 1,86 procenta (OECD, worldbank, 2024).

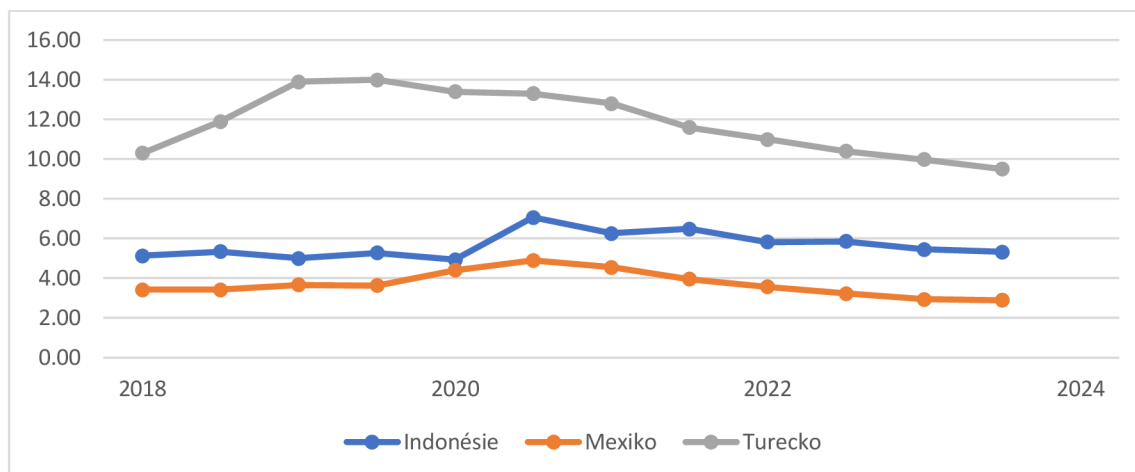
Graf 60 Míra růstu HDP zemí E7 bez zemí BRICS (v %)

Zdroj 67 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

Během pandemie se míra nezaměstnanosti v Indonésii zvýšila. V roce 2020 dosáhla nejvyššího bodu v důsledku protipandemických opatření, ale poté se postupně snižovala. Největší nárůst v nezaměstnanosti byl zaznamenán právě v Indonésii, kde míra nezaměstnanosti vzrostla na hodnotu 7,1 procenta z předchozí 4,9 procenta v prvním pololetí 2020. Vláda Indonésie podnikla kroky k podpoře ekonomiky a snížení dopadů pandemie na zaměstnanost. To zahrnovalo například poskytování finančních stimulů, podporu pro malé a střední podniky a iniciativy zaměřené na tvorbu nových pracovních míst. Zatímco Indonésie zaznamenal značný nárůst v první polovině roku 2020 míra nezaměstnanosti v Turecku ve stejném období klesla o 0,1 procenta. Nicméně nejvyšší nárůst byl zaznamenán v průběhu roku 2019, kdy hodnota vzrostla z 11,9 na 13,9 procenta a zůstala tak nejvyšší mírou nezaměstnanosti v Turecku od období únor–duben 2009. V Mexiku od konce roku 2019 do poloviny roku 2020 nezaměstnanost mírně vzrostla o 1,27 procenta, kde zaznamenala svůj vrchol, od té doby mírně klesá (IMF, 2024).

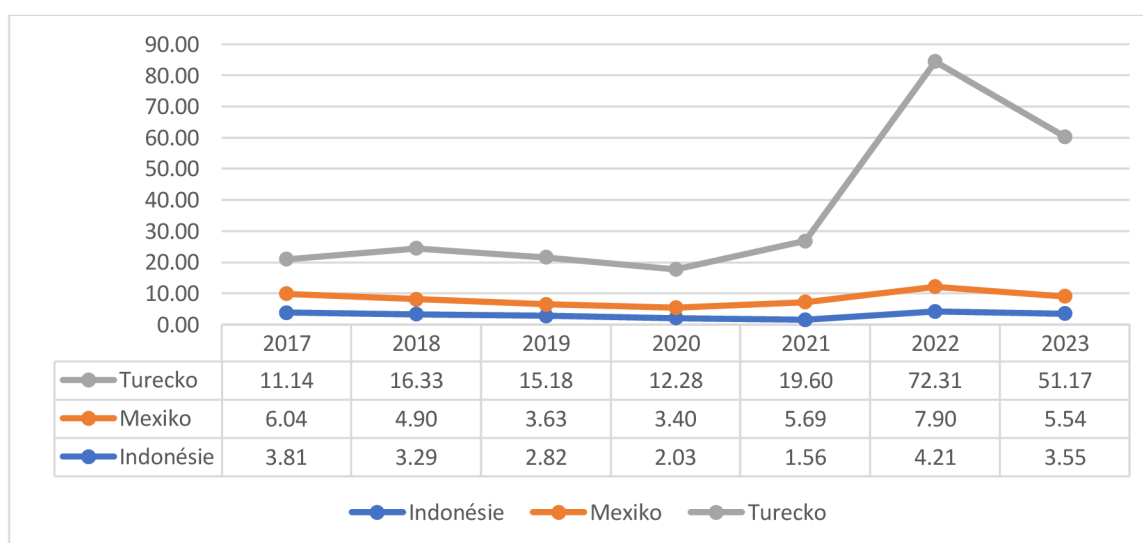
Graf 61 Vývoj nezaměstnanosti zemí E7 bez zemí BRICS (v %)

Zdroj 68 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

V minulosti se Indonésie potýkala s občasnými výkyvy inflace, přičemž některé faktory, jako jsou změny cen paliv a potravin, mají často významný vliv. Indonéská roční míra inflace se v roce 2022 zvýšila na 2,65 %. Zvýšily se tak ceny za bydlení o více jak 3,7 procent. Pokračoval také růst cen potravin, a tabákových výrobků. Podobně na tom byla také inflace Mexika, která se během stejného období zvýšila o 2,21 %, následně u obou zemí inflace mírně klesala. Turecko je naprostým lídrem co se týká inflace. V roce 2018 a 2019 čelilo extrémně vysokým mírám inflace, které dosáhly dvouciferných čísel. Vysoká míra inflace vedla k poklesu kupní síly turecké liry a měla negativní dopad na ekonomiku země, včetně zvýšení nákladů na živobytí a stabilitu trhu. Naprosto skokový nárůst nastal meziročně v roce 2022, kdy inflace stoupla s porovnáním s minulým rokem o 52,71 % (IMF, 2024).

Graf 62 Meziroční vývoj inflace zemí E7 bez zemí BRICS (v %)

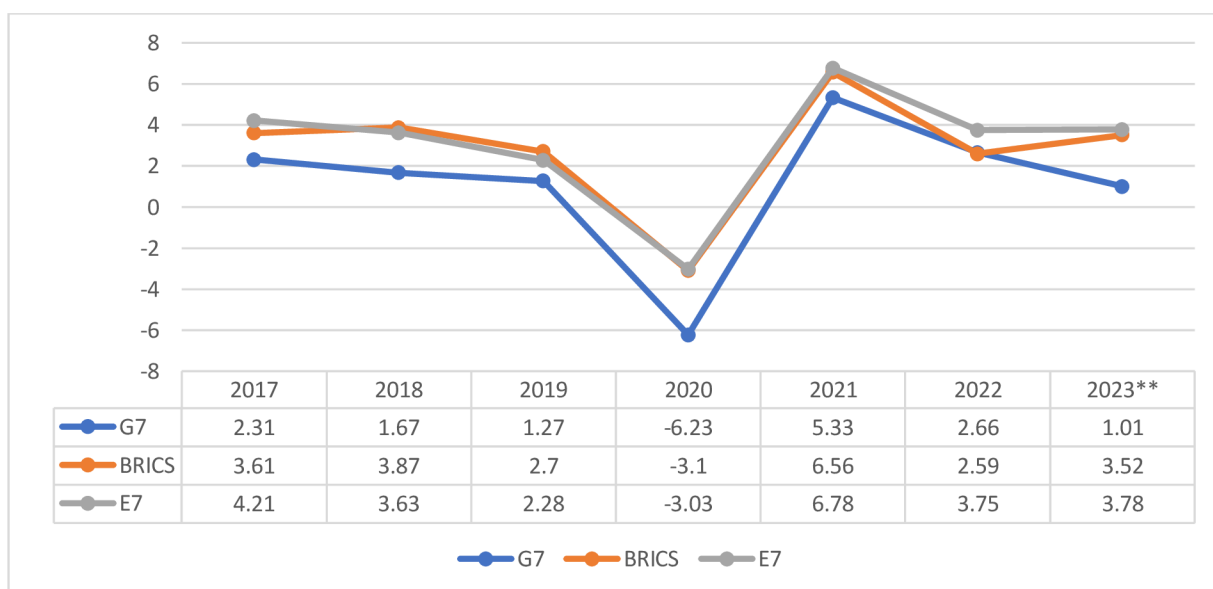

Zdroj 69 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

4.4 Komparace skupin zemí G7, E7 a BRICS

Míru růstu HDP vlivem pandemie covidu-19 ve všech skupinách značně klesla. V roce 2020 všechny skupiny zaznamenaly propad. Skupina G7 zaznamenala nejhlubší propad až na hodnotu -6,23 procenta, meziročně tak HDP G7 kleslo o 7,5 procenta. Velmi silný propad zaznamenala Itálie společně s Velkou Británií, kdy se hodnoty propadly o více jak 9 procent. Skupina G7 se tak stala nejvíce zasaženou skupinou oproti ostatním. Skupina BRICS, kterou také zaznamenal pokles růstu HDP během pandemie koronaviru a její hodnoty se dostaly na hranici -3,1 procenta. Ze zemí BRICS měla Čína nejvyšší růst HDP po většinu posledních dvou dekad. Skupina E7 kopírovala pokles skupiny BRICS, ačkoliv je zde nepatrný rozdíl, a to o zhruba 0,07 procenta v roce 2020. Meziroční vývoj v letech 2019 a 2020 u skupiny BRICS klesl o 5,8 procenta a u skupiny E7 o 5,31 procenta, meziroční rozdíl je zde tedy o zhruba 0,49 % ve skupině BRICS oproti E7. Tím pádem pandemie covidu-19 více ovlivnila skupinu BRICS než E7. V roce 2021 skupina G7 zaznamenala oproti ostatním skupinám rapidní nárůst o 11,56 procenta. Vývoj E7 a BRICS byl opět velmi podobný, konkrétně se skupina BRICS po propadu v roce 2020 meziročně zvýšila o 9,66 procenta a E7 o 9,81 procenta v roce 2021. Skupina zemí vyspělých ekonomik tak zaznamenala podstatně hlubší pokles oproti skupinám rozvíjejících se ekonomik.

Graf 63 Míra růstu HDP zemí G7, E7 a BRICS (v %)

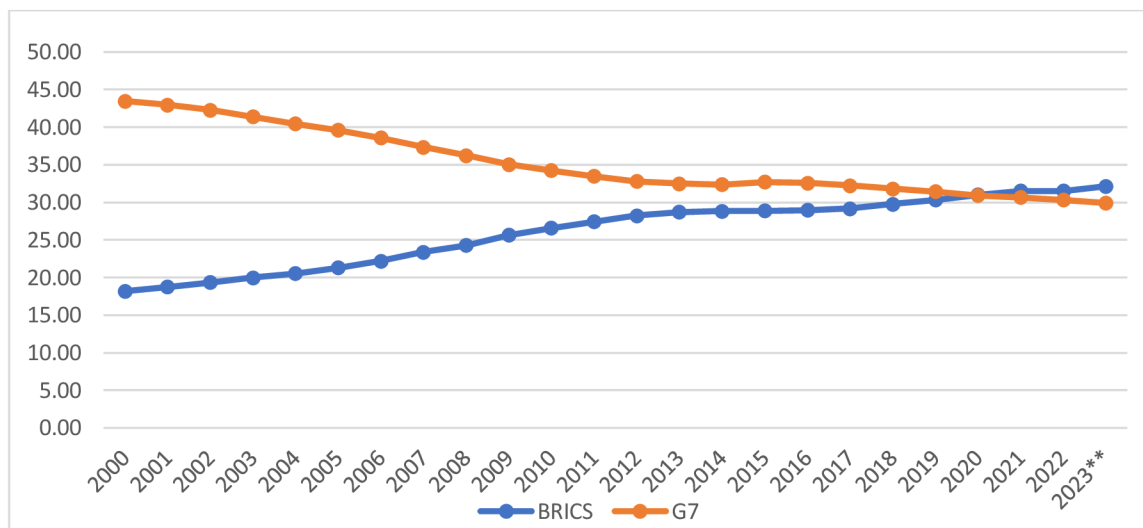

Zdroj 70 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

Během posledních dvou desetiletí došlo k zásadnímu posunu v globálním ekonomickém a geopolitickém prostředí, vzestup zemí BRICS vytvořil rostoucí konkurenci

zemí G7. Zejména velkolepý hospodářský vzestup Číny přetvořil globální obchod, investice a dodavatelské řetězce. Výrobní schopnosti země, masivní spotřebitelský trh a růst řízený inovacemi udělaly z Číny jednu z vedoucích globálních ekonomik. Zatímco Indie je stále o pár kroků pozadu, její masivní populace a rušný technologický průmysl má velmi dobrý potenciál, aby se stala druhou ekonomickou supervelmocí skupiny. Země BRICS překonaly v roce 2020 podíl zemí G7 na celkovém světovém hrubém domácím produktu (HDP) v paritě kupní síly (PPP). Do roku 2023 se rozdíl ještě zvýšil, BRICS nyní zaujímá celkem 32 procent světového HDP ve srovnání s 30 procenty, které drží země G7. Právě pandemický rok 2019-2020 se stal milníkem pro země BRICS, které přeskočily země G7.

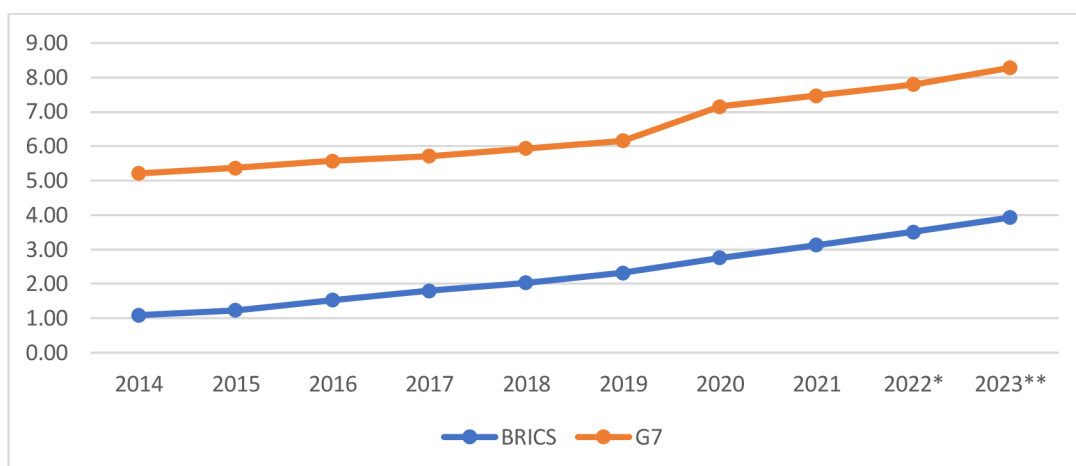
Graf 64 Podíl zemí BRICS a G7 na světovém HDP v (PPP) od roku 2000 do roku 2023 (v %)

Zdroj 71 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

Zadluženost zemí se v posledních letech velmi zvýšila. Na grafu č. 65 je vidět průměrné srovnání obou skupin zemí, tedy jak BRICS, tak G7. V některých zemích G7, jako jsou Spojené státy, Japonsko a Itálie, je hrubý vládní dluh velmi vysoký. Například Japonsko má jeden z nejvyšších hrubých vládních dluhů na světě vzhledem k velikosti své ekonomiky. Ze zemí BRICS má Čína relativně nižší úroveň hrubého vládního dluhu ve srovnání s některými zeměmi G7. Z grafu lze pozorovat, že v obou skupinách zadluženost stále roste. Značný skok v zadluženosti je patrný v letech 2019-2020, u skupiny G7, kdy v průměru zadluženost vzrostla o jeden bilion dolarů. Pro představu v roce 2023 měly Spojené státy nejvyšší hrubý státní dluh ze všech zemí G7, odhadem činil 33 bilionů amerických dolarů. Trend zadluženosti se stále zvyšuje. V roce 2023 byl dluh v Číně přibližně 14,2 bilionů amerických dolarů, což je v současnosti výrazně více než hrubý vládní dluh ostatních ekonomik BRICS. V budoucnu je očekáván rostoucí trend.

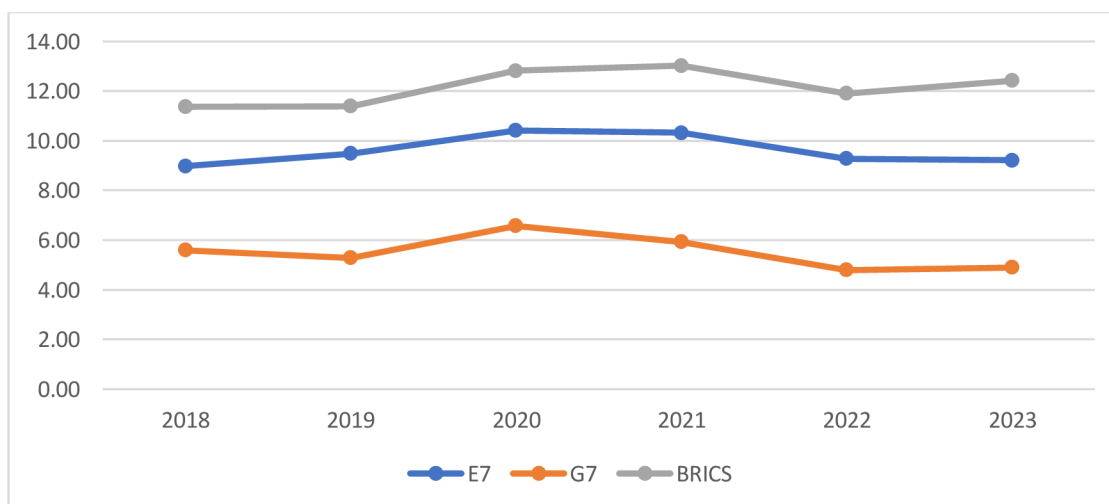
Graf 65 Zadluženost zemí BRICS a G7 (v bilionech usd)

Zdroj 72 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

Pandemie covidu-19 a následná protipandemická opatření se značně projevila také na míře nezaměstnanosti, kdy průměrný nejvyšší nárůst byl zaznamenán u skupiny zemí BRICS konkrétně mezi lety 2019 a 2020 o 1,43 procenta, především kvůli Jihoafrické republice, která se dlouhodobě potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti a její hodnota dosahovala až k 38 procentům. Vysoké hodnoty nezaměstnanosti měla také Brazílie, která zaznamenala v období roku 2021 hodnotu okolo 14 procent. Obecně nejstabilnější míru nezaměstnanosti má Čína, kde nejvyšší hodnoty byly okolo 5,2 procenta. Skupina zemí G7 zaznamenala nárůst mezi lety 2019 a 2020, konkrétně nárůst o 1,28 procenta. Vysoké hodnoty byly zaznamenány především u Kanady a Spojených států a Itálie, která měla od roku 2022 nejvyšší míru nezaměstnanosti ze zemí G7. Vývoj nezaměstnanosti ve skupině E7 mezi lety 2019 a 2020 vzrostl o 0,92 procenta a skupina tak zaznamenala nejnižší průměrný nárůst oproti ostatním.

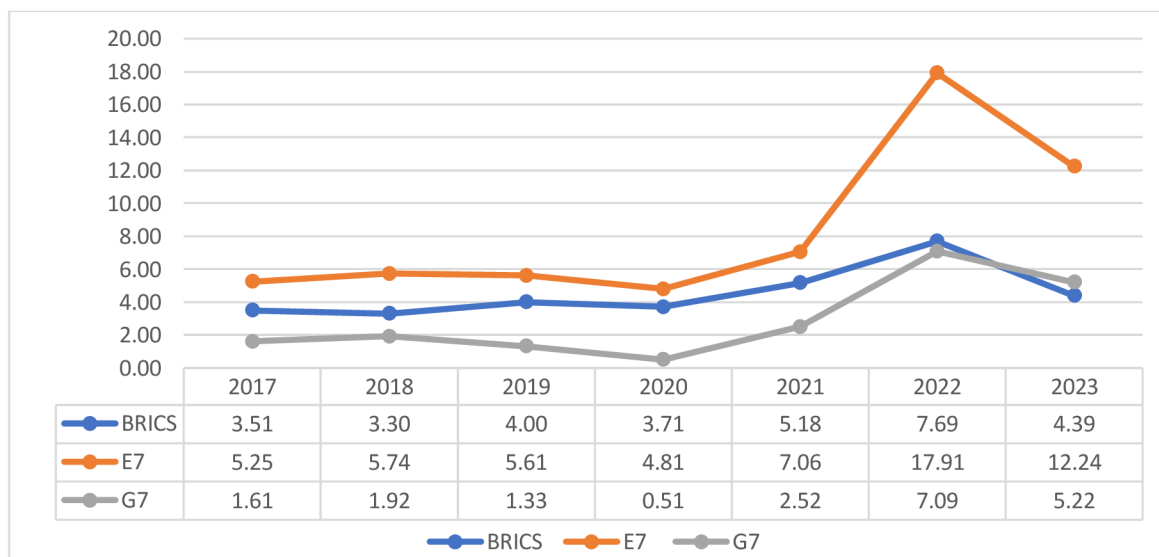
Graf 66 Roční průměrná míra nezaměstnanosti zemí E7, G7 a BRICS (v %)

Zdroj 73 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

Inflace nabrala značný nárůst právě z důvodu pandemie covidu-19. V průměru roku 2020 inflace vzrostla, svých maximálních hodnot však dosáhla v roce 2022 takřka po celém světě. Na grafu č. 67 je patrné, že nejnižší míra inflace byla v roce 2020, kde nejnižší hodnotu zaznamenala skupina G7, konkrétně 0,51 procenta. Naopak nejvyšší míra inflace v roce 2020 byla ve skupině zemí E7, konkrétně 4,81 procenta, především právě kvůli extrémně vysokým hodnotám inflace v Turecku, které se s touto problematikou potýká již delší dobu a pandemie tento problém ještě prohloubila. V zemích G7 byla hodnota inflace v porovnání s ostatními skupinami poměrně nízká, ačkoliv u zemí jako Itálie, či USA, nebo také velká Británie se hodnoty vyšplhaly až nad hladinu 8 procent v průběhu roku 2022. Skupina BRICS měla průměrné hodnoty inflace v roce 2020 3,71 procenta. Ve skupině BRICS má Čína od roku 2000 obecně velmi stabilní míru inflace. Vysokou míru inflace zaznamenala také Brazílii, především kvůli pandemickým protiopatřením. Z grafu č. 67 je dále patrné, že inflace zaznamenala nejvyšší hodnoty v roce 2022, konkrétně u skupiny E7 byl mezi lety 2020 a 2022 zaznamenán nárůst o 13,1 procenta, skupina tak zaznamenala výrazný skok oproti ostatním. BRICS stoupl mezi lety 2020 a 2022 o 3,98 procenta a dosáhl tak druhé nejvyšší hodnoty v porovnání mezi skupinami. Míra inflace skupiny G7 mezi lety 2020 a 2022 vzrostla o 6,58 %.

Graf 67 Porovnání průměrných ročních hodnot inflace mezi zeměmi E7, G7 a BRICS (v %)

Zdroj 74 International Monetary Fund (2024), vlastní zpracování

5 Výsledky a diskuse

Dopady pandemie Covid-19 na skupiny G7, E7 a BRICS byly velmi razantní. Pandemie COVID-19 výrazně ovlivnila růst HDP všech tří skupin zemí. Největší pokles zaznamenala skupina G7, kde se v roce 2020 hodnoty propadly na hranici -6,23 %. Velmi silný propad zaznamenala hlavně Itálie společně s Velkou Británií. Skupina E7 zaznamenala pokles s podobným trendovým vývojem jako BRICS, avšak s nepatrným rozdílem o zhruba 0,07 procenta v roce 2020. Meziroční vývoj HDP v letech 2019 a 2020 u skupiny BRICS klesl o 5,8 procenta a u skupiny E7 o 5,31 procenta, rozdíl je zde tedy o zhruba 0,49 %. Tím pádem pandemie covidu-19 více ovlivnila skupinu BRICS než E7. U skupiny BRICS měla pandemie velmi negativní vliv především na Indii, a také Jihoafrickou republiku. V roce 2021 došlo k rychlému zotavení všech skupin, s největším nárůstem u G7 o 11,56 %. BRICS a E7 zaznamenaly podobný trend růstu, BRICS o 9,66 % a E7 o 9,78 %.

Autoři Wilson a kol. ve své studii: BRICs 10 Years On: Halfway Through The Great Transformation (2011) tvrdí že v roce 2011 představovaly země BRIC 25 % světového HDP. Dále autoři vyjádřili očekávání, že do roku 2050 tento podíl vzroste na téměř 40 %. Čína by ekonomicky měla překonat USA v roce 2026 a země BRICS by měly společně předstihnout skupinu G7 v roce 2032. Autoři Hawksworth a Cooksom (2008) zmiňují, že do roku 2050 budou nově vznikající ekonomiky E7 přibližně o 50 % větší než současná skupina G7. Dále obě skupiny autorů předpokládají, že Čína předstihne USA jakožto největší ekonomiku světa kolem roku 2025. Je zde zmíněna také Indie, která je nyní hodnocena jako země s potenciálem téměř dohnat USA do roku 2050. S autory nelze než souhlasit, obecně se jejich prognózy a tvrzení potvrdily i v rámci práce, která doplňuje konkrétnější vývoj v období pandemie a navazuje celistvým meziročním srovnáním mezi vybranými skupinami. Především u skupiny G7 a BRICS dlouhodobě panovala převaha G7 na podílu světového HDP, až do roku 2020, kdy také vlivem pandemie bylo HDP skupiny G7 oslabeno a skupina BRICS tak dosáhla dominance a poprvé v historii předběhla G7.

Meziroční vývoj inflace zemí skupiny E7, G7 a BRICS dosahovala vysokých hodnot, především kvůli světové pandemii covidu-19. Skupina E7, především kvůli Turecku, které má dlouhodobě problém s vysokou inflací, naměřila velmi vysoké hodnoty. Mezi lety 2020 a 2022 hodnota inflace vzrostla o 13,1 procenta. Pro porovnání mezi roky 2020 a 2021 byl nárůst o 2,25 procenta. Skupina E7 tak zaznamenala naprostý skok v roční míře inflace oproti ostatním skupinám zemí. V zemích G7 byla hodnota inflace v porovnání s ostatními

skupinami poměrně nízká, ačkoliv u zemí především jako Itálie se hodnoty vyšplhaly až nad hladinu 8 procent v průběhu roku 2022. Nejnižší míru inflace zaznamenala skupina G7 v roce 2020, konkrétně 0,51 procenta, naopak nejvyšší hodnota byla v roce 2022 a to 7,09 procenta. Je zde patrný meziroční nárůst o 6,58 procenta. I přes značný růst měla skupina G7 nejnižší inflaci. Míra inflace ve skupině BRICS mezi lety 2020 a 2022 stoupla o 3,98 procenta a dosáhla tak druhé nejvyšší hodnoty v porovnání mezi skupinami a je tak těsně nad hranicí hodnot G7. Od roku 2022 se projevuje klesající trend inflace, a to ve všech skupinách zemí.

Pandemie covidu-19 měla značný vliv také na nezaměstnanost. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán u skupiny BRICS, kde se mezi lety 2019 a 2020 nezaměstnanost zvýšila o 1,43 procenta v nadcházejícím roce ještě mírně stoupala. Vysoké hodnoty nezaměstnanosti zemí BRICS byly především z důvodu Jihoafrické republiky, která se dlouhodobě potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti, naopak obecně velmi stabilní míru ze skupiny má Čína. E7 v podstatě kopírovala podobný vývoj jako BRICS, ačkoliv roční nárůst zde nebyl tak patrný, mezi lety 2019 a 2020 míra nezaměstnanosti vzrostla o 0,92 procenta. Země G7 mají obecně menší míru nezaměstnanosti oproti ostatním skupinám, ačkoliv značný meziroční nárůst nastal mezi lety 2019 a 2020 o 1,28 procenta. G7 tak zaznamenala větší nárůst v nezaměstnanosti než E7. Skupinám G7 a E7 se v roce 2022 povedlo dosáhnout předpandemických hodnot v míře nezaměstnanosti, naproti tomu BRICS tuto hodnotu ještě nezaznamenal. V roce 2023 se míra nezaměstnanosti bohužel nepatrně zvýšila.

U skupiny E7 je zřejmé, že nadnárodní společnosti z rozvíjejících se ekonomik budou stále silněji konkurovat těm západním. Tento trend se neomezuje pouze na společnosti zaměřené na těžbu surovin, jako je ropa, ale také na průmyslové giganty a firmy působící v sektoru informačních technologií a telekomunikací. V minulosti obě skupiny zemí, jak rozvíjející se, tak vyspělé, rostly přibližně stejným tempem. Nicméně v současnosti se rozvíjející ekonomiky vyvíjejí dvojnásobným tempem oproti svým západním protějškům. Zatímco ekonomiky zemí G7 očekávají roční růst kolem 1,6 procenta, rozvíjející se ekonomiky by měly růst tempem mezi 3 až 5 procenty. Podle studie společnosti PwC z roku 2017 je pravděpodobné, že do roku 2050 Indie nahradí USA jako druhou největší ekonomiku světa, přičemž Čína zůstane na prvním místě.

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo na základě vybraných makroekonomických ukazatelů porovnat vliv pandemie covidu-19 na skupiny států G7, E7 a BRICS. Vliv pandemie covidu-19 na skupiny zemí byl velmi razantní. Pandemie výrazně ovlivnila růst HDP všech tří skupin zemí. Největší meziroční pokles nastal v roce 2020 a byl zaznamenán u skupiny G7 o 7,5 procenta. Naproti tomu meziroční vývoj v letech 2019 a 2020 u skupiny BRICS klesl o 5,8 procenta a u skupiny E7 o 5,31 procenta. Tím pádem pandemie covidu-19 více ovlivnila skupinu BRICS než E7. V roce 2021 došlo k rychlému zotavení všech skupin, s největším meziročním nárůstem u G7 o 11,56 %. BRICS a E7 zaznamenaly v roce 2021 podobný trend růstu, BRICS o 9,66 % a E7 o 9,78 %.

Nejvyšší meziroční nárůst v míře nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupiny BRICS, kde se mezi lety 2019 a 2020 nezaměstnanost zvýšila o 1,43 procenta v nadcházejícím roce ještě mírně stoupala. Skupina E7 v podstatě kopirovala podobný vývoj jako BRICS, ačkoliv roční nárůst zde nebyl tak patrný, mezi lety 2019 a 2020 míra nezaměstnanosti vzrostla o 0,92 procenta. Země G7 mají obecně menší míru nezaměstnanosti oproti ostatním skupinám, ačkoliv značný meziroční nárůst nastal mezi lety 2019 a 2020 o 1,28 procenta. G7 tak zaznamenala větší nárůst v nezaměstnanosti než E7. Skupinám G7 a E7 se v roce 2022 povedlo dosáhnout předpandemických hodnot v míře nezaměstnanosti, naproti tomu BRICS tuto hodnotu ještě nezaznamenal. V roce 2023 se míra nezaměstnanosti bohužel nepatrně zvýšila.

Meziroční vývoj inflace mezi skupinami dosahovala vysokých hodnot. Skupina E7 zaznamenala nárůst hodnoty inflace mezi lety 2020 a 2022 o 13,1 procenta. V zemích G7 byla hodnota inflace v porovnání s ostatními skupinami poměrně nízká. Nejnižší míru inflace zaznamenala skupina G7 v roce 2020, konkrétně 0,51 procenta, naopak nejvyšší hodnota byla v roce 2022 a to 7,09 procenta. Je zde patrný meziroční nárůst o 6,58 procenta. I přes značný růst měla skupina G7 nejnižší inflaci. V zemích BRICS mezi lety 2020 a 2022 stoupla míra inflace o 3,98 procenta a dosáhla tak druhé nejvyšší hodnoty v porovnání mezi skupinami a je tak těsně nad hranicí hodnot G7. Od roku 2022 se projevuje klesající trend inflace, a to ve všech skupinách zemí.

Je patrné, že nadnárodní společnosti skupiny z rozvojových zemí (E7) budou stále více konkurovat těm západním. Nebudou to tak například však jen společnosti těžící ropu a další suroviny, ale také průmyslové firmy a firmy ze sektoru informačních technologií či v

oboru telekomunikací. Je zřejmé, že do konce dvacátého století rostly obě skupiny zemí po dlouhou dobu přibližně stejně rychle, nyní rostou rozvíjející se ekonomiky neustále přibližně dvojnásobným tempem oproti rozvinutým ekonomikám. Zatímco tak vyspělé země z G7 mají během příštích třiceti let růst v průměru o 1,6 procenta ročně, tempo v případě rozvíjejících se ekonomik bude mezi 3–5 procenty. Do podoby světové ekonomiky nejvíce zasáhnou především Čína a Indie. Dle PwC (2017), se lze domnívat, že Indie by mohla do roku 2050 nahradit USA jako druhou největší ekonomiku světa, na prvním místě Čína. Indická ekonomika má v příštích pěti letech růst stabilně tempem jen lehce pod osm procent ročně. Oslabení skupiny G7 se rýsuje kvůli přeskupení sil v globální ekonomice během příštích dekád. Starší trhy (G7) se stanou podstatně méně atraktivní pro talentovanou pracovní sílu, čímž ztratí velkou část svého vlivu. Jedním z faktorů pro G7 může tak například být rostoucí míra ekonomicky neaktivní populace, či stagnující produktivita práce.

Závěrem lze říci že, žádná ekonomika neroste donekonečna. Každá civilizace na svém vrcholu zaznamenává určitým způsobem pokles. Jde především o to, aby se ekonomicky nejvýznamnější země nezhroutily jen z důvodu, že existuje jiný konkurenční subjekt, a to se neděje. Skupině G7 roste ekonomická úroveň. Její výše je v neporovnání s E7 nebo s BRICS. Globální ekonomika je odjakživa propojená. Jestliže některá uskupení při svém vzestupu zaznamenávají pozitivní růst, musí jiná při využití své ekonomické a přírodní kapacity zákonitě klesat.

7 Seznam použitých zdrojů

1. BAYNE, Nicholas, 2000. Hanging in There: The G7 and G8 Summit in Maturity and Renewal.. ISBN 9781138701311.
2. BLAŽEK, Jiří, 2014. *Národní hospodářství*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6949-7.
3. BRČÁK, Josef, SEKERKA, Bohuslav, STARÁ, Dana, 2014. Makroekonomie – teorie a praxe. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-492-3
4. CÍLEK, Václav, 2020. Doba koronavirová. Praha: Zed'. ISBN 978-80-907674-4-7.
5. HAJNAL, Peter, 2007. *The G8 System and the G20 Evolution, Role and Documentation*. Routledge. ISBN 9780754645504.
6. HELLER, Vojtěch, 2020. Pandemie od starověku po současnost. Praha: Petrklíč. ISBN 978-80-7229-810-5
7. JUREČKA, Václav a kolektiv, 2017. Makroekonomie. 3. vydání. Praha: Grada Publishing,. ISBN 978-80-271-0251-8.
8. JUREČKA, Václav, 2013. Makroekonomie. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4386-8.
9. MACÁKOVÁ a LIBUŠE A KOLEKTIV, 2003. Mikroekonomie základní kurs. 8. Slaný: Melandrium. ISBN 80-86176-38-3.
10. MANKIW, N. Gregory, 1999. *Zásady ekonomie*. Profesionál. Praha: Grada. ISBN 80-7169-891-1.
11. MANKIW, N. Gregory, 2003. *Macroeconomics*. 5th ed. New York: Worth Publishers. ISBN 0-7167-5237-9.
12. NESET, Pavel, Tomáš PAVELKA, Vít POŠTA a Jindřich SOUKUP, 2018. Makroekonomie. ISBN 9788072615377.
13. O'NEILL, Jim, 2011. *The Growth Map: Economic Opportunity in the BRICs and Beyond*.. ISBN 1591844819.
14. PAVELKA, Tomáš, 2007. Makroekonomie. 2. vyd. Slaný: Milendrium. ISBN 978-80-86175-52-2.
15. ŠVARCOVÁ, Jena, 2011. *Ekonomie: stručný přehled: teorie a praxe aktuálně a v souvislostech*. Zlín: CEED. ISBN 978-80-87301-01-2.
16. TULEJA, Pavel, MAJEROVÁ, Ingrid, NEZVAL, Pavel, 2012. *Základy makroekonomie*. 2. vydání. Brno: BizBooks,. ISBN 978-80-265-0007-0.
17. URBAN, Jan, 2015. *Teorie národního hospodářství*. 4. vydání Praha: Wolters Kluwer, ISBN 978-80-7478-724-9
18. ZLÁMAL, Jaroslav a Zdeněk MENDEL, 2007. *Ekonomika podniku*. 2. ISBN 8086686787.
19. BLOOMBERG. A World Made of BRICS. Online. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-11-07/a-world-made-of-brics>. [cit. 2024-03-13].
20. BUKOVSKÝ. Vyspělé ekonomiky na ústupu. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/vyspele-ekonomiky-na-ustupu-na-jejich-pozice-se-tlaci-rozvijejici-se-zeme-1336528>. [cit. 2023-08-13].
21. BUREAU OF ECONOMIC ANALYSIS. United States GDP Growth Rate [online]. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://www.bea.gov/>

22. BUREAU OF LABOR STATISTICS. United States Inflation Rate [online]. 2023 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://www.bls.gov/charts/consumer-price-index/consumer-price-index-by-category-line-chart.htm>
23. BUREAU OF LABOR STATISTICS. United States Unemployment Rate [online]. 2023 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://www.bls.gov/>
24. COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS. G7 (Group of Seven). Online. Dostupné z: <https://www.cfr.org/g7-group-seven>. [cit. 2023-08-13].
25. CZECH. Historie a význam BRICS. Online. Dostupné z: <https://czech.cri.cn/2023/08/21/ARTIkjdWb0TYrnNUNFQKb7IF230821.shtml>. [cit. 2023-08-13].
26. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Hrubý domácí produkt. Online. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hruby_domaci_produk_t_-hdp-. [cit. 2023-09-13].
27. ECONOMYWATCH. Econ Stats: All Economic Indicators for All Countries. Online. Dostupné z: [https://www.economywatch.com/economic-statistics/country/Major-advanced-economies-\(G7\)](https://www.economywatch.com/economic-statistics/country/Major-advanced-economies-(G7)). [cit. 2023-08-13].
28. EUROPA. G7. Online. Dostupné z: https://agriculture.ec.europa.eu/international/international-cooperation/international-organisations/g7_cs. [cit. 2023-08-13].
29. FINANCIAL TIMES. Brics in 2050. Online. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/937ba4d9-563b-3a69-b6b7-2b339dea124c>. [cit. 2023-08-13].
30. GOLDMAN SACHS [GS]. *The BRICs 10 Years On* [online]. [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://blogs.univ-poitiers.fr/o-bouba-olga/files/2012/11/Goldman-Sachs-Global-Economics-Paper-208.pdf>
31. GS Global ECS Research. Online. 2010. Dostupné z: <https://blogs.univ-poitiers.fr/o-bouba-olga/files/2012/11/Goldman-Sachs-Global-Economics-Paper-208.pdf>. [cit. 2024-03-02].
32. HAWKSWORTH, John a COOKSON, Gordon. The World in 2050. Online. 2008. Dostupné z: https://www.pwc.com/la/en/publications/assets/world_2050_brics.pdf. [cit. 2023-08-13].
33. INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION. The impact of the COVID-19 pandemic on jobs and incomes [online]. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---cabinet/documents/publication/wcms_756331.pdf
34. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *Brazil* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/BRA>
35. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *Canada* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/CAN>
36. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *Germany* [online]. [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/DEU>
37. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *India* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/IND>
38. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *Italy* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Countries/ITA>
39. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *Russian* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/RUS>
40. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *South Africa* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/ZAF>

41. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *United Kingdom* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/GBR>
42. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - General government net debt*. Online. Dostupné z: https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=223,924,534,922,199,&s=GGXWDN_NGDP,GGXWDG,GGXWDG_NGDP,&sy=2016&ey=2025&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1. [cit. 2024-01-21].
43. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - General government net debt*. Online. Dostupné z: https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=156,132,134,136,158,112,111,&s=GGXWDN_NGDP,&sy=2017&ey=2025&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1. [cit. 2024-01-21].
44. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Gross domestic product, constant prices*. Online. Dostupné z: https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=156,132,134,136,158,112,111,&s=NGDP_RPCH,&sy=2017&ey=2024&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1. [cit. 2024-01-21].
45. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Gross domestic product, constant prices*. Online. Dostupné z: https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=223,924,534,922,199,&s=NGDP_RPCH,&sy=2017&ey=2024&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1. [cit. 2024-01-21].
46. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Gross domestic product, constant prices*. Online. Dostupné z: https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=536,273,186,&s=NGDP_RPCH,&sy=2016&ey=2025&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1. [cit. 2024-01-21].
47. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Inflation, average consumer prices*. Online. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=156,132,134,136,158,112,111,&s=PCPIPCH,&sy=2017&ey=2025&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1>. [cit. 2024-01-22].
48. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Inflation, average consumer prices*. Online. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=536,273,186,&s=PCPIPCH,&sy=2016&ey=2024&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1>. [cit. 2024-01-22].
49. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Unemployment rate*. Online. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=156,132,134,136,158,112,111,&s=LUR,&sy=2017&ey=2024&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1>. [cit. 2024-01-22].
50. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Unemployment rate*. Online. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=156,132,134,136,158,112,111,&s=LUR,&sy=2017&ey=2024&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1>

- report?c=223,924,534,922,199,&s=LUR,&sy=2014&ey=2025&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1. [cit. 2024-01-22].
51. INTERNATIONAL MONETARY FUND [IMF]. *World Economic Outlook database - Unemployment rate*. Online. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=536,273,186,&s=LUR,&sy=2016&ey=2025&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1>. [cit. 2024-01-22].
 52. International Monetary Fund. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/April>. [cit. 2024-01-23].
 53. INTERNATIONAL MONETARY FUND. *World Economic Outlook database - Inflation, average consumer prices*. Online. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2023/October/weo-report?c=223,924,534,922,199,&s=PCPIPCHE,&sy=2016&ey=2025&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1>. [cit. 2024-01-23].
 54. Japan GDP Growth Rate [online]. 2023 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/japan/unemployment-rate>
 55. Japan Inflation Rate [online]. 2024 [cit. 2024-01-03]. Dostupné z: <https://www.stat.go.jp/english/index.html>
 56. KRÍŽ, Jonáš. E7 MÍSTO G7. Online. Dostupné z: <https://www.euro.cz/clanky/e7-misto-g7-rozvijejici-se-trhy-prevezmou-oteze-globalni-ekonomiky-1329159/>. [cit. 2023-08-13].
 57. KUNDU, Protiva, 2016. BRICS AND THE NEW DEVELOPMENT BANK. Online. Dostupné z: <https://www.cbgaindia.org/wp-content/uploads/2016/03/BRICS-and-the-New-Development-Bank.pdf>. [cit. 2024-02-15].
 58. LUCIA, SCAFFARDI. BRICS, a Multi-Centre “Legal Network”? Online. Dostupné z: https://www.scirp.org/pdf/BLR_2014062312271932.pdf#page=7&zoom=100,72,528. [cit. 2023-08-13].
 59. O’NEILL, Jim. Building Better Global Economic BRICs [online]. 2001 [cit. 2023-08-11]. Dostupné z: <https://www.goldmansachs.com/intelligence/archive/building-better.html>
 60. OECD. Economic Outlook Brazil. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/74a741e0-en/index.html?itemId=/content/component/74a741e0-en>. [cit. 2024-02-04].
 61. OECD. Economic Outlook Canada. Online. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/62d0ca31-en/1/3/2/7/index.html?itemId=/content/publication/62d0ca31-en&_csp_=0cf9a35c204747c5f82f56787b31b42b&itemIGO=oecd&itemContentType=book. [cit. 2024-02-04].
 62. OECD. Economic Outlook France. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/b2e110d8-en/index.html?itemId=/content/component/b2e110d8-en>. [cit. 2024-02-04].
 63. OECD. Economic Outlook Germany. Online. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/f6da2159-en/1/3/2/19/index.html?itemId=/content/publication/f6da2159-en&_csp_=761d023775ff288a22ebcaaa183fbd6c&itemIGO=oecd&itemContentType=book. [cit. 2024-02-04].

64. OECD. Economic Outlook China. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/264016df-en/index.html?itemId=/content/component/264016df-en>. [cit. 2024-02-04].
65. OECD. Economic Outlook Italy. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/b76a212b-en/index.html?itemId=/content/component/b76a212b-en>. [cit. 2024-02-04].
66. OECD. Economic Outlook Japan. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/aeb7a722-en/index.html?itemId=/content/component/aeb7a722-en>. [cit. 2024-02-05].
67. OECD. Economic Outlook United Kingdom. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/38369400-en/index.html?itemId=/content/component/38369400-en>. [cit. 2024-02-05].
68. OECD. Indonesia. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/41658170-en/index.html?itemId=/content/component/41658170-en>. [cit. 2024-03-04].
69. OECD. South Africa. Online. Dostupné z: <https://www.oecd.org/newsroom/south-africa-improve-productivity-and-the-efficiency-of-public-spending-to-bolster-living-standards.htm>. [cit. 2024-02-05].
70. OECD. Turkey. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/2cd09ab1-en/index.html?itemId=/content/publication/2cd09ab1-en>. [cit. 2024-03-04].
71. PLESSIS, Carien du; MIRIDZHANIAN, Anait a ACHARYA, Bhargav. BRICS welcomes new members in push to reshuffle world order. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/brics-poised-invite-new-members-join-bloc-sources-2023-08-24/>. [cit. 2023-08-13].
72. PRICEWATERHOUSECOOPERS [PWC]. The Long View How will the global economic order change by 2050? Online. 2017. Dostupné z: <https://www.pwc.com/gx/en/world-2050/assets/pwc-world-in-2050-summary-report-feb-2017.pdf>. [cit. 2023-08-13].
73. SHUTTERSTOCK. BRICS countries map. Online. Dostupné z: https://www.shutterstock.com/cs/search/brics?image_type=vector. [cit. 2024-03-13].
74. SHUTTERSTOCK. Map of world with G7 countries. Online. Dostupné z: <https://www.shutterstock.com/cs/image-vector/map-world-g7-countries-flags-1736520149>. [cit. 2024-03-13].
75. STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV. Základní informace covid. Online. Dostupné z: https://szu.cz/Coronavirus/Zakladni_info/Zakladni_informace_covid_6_aktual. [cit. 2023-09-06].
76. Státy G7 dle rozlohy země a počtu obyvatel ke konci roku 2023 [online]. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/population/>
77. The global economy in 2075: growth slows as Asia rises. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.goldmansachs.com/intelligence/pages/the-global-economy-in-2075-growth-slows-as-asia-rises.html>. [cit. 2024-03-02].
78. TRADINGECONOMICS. Japan forecast [online]. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/japan/gdp-growth>
79. U.S. BUREAU OF LABOR STATISTICS. Online. Dostupné z: <https://www.bls.gov/cpi/home.htm>. [cit. 2024-03-02].
80. United States GDP Growth Rate [online]. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/united-states/gdp-growth>
81. UTORONTO. What are the G7 and G8? Online. Dostupné z: http://www.g7.utoronto.ca/what_is_g8.html. [cit. 2023-08-13].

82. VLADA. Epidemie koronaviru. Online. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/>. [cit. 2023-08-13].
83. WEXLER, Alexandra. Brics Nations at Odds Over Adding to Their Number. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.wsj.com/world/brics-nations-at-odds-over-adding-to-their-number-63d2dd06>. [cit. 2024-03-02].
84. WEXLER, Alexandra. Iran, Saudi Arabia, Others Invited to Join Brics Group. Online. Dostupné z: https://www.wsj.com/world/iran-saudi-arabia-others-invited-to-join-brics-group-239736d8?mod=Searchresults_pos9&page=1. [cit. 2024-02-15].
85. WILSON, Dominic; TRIVEDI, Kamakshya a URSÚA, José, 2011. The BRICs 10 Years On: Halfway Through The Great Transformation. Online. Dostupné z: <https://blogs.univ-poitiers.fr/o-bouba-olga/files/2012/11/Goldman-Sachs-Global-Economics-Paper-208.pdf>. [cit. 2024-02-10].
86. WORLD BANK [WB]. *Brics* [online]. [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://www.worldbank.org/en/search?q=brics>
87. WORLD BANK [WB]. Mexico. Online. Dostupné z: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/e408a7e21ba62d843bdd90dc37e61b57-0500032021/related/mpo-mex.pdf>[cit. 2024-01-03].
88. WORLD BANK [WB]. Russian federation. Online. Dostupné z: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099053504222211133/pdf/IDU0c72f82f302430046a80b0400a3effeb3e549.pdf>. [cit. 2024-01-03].
89. WORLD HEALTH ORGANIZATION [WHO]. Coronavirus disease (COVID-19). Online. Dostupné z: https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1. [cit. 2023-08-13].
90. WORLDBANK [WB]. GDP as share of global brics. Online. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/>. [cit. 2023-08-13].

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 G7 (USA, Japonsko, Německo, Spojené království, Francie, Itálie, Kanada) ..	24
Obrázek 2 BRICS (Brazílie, Ruska, Indie, Čína a Jihoafrická republika)	27
Obrázek 3 světové největší ekonomiky	30
Obrázek 4 E7 (Indonésie, Mexiko, Turecko, Brazílie, Ruska, Indie, Čína a Jihoafrická republika).....	32

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Státy G7 dle rozlohy země a počtu obyvatel ke konci roku 2023	35
Tabulka 2 Skupina států BRICS dle rozlohy země a počtu obyvatel ke konci roku 2023 ..	57
Tabulka 3 Státy E7 dle rozlohy země a počtu obyvatel ke konci roku 2023.....	71

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Podíl G7 na globální ekonomice (v %, v paritě kupní síly).....	26
Graf 2 Vývoj HDP (PPP) v letech 2010	31
Graf 3 Vývoj HDP (PPP) v letech 2050	31
Graf 4 Předpokládaná změna podílů na světovém HDP od roku 2016 do roku 2050 (v % v PPP).....	34
Graf 5 Míra růstu HDP Spojených států.....	36
Graf 6 Prognóza růstu HDP Spojených států (v %).....	37
Graf 7 Míra nezaměstnanosti ve Spojených státech.....	37
Graf 8 Inflace Spojených států.....	38
Graf 9 Míra růstu HDP Japonska	39
Graf 10 Prognóza růstu HDP Japonska (v %)	40
Graf 11 Míra nezaměstnanosti Japonska	40
Graf 12 Inflace Japonska	41
Graf 13 Míra růstu HDP Německa.....	42
Graf 14 Prognóza růstu HDP Německa (v %)	42
Graf 15 Míra nezaměstnanosti Německa.....	43
Graf 16 Inflace Německa.....	43
Graf 17 Míra růstu HDP Spojeného království.....	44
Graf 18 Prognóza růstu HDP Spojeného království (v %).....	45
Graf 19 Míra nezaměstnanosti Spojeného království	45
Graf 20 Inflace Spojeného království.....	46
Graf 21 Míra růstu HDP Francie.....	47
Graf 22 Prognóza růstu HDP Francie (v %).....	47
Graf 23 Míra nezaměstnanosti Francie.....	48
Graf 24 Inflace Francie	48
Graf 25 Míra růstu HDP Itálie	49
Graf 26 Prognóza růstu HDP Itálie (v %).....	50
Graf 27 Míra nezaměstnanosti Itálie	50

Graf 28 Inflace Itálie	51
Graf 29 Míra růstu HDP Kanady	52
Graf 30 Prognóza růstu HDP Kanady (v %)	52
Graf 31 Míra nezaměstnanosti Kanady	53
Graf 32 Inflace Kanady	53
Graf 33 Míra růstu HDP zemí G7 (v %)	54
Graf 34 Podíl zemí G7 na světovém HDP 2002-2022 (v %)	55
Graf 35 Roční míra inflace v zemích G7 od roku 2017 (v %)	55
Graf 36 Populace Japonska v letech 2000-2020 s prognózou do 2030 (v mil.)	56
Graf 37 Míra nezaměstnanosti zemí G7 od roku 2000 (v %)	56
Graf 38 Hrubý vládní dluh v zemích G7 (v bilionech usd)	57
Graf 39 Míra růstu HDP Indie	58
Graf 40 Prognóza růstu HDP Indie (v %)	59
Graf 41 Míra nezaměstnanosti Indie	59
Graf 42 Inflace Indie	60
Graf 43 Míra růstu HDP Číny	61
Graf 44 Prognóza růstu HDP Číny (v %)	61
Graf 45 Míra nezaměstnanosti Číny	62
Graf 46 Inflace Číny	62
Graf 47 Míra růstu HDP Brazílie	63
Graf 48 Míra nezaměstnanosti Brazílie	64
Graf 49 Inflace Brazílie	64
Graf 50 Míra růstu HDP Ruska	65
Graf 51 Míra nezaměstnanosti Ruska	66
Graf 52 Inflace Ruska	66
Graf 53 Míra růstu HDP Jihoafrické republiky	67
Graf 54 Míra nezaměstnanosti Jihoafrické republiky	68
Graf 55 Inflace Jihoafrické republiky	68
Graf 56 Míra růstu reálného HDP v zemích BRICS (v %)	69
Graf 57 Míra inflace v zemích BRICS (v %)	70
Graf 58 Míra nezaměstnanosti zemí BRICS (v %)	70
Graf 59 Hrubý státní dluh v BRICS (v bilionech usd)	71
Graf 60 Míra růstu HDP zemí E7 bez zemí BRICS (v %)	73
Graf 61 Vývoj nezaměstnanosti zemí E7 bez zemí BRICS (v %)	74
Graf 62 Meziroční vývoj inflace zemí E7 bez zemí BRICS (v %)	74
Graf 63 Míra růstu HDP zemí G7, E7 a BRICS (v %)	75
Graf 64 Podíl zemí BRICS a G7 na světovém HDP v (PPP) od roku 2000 do roku 2023 (v %)	76
Graf 65 Zadluženost zemí BRICS a G7 (v bilionech usd)	77
Graf 66 Roční průměrná míra nezaměstnanosti zemí E7, G7 a BRICS (v %)	77
Graf 67 Porovnání průměrných ročních hodnot inflace mezi zeměmi E7, G7 a BRICS (v %)	78